

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU
GMINY JELEŚNIA DO ROKU 2030**

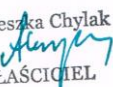

Załącznik do Prognozy- oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż ukończyłam, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Agnieszka Chylak

WŁAŚCICIEL

 AGNIESZKA CHYLAK
EKO - TEAM KONSULTING
UL. SPOKOJNA 3
43-330 HECZNAROWICE
NIP: 937-228-78-47, REGON: 240795960

.....
podpis autora

Spis treści

1.	METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY JELEŚNIA DO 2030 ROKU” ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
2.1.	POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	14
2.1.2	<i>Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego .....</i>	14
	<i>Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce .....</i>	14
3.	ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	18
3.1.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	18
3.1.1	<i>Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia .....</i>	18
3.1.2	<i>Warunki klimatyczne .....</i>	21
3.1.3	<i>Hydrografia .....</i>	22
3.1.4	<i>Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe .....</i>	23
3.1.5	<i>Warunki przyrodniczo – krajobrazowe .....</i>	26
4.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	34
4.1.	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	34
4.2.	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	36
4.3.	OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	38
4.4.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	38
4.5.	GOSPODARKA ODPADAMI	39
4.6.	HAŁAS	40
4.7.	PODSUMOWANIE	40
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	41
6.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	50
6.1.	PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	78
7.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	82
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	84
9.	INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	85
10.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	86
11.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	87

Spis rysunków

Rysunek 1	Lokalizacja gminy Jeleśnia na tle powiatu żywieckiego	18
Rysunek 2	Lokalizacja sołectw gminy Jeleśnia	19
Rysunek 3	Wody powierzchniowe na terenie gminy Jeleśnia	22
Rysunek 4	Lokalizacja LZWP nr 445 na terenie gminy Jeleśnia	25
Rysunek 5	Obszary chronione na terenie gminy Jeleśnia	30
Rysunek 6	Lokalizacja SOOS Piłsko SKUEV0188 po stronie słowackiej	31
Rysunek 7	Lokalizacja SOOS Piłsko SKUEV0188 po stronie słowackiej	32
Rysunek 8	Lokalizacja obszaru chronionego Chronienia Krajinna Oblast „Horna Orava”	32
Rysunek 9	Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji w Żywcu przy ul. Kopernika 83a w latach 2018-2020 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	34
Rysunek 10	Przybliżona lokalizacja przedsięwzięć (których lokalizacja jest znana) zapisanych w ramach Inwestycji w obszarze infrastruktury komunikacyjnej	53
Rysunek 11	Lokalizacja planowanych przedsięwzięć (których lokalizacja jest znana) w zakresie inwestycji w obszarze infrastruktury okołoturystycznej / aktywnych form turystyki	59

Rysunek 12 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach „Inwestycji w ochronę środowiska”	62
Rysunek 13 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach „Inwestycji w obszarze infrastruktury społecznej”	65

Spis tabel

Tabela 1 Planowane zadania do realizacji w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” ...	11
Tabela 2 Klasyfikacja i wyniki wskaźników nieorganicznych w punktach pomiarowych przeprowadzonych w 2019 roku w sieci krajowej monitoringu wód podziemnych w rejonie gminy Jeleśnia	37
Tabela 3 Szczegółowe zestawienie użytkowania powierzchni gminy	38
Tabela 4 Ocena stanu środowiska gminy Jeleśnia wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska.....	40
Tabela 5 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu „Strategii...”	45
Tabela 6 Inwestycje w obszarze infrastruktury komunikacyjnej - analiza planowanych działań	51
Tabela 7 Inwestycje w obszarze infrastruktury okoturystycznej / aktywnych form turystyki - analiza planowanych działań	53
Tabela 8 Inwestycje w ochronie środowiska - analiza planowanych działań	59
Tabela 9 Inwestycje w obszarze infrastruktury społecznej - analiza planowanych działań	62
Tabela 10 Zadania miękkie - analiza planowanych działań	65
Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania realizacji zadań na zagadnienia i aspekty środowiska	68
Tabela 12 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na Obszary Natura 2000	79
Tabela 13 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny	79
Tabela 14 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na ludzi	80
Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na powierzchnię ziemi i krajobraz.....	80
Tabela 16 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na klimat.....	80
Tabela 17 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na zasoby naturalne	80
Tabela 18 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Strategii...” na zabytki.	81
Tabela 19 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na dobra materialne	81
Tabela 20 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowania realizacji „Strategii...”	85
Tabela 21 Ocena stanu środowiska gminy Jeleśnia wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska.....	87

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030” (zwanej w dalszej części opracowania „Prognozą...”) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029 z późn. zm.).

Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” została przygotowana na podstawie umowy zawartej przez firmy Tech Master oraz EKO-TEAM Consulting.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- zawierać informacje o zastosowanych metodach przy sporządzaniu analiz,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogące być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Treść niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko została podporządkowana zakresowi wynikającemu z ustawy j.w. oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach dokumentem nr WOOŚ.411.186.2022.AB z dnia 4 października 2022 roku.

Zgodnie z uzgodnieniem RDOŚ prognoza powinna dotyczyć wpływu realizacji postanowień „Strategii...” na:

- przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki z uwzględnieniem wyników prac na potrzeby sporządzania planu zadań ochronnych,
- cele ochrony Żywieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny,
- cele ochrony rezerwatów przyrody „Pilsko”, „Pod Rysianką” i „Romanka” oraz użytków ekologicznych „Hala Cebulowa”, „Hala Kamieniańska” i „Hala Miziowa”,
- stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt
- lokalne ostoje przyrody dla zachowania różnorodności biologicznej, a w szczególności kompleksy leśne, płaty roślinności nieleśnej, zadrzewienia, a także obiekty ważne dla ochrony ptaków,
- funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w dokumencie „Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015),
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych,
- pomniki przyrody oraz drzewa i grupy drzew predysponowane do objęcia ochroną

W celu przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu projektowanego dokumentu na środowisko wykorzystano materiały udostępnione przez Urząd Gminy Jeleśnia, Starostwo Powiatowe w Żywcu, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz dane pozyskane od instytucji i przedsiębiorstw obsługujących Gminę Jeleśnia, dane statystyczne umieszczone na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego, dane literaturowe oraz opracowania własne. Dokumenty te uzupełniono dokumentacją wcześniej wykorzystaną w trakcie opracowywania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”.

---

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY JELEŚNIA do 2030 roku” ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” został opracowany zgodnie wieloma dokumentami wyższego rzędu i innymi równoległymi (niektóre z nich na czas opracowywania strategii stanowią projekty dokumentów).

Cele i zadania przedstawione w projekcie „Strategii...” wpisują się w cele strategiczne zawarte w poniższych dokumentach:

- Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce,
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Projekt programu "Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027",
- Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” jest narzędziem kształtowania lokalnej polityki rozwoju. Dokument zawiera syntetyczny opis problemów wskazujący kierunki i obszary, na których w najbliższej perspektywie powinny skupiać się wysiłki Samorządu, w zakresie działań inwestycyjnych.

Zaplanowany rozwój zgodny ze „Strategią...” przyniesie zdecydowanie lepsze rezultaty, niż podejmowanie przedsięwzięć pojedynczo, bez scenariusza rozwojowego. W proces wdrażania celów strategicznych zaangażowany będzie nie tylko Samorząd Gminy Jeleśnia, lecz także mieszkańcy, organizacje społeczne, podmioty gospodarcze, i inne zainteresowane podmioty.

W ujęciu przestrzennym projekt „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” dotyczy Gminy Jeleśnia w jej granicach administracyjnych.

Określone działania są adresowane do wszystkich podmiotów mających realne, prawno-finansowe możliwości ich podejmowania.

Całość strategicznych zadań planowanych do zrealizowania do 2030 roku zamykają rozdziały dotyczące spójności zapisów projektu „Strategii...” z europejskimi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, a także rekomendacjami wdrożeniowymi zawierającymi ogólny zapis działań, jakie należy podjąć w celu realizacji zapisów projektu „Strategii...”, a następnie ich monitoringiem i ewaluacją.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” charakteryzuje dwudzielna struktura. Rozpoczyna się on diagnozą sytuacji, obserwowanej na terenie Gminy Jeleśnia, podsumowaną szczegółową analizą SWOT.

Druga część „Strategii...” ma charakter prognostyczny – składa się na nią opis misji i wizji Gminy Jeleśnia oraz celów i planowanych zadań, dzięki realizacji których wizja ta będzie mogła zostać urzeczywistniona.

Dodatkowo projekt „Strategii...” uzupełniono o założenia dotyczące harmonogramu jej realizacji, procedury monitoringu i uaktualniania oraz finansowych aspektów, związanych z wdrożeniem dokumentu.

W rezultacie wdrożenia strategicznych założeń niniejszego dokumentu stworzono wizję Gminy Jeleśnia:

Gmina Jeleśnia jest docelowo znaną i popularną destynacją turystyczną w skali Województwa Śląskiego – jest często wybierana przez mieszkańców tego terenu jako miejsce wypoczynku, rekreacji i uprawiania aktywnych form turystyki, w ramach wyjazdów dłuższych, aniżeli jednodniowe.

Jeleśnia zawdzięcza to dostępnej na swoim terenie, atrakcyjnej i rozwiniętej infrastrukturze aktywnych form turystyki – przede wszystkim ścieżkom rowerowym, trasom pieszym oraz biegowym. Dzięki niej Jeleśnia jest często odwiedzana przez osoby zainteresowane aktywnym

wypoczynkiem – w sezonie wiosenno – letnio – jesiennym na rowerach, a w sezonie zimowym na nartach.

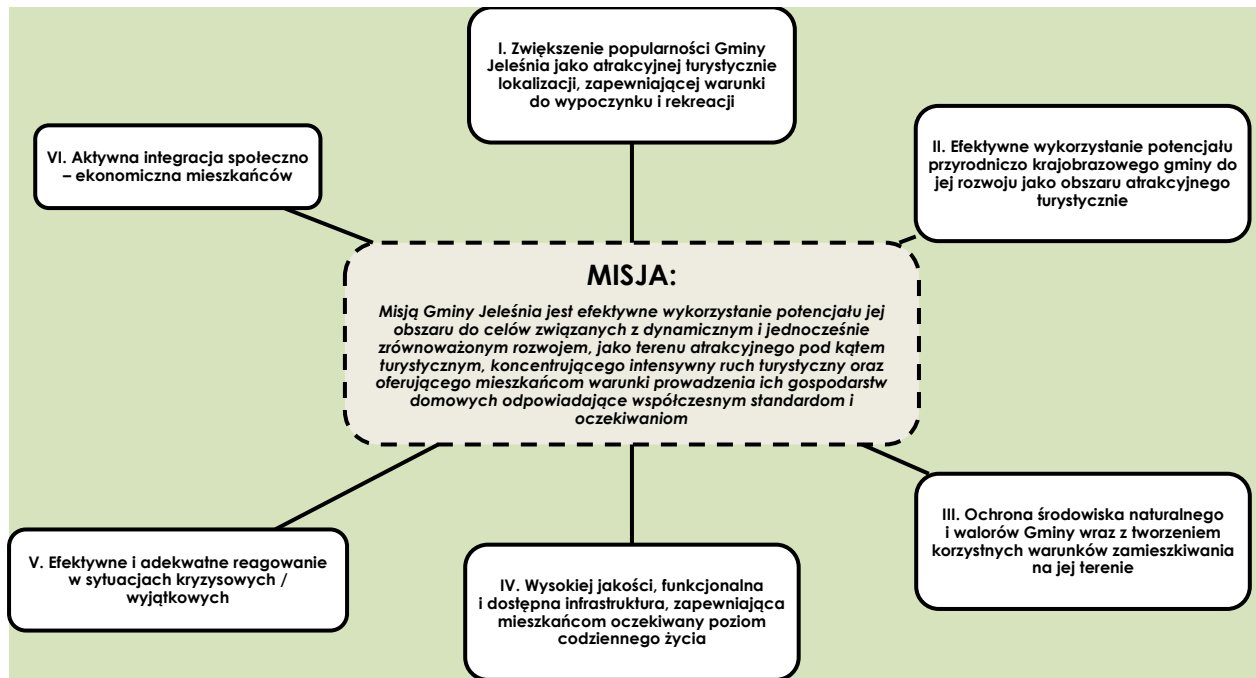
Jeleśnia jest terenem oferującym atrakcyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej – przede wszystkim w sektorze obsługi ruchu turystycznego. Jest to efekt zwiększonego popytu na usługi, adresowane do turystów, dzięki podwyższonej frekwencji turystów na tym obszarze.

Gmina Jeleśnia to obszar, na którym środowisko naturalne w zredukowanym, w stosunku do przeszłości stopniu jest degradowane działalnością człowieka.

Gmina Jeleśnia jest dostępna siecią regionalnych połączeń drogowych, charakteryzujących się parametrami odpowiadającymi nasileniu ruchu drogowego w regionie oraz dodatkowo koleją. Oprócz tego gmina jest korzystnie skomunikowana wewnątrz – siecią dróg lokalnych, zapewniających bezpieczny dostęp do wszystkich przysiółków o każdej porze roku, siecią lokalnych ciągów pieszo rowerowych oraz ciągami pieszymi, biegnącymi wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg, skutecznie separującymi ruch pieszego od kołowego.

mieszkańcy są w dużym stopniu związani z terenem gminy, postrzegają go i traktują jak docelowe miejsce prowadzenia gospodarstw domowych, swojej aktywności zawodowej, gospodarczej i społecznej. Coraz mniejsza liczba osób, z grona mieszkańców gminy decyduje się na opuszczenie Jeleśni i wybór innej lokalizacji w regionie, kraju, czy za granicą, jako miejsca zamieszkiwania.

Aby te wizję spełnić zaplanowano misję, cele strategiczne.

Dla każdego celu strategicznego utworzone zostały cele operacyjne, a także zadania do realizacji w ramach programów operacyjnych. Zawierają one typy zadań planowanych do realizacji na terenie Gminy Jeleśnia.

Projekty te planowane są do realizacji przez Gminę Jeleśnia, oraz podmioty działające na obszarze gminy, a także w niektórych przypadkach przez powiat Żywiecki, przedsiębiorstwa lub mieszkańców.

Cel strategiczny nr I: „Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji”:

1. Cel operacyjny: Zapewnienie dostępności do informacji o ofercie turystycznej Gminy, możliwościach w zakresie spędzania czasu i rekreacji na jej obszarze,
2. Cel operacyjny: Wykreowanie lokalnych produktów turystycznych i opracowanie koncepcji ich promocji,

3. Cel operacyjny: Nawiązanie / zacieśnienie / intensyfikacja współpracy z partnerami, prowadzącymi działalność w obszarze szeroko pojętej turystyki (inne gminy, organizacje turystyczne, uczelnie pozarządowe, partnerzy zagraniczni).

Cel strategiczny nr II: „Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie”:

1. Cel operacyjny: Zwiększenie jakości, dostępności oraz atrakcyjności gminnej sieci ścieżek rowerowych,
2. Cel operacyjny: Zwiększenie jakości, dostępności oraz atrakcyjności przebiegającej przez gminę sieci szlaków turystycznych,
3. Cel operacyjny: Budowa nowych, rozbudowa i zwiększenie jakości istniejących obiektów infrastruktury okoturystycznej / aktywnych form turystyki,
4. Cel operacyjny: Nawiązanie współpracy z instytucjami / organizacjami, będącymi dysponentami terenów / obiektów / infrastruktury znajdującej się na terenie gminy, a mającej wpływ na jej turystyczny rozwój (Lasy Państwowe, PTTK, Wody Polskie, etc.),

Cel strategiczny nr III: „Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie”:

1. Cel operacyjny: Zapewnienie mieszkańcom / podmiotom gospodarczym dostępu do wysokiej jakości wody, umożliwiającej codzienne funkcjonowanie,
2. Cel operacyjny: Zapewnienie mieszkańcom / podmiotom gospodarczym możliwości odprowadzania ścieków do oczyszczalni,
3. Cel operacyjny: Promocja OZE jako efektywnego sposobu energetycznego zaopatrzenia gospodarstw domowych,
4. Cel operacyjny: Ograniczenie skali, w jakiej archaiczne paleniska w poszczególnych gospodarstwach domowych z terenu gminy negatywnie oddziałują na środowisko naturalne, przede wszystkim atmosferę,
5. Cel operacyjny: Efektywne, komfortowe dla mieszkańców gospodarowanie odpadami komunalnymi, powstającymi na terenie gminy,
6. Cel operacyjny: Efektywna ochrona przyrody na terenie gminy z uwzględnieniem bioróżnorodności,
7. Cel operacyjny: Zapewnienie na terenie gminy warunków, sprzyjających ograniczeniu skali wykorzystania tradycyjnych indywidualnych środków transportu – pojazdów samochodowych.

Cel strategiczny nr IV: „Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia”:

1. Cel operacyjny: Odpowiadająca potrzebom mieszkańców oraz przyjezdnych wysoka dostępność komunikacyjna gminy,
2. Cel operacyjny: Wysoki poziom bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
3. Cel operacyjny: Wysokiej jakości infrastruktura sprzyjająca codziennej aktywności fizycznej,
4. Cel operacyjny: Wysokiej jakości, dostępna infrastruktura usług społecznych,
5. Cel operacyjny: Zwiększenie dostępności usług publicznych Urzędu Gminy,

Cel strategiczny nr V: „Efektywne i adekwatne reagowanie w sytuacjach kryzysowych/wyjatkowych”:

1. Cel operacyjny: Aktualne i wdrożone procedury, uwzględniające funkcjonowanie Gminy w sytuacjach szczególnych,
2. Cel operacyjny: Zabezpieczone zasoby sił i środków, przewidzianych do wykorzystywania w warunkach wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, zagrożeń, klęsk, etc.

3. Cel operacyjny: Gminna infrastruktura przystosowana do funkcjonowania oraz wykorzystywania jej w sytuacjach nadzwyczajnych.

Cel strategiczny nr VI: „Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców”:

1. Cel operacyjny: Wysoka jakość edukacji dzieci i młodzieży,
2. Cel operacyjny: Ochrona, kultywowanie i upowszechnianie niematerialnych elementów lokalnej spuścizny kulturowej,
3. Cel operacyjny: Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego,
4. Cel operacyjny: Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, zależnych, w tym ich rodzin i osób, sprawujących nad nimi opiekę,
5. Cel operacyjny: Wsparcie mieszkańców w procesie uzyskiwania nowych kwalifikacji, aktualizacji kwalifikacji dotychczas uzyskanych, uzyskiwania nowych umiejętności

W konsekwencji realizacji celów „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” zostaną osiągnięte następujące efekty:

- Dostęp do podstawowych informacji o atrakcjach turystycznych Gminy,
- Stworzenie i wypromowanie nowych produktów turystycznych Gminy,
- Trwała współpraca z instytucjami wspierającymi rozwój turystyczny Gminy.
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy Jeleśnia, opartej na lokalnych potencjałach,
- Powstanie nowych atrakcji turystycznych na terenie Gminy,
- Zachowanie i rozwój już funkcjonujących obiektów turystycznych i rekreacyjnych.
- Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, w tym przede wszystkim powietrza,
- Zachowanie terenów cennych przyrodniczo,
- Ograniczenie zjawiska „Light pollution” na terenie Sopotni Wielkiej i rozszerzenie koncepcji ochrony Ciemnego Nieba na teren pozostałych sołectw,
- Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa,
- Zwiększenie liczby gospodarstw domowych wprowadzających rozwiązania OZE.
- Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Poprawiony stan techniczny i parametry dróg,
- Zwiększone bezpieczeństwo ruchu,
- Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich parametrach technicznych na terenie gminy,
- Rozszerzanie opieki nad dziećmi do lat trzech,
- Rozszerzanie oferty sportowej w Gminie,
- Rozszerzanie oferty rekreacyjnej w Gminie,
- Utworzenie sieci gazowej,
- Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej.
- Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Jeleśnia w sytuacjach kryzysowych,
- Zwiększanie umiejętności reagowania mieszkańców, podmiotów, instytucji oraz administracji samorządowej w stanach zagrożenia.
- Zwiększenie społecznej świadomości i tożsamości lokalnej, a co za tym idzie oddolnych inicjatyw społecznych,
- Wzrost poziomu kompetencji i wykształcenia mieszkańców,
- Wzrost uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach i imprezach kulturalnych,
- Rozszerzanie opieki nad osobami starszymi, niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi.

Tabela 1 Planowane zadania do realizacji w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”

Planowane typy zadań	Planowany termin realizacji
Inwestycje w obszarze infrastruktury komunikacyjnej	
Remont / przebudowa / korekta parametrów dróg lokalnych w poszczególnych sołectwach Gminy Jeleśnia	2023-2030
Dokończenie procesu modernizacji przystanków, rozlokowanych na terenie Gminy, w stylu regionalnym stylu góralskim	2023-2030
Wyposażenie przystanków, znajdujących się na terenie Gminy w elementy systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (wyświetlacze, możliwość pobrania informacji online o kursach)	2023-2030
Budowa parkingu centrum przesiadkowego typu park & ride w Sopotni Wielkiej	2023-2030
Zwiększenie bezpieczeństwa zapewnianego przez istniejące przejścia dla pieszych – oświetlenie, korzystniejsze oznakowanie, budowa azylów dla pieszych, wysp separujących ruch	2023-2030
Budowa chodników wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg na terenie gminy w celu zwiększenia zarówno bezpieczeństwa, jak i komfortu poruszania się	2023-2030
Inwestycje w obszarze infrastruktury okoturystycznej / aktywnych form turystyki	
Prace remontowe w obrębie istniejącej sieci ścieżek rowerowych	2023-2030
Połączenie lokalnej sieci ścieżek rowerowych z siecią ścieżek słowackich	2023-2030
Skomunikowanie gminy ciągiem ścieżek pieszo- rowerowych, w tym połączenie Jeleśni dolnej z Jeleśnią Górną (utworzenie ścieżki edukacji ekologicznej)	2023-2030
Budowa wieży widokowej w Korbielowie – nowego obiektu infrastruktury okoturystycznej	2023-2030
Budowa nowych, rozbudowa / modernizacja istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Pilska	2023-2030
Rozbudowa skateparku w Jeleśni (dodatkowe obiekty, urządzenia, wyposażenie, oświetlenie, etc.)	2023-2030
Zagospodarowanie obiektów dawnego przejścia granicznego w Korbielowie na Centrum Obsługi Turystów	2023-2030
Budowa plaży / strefy odpoczynku w Jeleśni, na terenie należącym do Gminy	2023-2030
Podwyższenie standardu i zwiększenie funkcjonalności boiska do piłki nożnej w Korbielowie (w tym zakup wyposażenia, oświetlenie, zapewnienie lepszego dojazdu oraz możliwości parkowania pojazdów)	2023-2030
Budowa kortu tenisowego obok Szkoły Podstawowej w Korbielowie	2023-2030
Przebudowa rynku w Jeleśni, celem uzyskania atrakcyjnego dla mieszkańców i turystów obszaru	2023-2030

Zagospodarowanie terenu wokół wodospadu w Sopotni Wielkiej z myślą o bezpieczeństwie oraz wypoczynku turystów	2023-2030
Podwyższenie walorów i funkcjonalności przestrzeni publicznej w Korbielowie – plaża, atrakcje wodne, plac przy wodospadzie	2023-2030
Zapewnienie dostępu do zabytkowych obiektów militarnych z terenu gminy szlakiem pieszo – rowerowym	2023-2030
Efektywna promocja istniejących na terenie gminy tras biegowych i ścieżek rowerowych – tradycyjne mapy, aplikacje na smartfony, film promocyjny, inne materiały promocyjne	2023-2030
Tworzenie na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzesetkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych	2023-2030
Realizacja prac w obrębie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy (szlak na Pilsko, Rysiankę, Halę Lipowską, Babią Górę) – oznakowanie, promocja, parkingi, miejsca wypoczynku turystów, miejsca widokowe), z uwzględnieniem infrastruktury zapewniającej uporządkowanie ruchu turystycznego w miejscach docelowych szlaków (np. szczyt Pilska)	2023-2030
Budowa miejsc odpoczynku dla turystów, rozlokowanych przy głównych ścieżkach rowerowych, szlakach turystycznych, przebiegających przez teren Gminy	2023-2030
Utworzenie oraz promocja i dystrybucja gminnej aplikacji, obejmującej wszystkie atrakcje turystyczne z terenu Gminy, infrastrukturę noclegową, gastronomiczną, usługową i pozostałą okoturystyczną	2023-2030
Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód termalnych i leczniczych w Korbielowie, celem ewentualnego ich wykorzystania w celach związanych z obsługą ruchu turystycznego	2023-2030
Inwestycje w obszarze ochrony środowiska	
Realizacja programu termomodernizacji gospodarstw domowych z terenu gminy pod kątem likwidacji przestarzałych palenisk, instalacji nowych, ekologicznych źródeł ciepła (w tym OZE) oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu	2023-2030
Budowa nowych odcinków gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie całej gminy	2023-2030
Remont infrastruktury wodociągowej istniejącej na terenie Gminy, przede wszystkim sieci wodociągowej na terenie Sopotni Wielkiej i Sopotni Małej na terenie całej gminy	2023-2030
Przebudowa / modernizacja / optymalizacja funkcjonowania stacji uzdatniania wody na terenie Gminy – przede wszystkim stacji Sopotnia Wielka oraz stacji Gaika	2023-2030
Promocja odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla archaicznych form energetycznego zaopatrzenia obiektów (przede wszystkim gospodarstw domowych)	2023-2030
Rozbudowa istniejącego w Jeleśni Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zadaszenie części placu, budowa nowych boksów do gospodarki odpadami)	2023-2030
Wyposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Jeleśni w sprzęt i urządzenia niezbędne do efektywnej gospodarki odpadami (ładownia teleskopowa, kontenery do gospodarki odpadami)	2023-2030
Wdrożenie efektywnego systemu zbiórki odpadów komunalnych z istniejących na terenie gminy terenów charakteryzujących się zabudową rozproszoną / rozlokowaną na terenach trudno dostępnych	2023-2030

Zakup pojazdów do transportu odpadów komunalnych, przystosowanych do eksploatacji na obszarze Gminy	2023-2030
Smart village IDSC na terenie Sopotni Wielkiej – wykorzystanie technologii i innowacji do poprawy warunków życia na wsi, w ramach zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich	2023-2030
Inwestycje w obszarze infrastruktury społecznej	
Budowa żłobka lub remont / adaptacja istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	2023-2030
Budowa domu opieki nad osobami zależnymi / adaptacja bądź zagospodarowania istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	2023-2030
Budowa boiska do siatkówki i koszykówki w Jeleśni, budowa nowego obiektu sportowego – boiska ze sztuczną nawierzchnią	2023-2030
Budowa nowego obiektu / adaptacja jednego z obiektów istniejących na terenie gminy z myślą o jego zagospodarowaniu jako gminnego zasobu mieszkań komunalnych dla mieszkańców, będących w szczególnie trudnej sytuacji	2023-2030
Wykonanie oświetlenia i ogrodzenia w obrębie istniejących obiektów sportowych na terenie Gminy	2023-2030
Rozwój działalności gminnej siłowni w Korbielowie, w tym powiększenie, wyposażenie w dodatkowy sprzęt / urządzenia, a także prowadzenie działań „miękkich”, włączających mieszkańców w szeroko pojętą aktywność fizyczną	2023-2030
Eliminacja barier architektonicznych w istniejących obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy (zapewnienie równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji)	2023-2030
Rozwój usług publicznych, świadczonych przez Urząd Gminy w formie elektronicznej (rozszerzenie zakresu, podwyższenie stopnia dojrzałości, rozszerzenie dostępu z punktu widzenia mieszkańców i przedsiębiorców)	2023-2030
Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa budynku Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej	2023-2030
Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa siedziby Gminnego Ośrodka Kultury, wraz z wyposażeniem w sprzęt niezbędny do działalności i prowadzenia imprez oraz elementy wyposażenia (oświetlenie, nagłośnienie, mobilna scena)	2023-2030
Remont konserwatorski oraz adaptacja na cele działalności kulturalnej budynku dawnej organistówki przy kościele w Jeleśni	2023-2030
Wykaz zadań „miękkich	
Oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	2023-2030
Inicjatywy spędzania wolnego czasu dla mieszkańców	2023-2030
Oferta usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych	2023-2030
Współpraca transgraniczna w zakresie promocji walorów obszarów przygranicznych oraz wartości kulturalnych	2023-2030
Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym działania aktywizacyjne dla osób poszukujących pracy	2023-2030
Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2023-2030

Źródło: na podstawie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”, 2022

2.1. Powiązanie projektu z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analizując cele sformułowane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Gminy.

2.1.2 Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego

Zadania i cele strategiczne zamieszczone w projekcie „Strategii ...” w odniesieniu do poszczególnych celów długoterminowych zapisanych w innych dokumentach zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów (która w sposób bezpośredni została przeniesiona do projektu „Strategii ...”) jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska oraz wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Zapisy umieszczone w analizowanym projekcie „Strategii...” są zgodne z postanowieniami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym takich jak:

Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce

Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2022-2030 jest zgodna w wielu elementach z Projektem Umowy Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce.

Umowa Partnerstwa określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. W latach 2021-2027 Polska będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu dodatkowego umożliwiającego obywatelom i regionom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

W zakresie konkretnych celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia, można wymienić powiązanie z następującymi celami polityki, o których mowa w Umowie Partnerstwa:

- ✓ Cel 1.1 „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej, inteligentnej transformacji gospodarczej”,
- ✓ Cel 1.2 „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”,
- ✓ Cel 1.3 „Lepiej połączona Europa”,
- ✓ Cel 1.4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”,
- ✓ Cel 1.5 „Europa bliżej obywateli”,
- ✓ Cel 1.6 „Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu”.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności to program, który składa się z 54 inwestycji i 48 reform. Ma za zadanie wzmocnić polską gospodarkę oraz sprawić, że będzie ona łatwiej znosić wszelkie kryzysy. KPO wpisuje się w zalecenia Rady UE dla Polski oraz Krajowy Program Reform. Obejmuje reformy i inwestycje, które rozpoczęły się po 1 lutym 2020 r. i zakończą do 31 sierpnia 2026 r. Zgodność Strategii Gminy Jeleśnia z KPO odnosi się do następujących obszarów wsparcia:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- Transformacja cyfrowa,

- Zielona, inteligentna mobilność.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Kolejnym dokumentem strategicznym decydującym o kierunkach rozwoju kraju, jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Opracowanie to uściśla cele, które będą wspierane przez Państwo Polskie w zakresie rozwoju regionalnego. **Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2022-2030** stanowi wypełnienie zapisów w/w strategii w zakresie Celu Strategicznego tj. **„Efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”**.

Założenia „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących rozwoju obszaru Gminy i zaspokojenia potrzeb mieszkańców przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Szczegółowe cele SRGJ odnoszą się do następujących celów KSRR 2030:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W zakresie kierunków interwencji o których mowa w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, wymienić należy najistotniejsze z punktu widzenia zgodności ze Strategią Gminy:

- 1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska
- 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
- 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów
- 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym
- 2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
- Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem
- Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
- Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030” koncentruje działania na czterech celach strategicznych, dla których sformułowano cele operacyjne w perspektywie do roku 2030. Dokument strategiczny opracowywany przez Gminę Jeleśnia, w swoich założeniach wpisuje się w poniższe kierunki:

- CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej
  - Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka
  - Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka
- CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
  - Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych
  - Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkańców

- Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki

- CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
- Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska
- Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura
- Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

- CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
- Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
- Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu
- Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna

Projekt programu "Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027"

Zgodnie z najnowszą wersją programu, Województwo Śląskie będzie dystrybuować środki europejskie w ramach 8 priorytetów:

- Inteligentne Śląskie
- Ekologiczne Śląskie
- Mobilne Śląskie
- Lepiej połączone Śląskie
- Społeczne Śląskie
- Śląskie dla mieszkańca
- Śląskie bliżej obywateli
- Śląskie w transformacji

Gmina jako przyszły Beneficjent, w swoich założeniach i planowanych zadaniach wpisuje się we wszystkie obszary wymienione w w/w dokumencie. W ramach wymienionych priorytetów, Strategia jest zgodna z następującymi celami szczegółowymi:

- Cel szczegółowy RSO1.2 Czerpania korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
- Cel szczegółowy RSO2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
- Cel szczegółowy RSO2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2011 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
- Cel szczegółowy RSO2.5 Wspierania dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej
- Cel szczegółowy RSO2.7 Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczenie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
- Cel szczegółowy ESO4.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.
- Cel szczegółowy ESO4.6 Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

- Cel szczegółowy ESO4.8 Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- Cel szczegółowy ESO4.11 Zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.
- Cel szczegółowy ESO4.12 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
- Cel szczegółowy ESO4.3 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.
- Cel szczegółowy RSO4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.
- Cel szczegółowy RSO5.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwojowi społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+

„Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” jest spójna z wszystkim dziewięcioma głównymi priorytetami, założonymi w Projekcie Strategii dla Powiatu żywieckiego, a także celami operacyjnymi tj.:

- Priorytet 1. Turystyka
  - Cel operacyjny 1. Efektywne wykorzystanie identyfikowanych potencjałów turystycznych
- Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy
  - Cel operacyjny 2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego
- Priorytet 3. Infrastruktura drogowa
  - Cel operacyjny 3. Poprawa standardu infrastruktury publicznej
- Priorytet 4. Środowisko naturalne
  - Cel operacyjny 4. Poprawianie stanu środowiska naturalnego i adaptowanie go do zachodzących zmian klimatycznych w kontekście posiadanych potencjałów turystycznych
- Priorytet 5. Transport publiczny
  - Cel operacyjny 5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu żywieckiego
- Priorytet 6. Edukacja
  - Cel operacyjny 6. Wzmocnienie sektora edukacji jako kluczowego segmentu usług ponadlokalnych świadczonych przez powiat żywiecki
- Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne
  - Cel operacyjny 7. Integracja i podniesienie jakości systemu polityk społecznych
- Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyzny
  - Cel operacyjny 8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę oraz aktywność organizacji pozarządowych
- Priorytet 9. Zarządzanie
  - Cel operacyjny 9. Wzmocnienie instytucjonalne powiatu żywieckiego.

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska gminy Jeleśnia dokonana została w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego gminy, m.in. w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024” oraz „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Jeleśnia”.

W związku z tym niniejsza „Prognoza...” omawia wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w harmonogramie zamieszczonym w projekcie „Strategii...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane zamieszczone w projekcie „Strategii...”, przekazane przez Gminę Jeleśnia oraz zgromadzone samodzielnie przez Wykonawcę, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania, raporty i analizy.

3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Gmina Jeleśnia to wiejska gmina, położona jest w południowej części województwa śląskiego, w powiecie żywieckim w południowej jego części.

Gmina Jeleśnia graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od wschodu graniczy z gminą Koszarawa należącą do powiatu żywieckiego, i gminą Zawoja należącą do powiatu suskiego województwa małopolskiego,
- od zachodu z gminami Świnna, Radziechowy Wieprz i Węgierska Górka należącymi do powiatu żywieckiego,
- od południa z gminą Ujsoly należącą do powiatu żywieckiego,
- od północy z gminą Stryszawa należącą do powiatu suskiego województwa małopolskiego,
- południową granicę gminy stanowi granica z Republiką Słowacką.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Jeleśnia na tle powiatu żywieckiego

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>, (dostęp 01.09.2021 r.)

W skład Gminy wchodzi dziewięć sołectw: Jeleśnia, Korbielów, Krzyżowa, Krzyżówki, Mutne, Pewel Wielka, Przyborów, Sopotnia Mała i Sopotnia Wielka.

Rysunek 2 Lokalizacja sołectw gminy Jeleśnia

Źródło: projekt „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2015-2020”

Gmina Jeleśnia ma powierzchnię 170,51 km², w 2021 r. liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia wyniosła łącznie 13 038 osób, z tego najwięcej mieszkańców przypadło na miejscowość Jeleśnia – blisko 30%, a najmniej było w sołectwie Krzyżówki – niespełna 2%.

Liczba mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat wrosła w 2010 roku do 13.592, a następnie do końca 2012 utrzymywała się na podobnym poziomie z niewielką tendencją malejącą. O malejącej liczbie mieszkańców Gminy Jeleśnia decyduje zarówno ujemny przyrost naturalny, jak i ujemne saldo migracji mieszkańców związane z chęcią poprawienia własnego bytu materialnego (wyjazdy za pracą). Niepokojący jest fakt spadku liczby mieszkańców w wieku do 8 lat.

Duża część mieszkańców gminy pracuje w niewielkich zakładach przemysłowych i usługowych na terenie gminy i poza jej granicami, a szczególnie w Żywcu.

Według dostępnych danych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny liczebność podmiotów, prowadzących na terenie Gminy Jeleśnia działalność gospodarczą według danych na koniec 2021 r. jest ich 1.318 i wykazuje tendencję rosnącą. Każdego roku liczba przedsiębiorstw, prowadzących na terenie Jeleśni działalność gospodarczą zwiększa się o 60 – 90 podmiotów. Oznacza to, że w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba nowo rejestrowanych działalności wynosi 72, a likwidowanych (wykreślanych z rejestru) 32. Niewątpliwie korzystnie ocenić należy fakt, iż liczba nowo zakładanych działalności wykazuje wraz z upływem czasu tendencję rosnącą. Oznacza to odwrócenie trendów, obserwowanych w tym obszarze w przeszłości.

Teren gminy znajduje się w granicach 4 pasm górskich. Centralną, południową i południowo-zachodnią część terenu zajmuje grupa Pilska (1557 m n.p.m.), Lipowskiej Góry (1324 m n.p.m.) i Romanki (1366 m n.p.m.). Od południowego -wschodu rozpościera się Pasma Babiej Góry biorące swój początek od Przetęczy Glinne (809 m n.p.m.). Nieco dalej na północny-wschód przebiega pasmo Przedbabiegórskie nazywane Pasmem Jałowieckim. Najmniejsze z występujących kulminacji obejmuje Pasma Pewelskie zaczynające się w najniższej części doliny rzeki Koszarawy i ciągnące się w kierunku północno-wschodnim.

Gmina posiada zasoby przyrodnicze o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar gminy odgrywa szczególnie ważną rolę w projektowanym „krajowym systemie obszarów chronionych”. Około 65% powierzchni gminy leży w obszarze Żywieckiego parku Krajobrazowego, natomiast pozostały teren jest strefą ochronną ŻPK lub stanowić ma „Obszar chronionego krajobrazu”.

Obszar gminy stanowi teren źródłiskowy, stąd pochodzi znaczna część wody pitnej dla Bielska-Białej i aglomeracji katowickiej. Ponadto gmina (z wyjątkiem Pewli Wielkiej) leży w udokumentowanym obszarze wód podziemnych.

Dodatkowo teren gminy Jeleśnia w znacznej mierze pokrywa się z granicami Żywieckiego Parku Krajobrazowego. Na obszarze tym funkcjonują także cztery rezerваты przyrody. Teren sołectwa Sopotnia Wielka jest objęty koncepcją racjonalnej polityki oświetleniowej, jako Obszar ochrony Ciemnego Nieba (jeden z pięciu tego typu obszarów w skali kraju). W 2022 r. Komisja Rozwoju Gminy zaopiniowała pozytywnie opracowaną dla wskazanego terenu Racjonalną politykę oświetleniową, uwzględniającą m.in. redukcję sztucznego światła niepożądanego, przewymiarowanego, nieodpowiadającego przyjętym zasadom. Zgodnie z założeniami koncepcja ta ma być w najbliższej przyszłości wdrażana także w pozostałych sołectwach gminy.

Gmina Jeleśnia posiada połączenia drogowe z miastami Żywiec –12 km, Bielsko-Biała –25 km, Katowice – 88 km, Kraków 117 km. oraz Republiką Słowacką drogą krajową nr 945 Żywiec – Granica Państwa.

Przez teren Gminy Jeleśnia przebiega odcinek drogi wojewódzkiej nr 945 (jest to trasa biegnąca od Bielska-Białej, poprzez Żywiec, do granicy państwa w Korbielowie na terenie Gminy Jeleśnia). Długość odcinka tej drogi, przebiegającego przez gminę Jeleśnia wynosi 15,1 km. Dodatkowo przez teren gminy przebiegają liczne odcinki dróg powiatowych, których łączna długość wynosi: 48,65 km.

Oprócz wymienionych odcinków dróg analizowany teren jest pokryty siecią dróg gminnych, których łączna długość przekracza 160 km.

Połączenia kolejowe zapewnia linia kolejowa relacji Sucha Beskidzka –Żywiec ze stacją PKP w Jeleśni.

Przeważająca część obszaru Gminy leży w Beskidzie Żywieckim, pozostała część w Beskidzie Średnim.

Na terenie Gminy zaobserwować można trzy rodzaje ukształtowania powierzchni, północna część analizowanego terenu ma charakter podgórski o rzeźbie pogórza wysokiego. Doliny potoków tworzą rzeźbę dolinną, szerokie budują koryta potoków: Koszarawa, Sopotnia Mała i Wielka oraz Kamienna. Pozostałe doliny mają charakter dolin śródgórskich o wąskim, płaskim dnie i stromych zboczach. Trzeci typ rzeźby to górska charakteryzująca się największymi w Gminie spadkami terenu dochodzącymi do 50%.

Teren gminy Jeleśnia charakteryzuje się dużym, około 50% udziałem lasów i gruntów leśnych.

Teren gminy jest pokryty bardzo gęstą siecią niezwykle atrakcyjnie przebiegających i długich: szlaków pieszych, ścieżek biegowych oraz rowerowych. Wymagają one dużych nakładów na: oznakowanie, rozbudowę (np. w zakresie nawierzchni, odwodnienia, korekty niwelety czy parametrów przekroju poprzecznego), uzupełnienie w zakresie infrastruktury towarzyszącej (miejsca parkingowe, miejsca odpoczynku dla turystów, miejsca postojowe, różnego rodzaju platformy widokowe, etc.), a przede wszystkim promocji, nie mniej jednak potencjał tej infrastruktury jest ogromny. W skali regionu jest wiele przykładów jednostek samorządu terytorialnego, które w oparciu o podobne walory z powodzeniem budują i promują swoją markę, jako lokalizacje oferujące rowerzystom / turystom dogodne warunki rekreacji, ten kierunek działań z punktu widzenia Jeleśni jest wart poważnego rozważenia. W przeszłości samorząd Jeleśni podejmował już inicjatywy (np. wspólnie ze słowacką gminą partnerską Klin), nakierowane na uzyskanie atrakcyjnej infrastruktury rowerowej – efektem tego rodzaju przedsięwzięć są istniejące trasy, wyposażone w zadane punkty widokowe / odpoczynkowe. Analizowany obszar tematyczny niewątpliwie wymaga podobnych inicjatyw w najbliższej przyszłości. Sytuacją optymalną byłoby połączenie atrakcyjną ścieżką rowerową, poprzez teren Gminy Jeleśnia, terenów znajdujących się wokół Jeziora Żywieckiego z Jeziorem Namestowskim (Słowacja).

Turystycznym produktem powszechnie już kojarzonym z Korbielowem (masyw Pilska) są stoki narciarskie (uprawianiu tego sportu sprzyja ukształtowanie miejscowości). Trasy narciarskie w Korbielowie są najwyższymi położonymi trasami w Beskidach. Infrastruktura techniczna, towarzysząca

tym atrakcjom i pozostająca do dyspozycji turystów, pozostawia jednakże wiele do życzenia – jest przestarzała, w ograniczonym stopniu drożna, nieodpowiadająca współczesnym oczekiwaniom turystów / sportowców. Dodatkowo zarówno w Korbielowie, jak i w Sopotni Małej dostępne są trasy do uprawiania narciarstwa biegowego.

Przebiegające przez Gminę szlaki turystyczne prowadzą do trzech znanych górskich schronisk PTTK. W ramach ich przebiegu ulokowane są rozmaite, mało znane i mało popularne atrakcje, takie jak np. zabytkowe przydrożne kapliczki, fortyfikacje z okresu II wojny światowej (Przyborów i Krzyżowa), czy ciekawe ekspozycje tematyczne: „Muzeum Motóra” (remiza OSP w Korbielowie), Regionalna Izba Pracy Twórczej w Jeleśni (budynek dawnej, zabytkowej „organistówki”), ze stałą wystawą sztuki ludowej, czy „Muzeum na Rozdrożu Wsi Krzyżowa i Krzyżówki”, ze swoją ekspozycją tematycznie nawiązującą do tradycji góralskiej regionu. Ciekawa infrastruktura okołoturystyczna, w szczególności dla pasjonatów astronomii, znajduje się także na terenie Sopotni Wielkiej. Jest to Młodzieżowa Stacja Kosmiczna YSS, kopia Obserwatorium Astronomicznego, makieta Sopotni Wielkiej 2050 oraz towarzyszące im wystawy czasowe, eksponowane na terenie siedziby Stowarzyszenia POLARIS – OPP, a także sali wielofunkcyjnej przy ogólnodostępnym Obserwatorium Astronomicznym.

W ścisłym centrum Jeleśni (rynek) znajduje się unikatowy w skali regionu zabytek architektury, będący jednocześnie lokalnym, znanym i popularnym elementem infrastruktury obsługi ruchu turystycznego – Stara Karczma w Jeleśni (lokal gastronomiczny powszechnie znany i rozpoznawalny w regionie, serwujący potrawy kuchni regionalnej). Jest to najstarszy, zachowany obiekt drewniany, z tego typu przeznaczeniem w tej części Europy. Na terenie Jeleśni w minionym okresie udostępniono nowe, atrakcyjne dla turystów elementy infrastruktury aktywnych form turystyki (dostępne siecią tras pieszych i rowerowych) – plażę oraz skate park.

Łączna liczba miejsc noclegowych, dostępnych dla turystów na terenie Gminy Jeleśnia wynosi ok. 3.400, zdecydowana większość z nich znajduje się w sołectwach Korbielów oraz Jeleśnia. Szacuje się (nie ma dostępu do aktualnych, pełnych badań z tego zakresu), że Gminę Jeleśnia w skali roku odwiedza ok 80 tys. turystów. Są to w zdecydowanej mierze turyści krajowi, zaledwie 3,45 % spośród tej grup stanowią turyści zagraniczni. Dostępna na terenie Gminy Jeleśnia infrastruktura obsługi ruchu turystycznego (obiekty oferujące miejsca noclegowe) jedynie częściowo odpowiada oczekiwaniom turystów. Są to z jednej strony hotele (pojedyncze przypadki), z drugiej duża liczba kwater dostępnych w ramach tzw. agroturystyki, czy tzw. noclegowych obiektach krótkotrwałego zakwaterowania. Wraz z upływem czasu przybywa obiektów, oferujących turystom możliwości korzystania z noclegów w nowoczesnych, obszernych apartamentach, czy samodzielnych, komfortowych i całorocznych domkach.

3.1.2 Warunki klimatyczne

Z uwagi, że Gmina leży w terenach górskich o dużym zróżnicowaniu terenu wyróżniamy cztery piętra klimatyczne, są to:

- piętro umiarkowanie ciepłe obejmujące Kotlinę Jeleśniańską, Dolinę Koszarawy. Są to tereny obejmujące dolne partie stoków do 650-740 m n.p.m., w zależności od ekspozycji terenu. Średnia temperatura roczna to 6 do 8° C,
- piętro umiarkowanie chłodne obejmujące stoki, grzbiety i niższe wierzchołki górskie do ok. 1050 m n.p.m. na stokach północnych. Średnia temperatura roczna dla tego piętra wynosi 4 – 6° C,
- piętro chłodne obejmujące najwyższe grzbiety i wierzchołki pasm Pilska, Lipowskiej i Romanki. Średnia temperatura to 2 – 4° C ,
- piętro bardzo chłodne obejmujące szczyt Pilska powyżej 1400 m n.p.m. z temperaturą roczną 2 – 4° C.

Warunki klimatyczne są silnie modyfikowane przez rzeźbę terenu oraz nasłonecznienie. Na tym terenie wieją słabe wiatry, dlatego też występują tu niekorzystne warunki dla rozpraszania zanieczyszczeń. Suma opadów wynosi od ok. 900 mm w Jeleśni do około 1150 mm na stokach Pilska, opady są częste i dosyć obfite. Maksymalna intensywność opadów przypada na miesiąc

49,6% mieszkańców gminy. Z usług odprowadzania ścieków aktualnie korzystają mieszkańcy wsi: Jeleśnia, Krzyżowa, Krzyżówki, Korbielów, Sopotnia Mała, Sopotnia Wielka, Przyborów, Pewel Wielka, Mutne.

Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest obecnie 3 285 budynków na terenie gminy Jeleśnia, w których zamieszkuje 6 580 osób. W latach 2017-2020 podłączono 1 440 budynków do sieci kanalizacji sanitarnej.

3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe

Teren Gminy leży w całości w obrębie nasunięcia jednostki magurskiej, która należy do Karpat Zewnętrznych. Osady te reprezentowane są przez piaskowce oraz łupki. Łupki i piaskowce budują wszystkie pasma górskie obszaru Gminy. Utwory okrywowe na wzniesieniach to gliny ciężkie i ilaste o niewielkiej miąższości, z dużą zawartością rumoszu skalnego.

Ukształtowanie powierzchni według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego (1986) stanowi, że Gmina znajduje się w całości na obszarze podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregion Beskidy Zachodnie. W części Gmina leży w obrębie mezoregionu Beskidu żywieckiego i mezoregionu Makowskiego, część północno wschodnia Gminy – Jeleśnia, Mutne, Pewel Wielka.

Pod względem morfologicznym obszar gminy dzieli się na część górską, pogórską i dolinno-kotlinową. Do części górskiej zaliczamy Beskid żywiecki, grupę Pilska, Pasma Babiogórskie ciągnące się od przełęczycy Glinne po szczyt Mędralowa. Część pogórska obejmuje północną część Gminy, należy tu wymienić „pasma” Lasku i Pasma Pewelskie wchodzące w skład Beskidu Średniego oraz należące do Beskidu żywieckiego grzbiety Grapy i Kiczory. Część dolinno-kotlinowa obejmuje szerokie doliny potoków Koszarawa, Sopotnia Mała i Wielka oraz Kamienna, które łączą się w kotlinie śródgórskiej. Pozostałe doliny są typowymi dolinami potoków górskich charakteryzującymi się stromymi zboczami oraz wąskim i płaskim dnem.

Gmina (z wyłączeniem Pewli Wielkiej) leży w zasięgu udokumentowanych zbiorników wód podziemnych - w tym trzeciorzędowego GZWP-Trz 1 (Nr 445 - Zbiornik Warstw Magura), zaliczonego do grupy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w skali kraju oraz czwartorzędowego QIII (Nr 446 - „Dolina rzeki Soły”), to jest w „Obszarze Wysokiej Ochrony”.

Występowanie gleb jak i ich rozwój na terenie Gminy uzależniony jest od występującej skały macierzystej. Można tu znaleźć średnio głębokie i głębokie gleby gliniaste, gleby piaszczyste i piaszczysto-gliniaste oraz mady występujące w rejonie rzek i potoków. Pod względem przydatności rolniczej są to gleby klas III do VI zarówno dla gruntów ornych jak i użytków zielonych. Najwięcej jest gleb klasy bonitacyjnej IV i V.³

Na podłożu z utworów fliszowych marglisto – krzemianowych wykształciły się gleby gliniaste, są to gleby brunatne z dużym poziomem próchnicznym. Większość tych gleb to gleby o dużej żyzności i zasobności w składniki pokarmowe. Odczyn tych gleb kształtuje się od obojętnego do lekko kwaśnego. Na podłożu kwarcowo – krzemianowym wykształciły się gleby piaszczyste i piaszczysto – gliniaste, które charakteryzują się odczynem wyraźnie kwaśnym. W dolinach rzek powstały mady. W zależności od podłoża w niektórych rejonach występują mady brunatne w innych mady z domieszkami wapieni tzw. mady rędzinowe.

Utwory okrywowe na wzniesieniach wykształcone są jako gliny ciężkie i ilaste o niewielkiej miąższości z dużą zawartością rumoszu skalnego.

Obszar Gminy Jeleśnia położony jest na terenach zalegania serii magurskiej reprezentowanej przez piaskowce i łupki. Najbardziej odporne na wietrzenie utwory budują pasma górskie należące do Gminy Jeleśnia. Mniej odporne na procesy erozji wietrznej są łupki z wkładkami piaskowców. Taka struktura doprowadziła do inwersji rzeźby terenu.

Utwory fliszowe zalegające na terenie Gminy dzielą się na serię marglisto – krzemianową składającą się z piaskowców, łupków ilastych zasobne w węgiel wapnia. Drugi rodzaj osadów fliszowych to seria kwarcowo – krzemianowa składająca się z drobno, średnio i gruboziarnistych piaskowców bezwęglanowych. Utwory te łatwo ulegają procesom erozyjnym i z tego powodu ważnym zagrożeniem dla powierzchni ziemi są procesy wietrzenia.

³ na podstawie: „Gmina Jeleśnia opracowanie fizjograficzne”. 2002^{SEP}

Głównymi surowcami naturalnymi występującymi na terenie Gminy Jeleśnia są surowce krzemionkowo – okrucowe, zlicza się do nich żwiry i piaski, a także pospółki.

W 2020 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej polski pn. „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 30 grudnia 2020 roku”. Według „Bilansu..” na obszarze gminy Jeleśnia występują 2 złoża piaskowców i żwirów:

- Korbielów 1958 – złożo kopalin pospolitych kamieni drogowych i budowlanych w postaci piaskowców o powierzchni 1,19 ha, z którego wydobywanie zostało zaniechane,
- Korbielów 1959 – złożo kopalin pospolitych kamieni drogowych i budowlanych w postaci piaskowców, z którego wydobywanie zostało zaniechane.

Zgodnie z sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż torfów na terenie gminy Jeleśnia w latach 2018-2020 nie były prowadzone prace rekultywacyjne i nie ma obecnie na terenie gminy gruntów wymagających rekultywacji.

Zgodnie z danymi Bazy Systemu Ostony PrzeciwOsuwiskowej oraz „Objaśnieniami do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla Gminy Jeleśnia” (Zbigniew Koluch, Danuta Nowicka, 2010) aktualnie na terenie gminy Jeleśnia zarejestrowanych jest 507 osuwisk. Występują tu duże osuwiska o powierzchni od 5 ha do ponad 100 ha. Osuwiska na terenie gminy rozmieszczone są nierównomiernie. Największe ich zgrupowanie występuje w części południowej gminy.

Gleby występujące na terenie gminy pod względem przydatności rolniczej to gleby klas III do VI zarówno dla gruntów ornych jak i użytków zielonych. Najwięcej gleb należy klasy bonitacyjnej IV i V. Można tu znaleźć gleby średnio głębokie, głębokie gleby gliniaste, gleby piaszczyste i piaszczysto-gliniaste oraz mady występujące w rejonach rzek i potoków.

Gleby zaliczane do użytków rolnych na terenie Gminy Jeleśnia kwalifikują się do pięciu kompleksów przydatności rolniczej. Najlepsze gleby w gminie należą do kompleksu pszenno-górskiego (to gleby żyzne i dobrze uwilgotnione). Słabsze gleby należą do kompleksów zbożowo-górskiego i zbożowo-pastewnego. Natomiast najslabsze wartości użytkowe mają gleby kompleksu owsiano-pastewno-górskiego (to gleby położone na stromych stokach, trudne w uprawie i użytkowaniu).

Na terenie Gminy Jeleśnia w miejscach, gdzie występują dobre warunki glebowe uprawę roli utrudnia często duże nachylenie terenu i zagrożenie degradacji pokrywy glebowej.

Według Mapy Hydrogeologicznej (Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1: 200000, ark. Cieszyn, WG, Warszawa, 1986 roku) teren Gminy Jeleśnia wchodzi w skład Regionu Karpackiego XXIII, podregion zewnątrzkarpacki XXIII 1, w którym wody szczelinowe, w małym stopniu również szczelinowo- porowe znajdują się w utworach fliszowych trzeciorzędu. Wodonośność jest ograniczona. Na obszarze gdzie zaznacza się mniejszy udział piaskowców, a większy utworów łupkowych wydajność wynosi z reguły do 2 m³/h. W seriach piaskowców gruboławicowych wydajność dochodzi do 5 m³/h, sporadycznie więcej, szczególnie w strefach dyslokacyjnych. Wody są miejscami zmineralizowane (Cl, H₂S). Wody porowe usytuowane są w utworach czwartorzędu. W dolinach rzecznych znajdują się żwiry, piaski i mułki. Wydajność wynosi do 30 m³/h. Poza dolinami zwykle woda nie występuje.

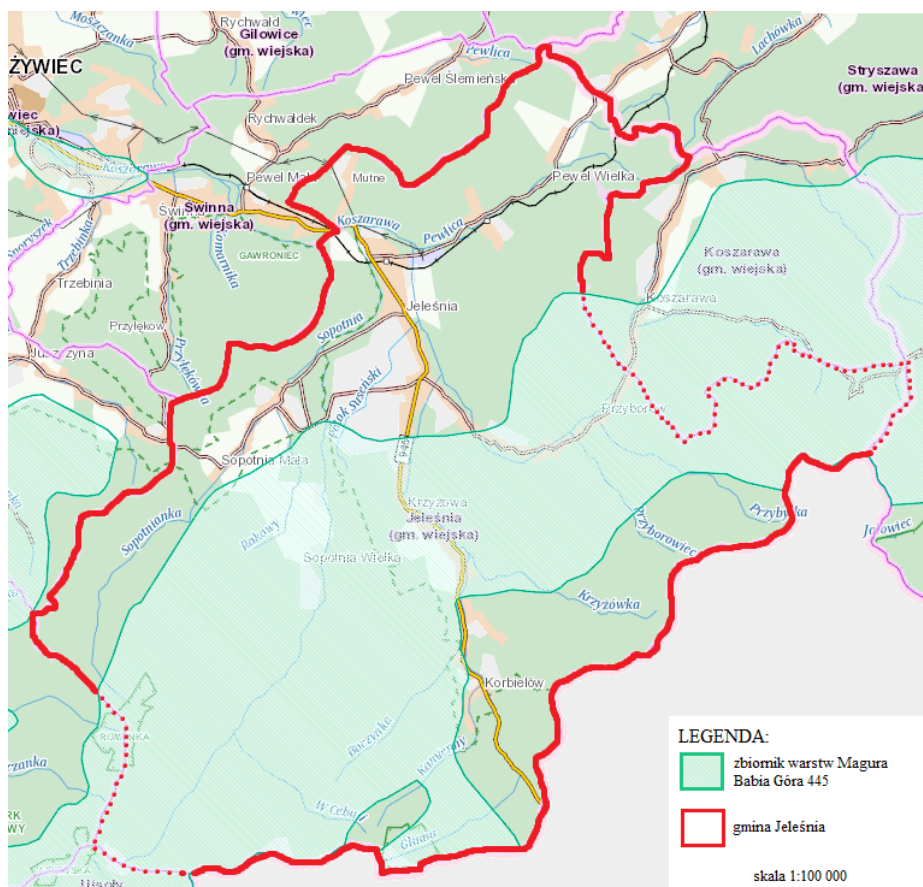
Na obszarze gminy Jeleśnia wody podziemne występują w trzeciorzędowych eoceńskich i kredowo - paleoceńskich utworach fliszowych oraz w osadach czwartorzędowych.

Poziom czwartorzędowy występuje w obrębie większych dolin rzecznych- w piaszczysto – żwirowych osadach doliny Soły oraz dolin potoków w ich dolnym biegu. W skład utworów czwartorzędowych w rejonie gminy wchodzi piaski, gliny i gliny z rumoszem. Są to wody porowe o zwierciadle swobodnym.

Na obszarze województwa śląskiego użytkowe wody podziemne występują w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu, kredy, jury, triasu, karbonu i dewonu. W obrębie poszczególnych pięter wydzielone zostały użytkowe poziomy wodonośne (UPWP), a w nich główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP).

Zasoby wód podziemnych ściśle związane są z występującymi na obszarze Gminy Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych (GZWP). Obszar gminy Jeleśnia leży w obrębie Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 445 Zbiornik warstwa Magura (Babia Góra).

Rysunek 4 Lokalizacja LZWP nr 445 na terenie gminy Jeleśnia

Źródło: <http://geologia.pgi.gov.pl>

Ranga do LZWP została obniżona ze względu na niekorzystne parametry hydrogeologiczne paleogeńsko- kredowego piętra wodonośnego. Na obszarze zbiornika występują dwa piętra wodonośne czwartorzędowe ograniczone do dolin rzecznych oraz paleogeńsko- kredowe we fliszu karpackim, które stanowi zasadniczy poziom wodonośny LZWP nr 445. Przewodność hydrauliczna warstw wodonośnych poziomu zbiornikowego wynosi 0,96-100 m²/d. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 138 240 m³/d, przy module zasobowym 223,44 m³/d x km². Zasoby odnawialne dla wszystkich poziomów wodonośnych wynoszą 314 136 m³/d, przy module 511,2 m³/d x km². Zasilanie wód podziemnych zbiornika następuje przede wszystkim na drodze infiltracji opadów atmosferycznych. Stan jakościowy na obszarze całego zbiornika zaklasyfikowano jako bardzo dobry. Dominują tu wody zaliczone do I klasy. Obszar zbiornika należy do słabo uprzemysłowionych, z dominującą gospodarką rolną. Obszar ten jest gęsto zaludniony, w szczególności jego wschodnia część. Tereny zagospodarowane, użytkowane rolniczo, duże wsie i miasta są położone w dolinach rzek.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych obszar gminy znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 158 (PLGW2000158) – obszar leży w dorzeczu Wisły. Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od charakteru litologicznego zwierzeliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych oraz Kotliny Żywieckiej. Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Granice hydrodynamiczne biegną po działach wód podziemnych, które pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Granicę JCWPd wyznacza zasięg zlewni Soły od źródeł po ujście do Wisły. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekły powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Soła. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane, źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na

wykształcenie litologiczne i tektonikę utworów fliszu karpackiego. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych przepływają w kierunku naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach.⁴

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Gmina posiada zasoby przyrodnicze o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar gminy odgrywa szczególnie ważną rolę w projektowanym „krajowym systemie obszarów chronionych”. Około 65% powierzchni gminy leży w obszarze Żywieckiego parku Krajobrazowego, natomiast pozostały teren jest strefą ochronną ŻPK lub stanowić ma „Obszar chronionego krajobrazu”.

Formami ochronnymi przyrody na terenie gminy Jeleśnia są: park krajobrazowy (1), rezerваты przyrody (3), obszary Natura 2000 (2), użytki ekologiczne (3) oraz 7 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Taki układ przestrzenny, wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, zapewnia warunki do samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Żywiecki Park Krajobrazowy

Został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/79/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bielsku – Białej z dnia 13 marca 1986 roku. To najstarszy park krajobrazowy na terenie polskich Karpat. Powierzchnia Parku wynosi 358,70 km², a cały obszar Parku jest otoczony strefą ochronną o powierzchni 217,90 km². Różnicowanie wysokościowe terenu Parku powoduje, iż leży on w zasięgu czterech pięter roślinnych. Do wysokości ok. 600 m n.p.m. sięga piętro pogórza, niemal całkowicie zajęte pod uprawy rolne i zabudowę gospodarczą. Piętro regła dolnego (600 – 1 150 m n.p.m.) zajmowała niegdyś prawie całkowicie buczyna karpacka, z dużym udziałem jodły oraz domieszką świerka i jawora. Obecnie ww. gatunki stanowią zazwyczaj tylko domieszkę w drzewostanach świerkowych. Najbardziej naturalny charakter ma piętro górnoreglowe (1 150 – 1 400 m n.p.m.) porośnięte przez zachodniokarpacką świerczynę górnoreglową. Drzewa mają tu często wiek 200 - 300 lat. Jedyny szczyt na terenie Żywieckiego Parku Krajobrazowego z piętrem kosodrzewiny (subalpejskim) to Pilsko (1 557 m n.p.m.).

Na terenie Parku zostało stwierdzonych ponad 1 000 gatunków roślin naczyniowych. Znaczna część gatunków wysokogórskich koncentruje się w piętrze kosodrzewiny, ale bardzo interesujące skupienia flory występują w rejonie źródeł, wycieków i wysięków oraz wzdłuż płynących strużek wody, młak i torfowisk, również w obrębie regła górnego. Fauna Parku reprezentowana jest przez około 40 gatunków ssaków, ponad 100 gatunków ptaków lęgowych, 5 gatunków gadów, 12 gatunków płazów, 23 gatunki ryb oraz 1 gatunek minoga. Rozległe kompleksy leśne tzw. „Worka Raczańskiego”, masywu Pilska, Romanki czy Rysianki i Lipowskiej są ostoją dużych ssaków drapieżnych, reprezentowanych przez niedźwiedzie, wilki, rysie oraz borsuki. Licznie występują tu ssaki kopytne: dziki, jelenie i sarny. Na obszarze Parku występuje wiele rzadkich i ginących ptaków, między innymi kuraki leśne (głuszec i jarząbek), drapieżniki dzienne (jastrząb, kobuz, krogulec, myszołów, pustułka) i sowy (puszczyk, pójdzka, płomykówka i puchacz). Gady reprezentowane są przez jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, padalca oraz 2 gatunki węży: zaskrońca i jadowitą żmiję zygzakowatą. Obok gadów najlepiej poznaną grupę kręgowców stanowią ptazy: traszka - górska, grzebieniasta, zwyczajna oraz (będąca endemitem karpackim) karpacka, ropucha szara i zielona, żaba zielona i brunatna, rzekotka drzewna, kumak górski i salamandra plamista.

Rozmieszczone na obszarze Parku rezerваты przyrody obejmują fragmenty najlepiej zachowanych lasów regła dolnego i górnego, będących świadectwem różnorodności i bogactwa zbiorowisk leśnych. Najcenniejsze obszary leśne objęte są ochroną w postaci 10 rezerwatów przyrody, w tym 3 na terenie gminy Jeleśnia: Romanka, Pod Rysianką, Pilsko.

Powierzchnia Żywieckiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy wynosi 7 870,00 ha.

Żywiecki Park Krajobrazowy znajduje się w administracji Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Katowicach Oddział Biura w Żywcu. Jednostka ta realizuje działania z zakresu edukacji przyrodniczej i ekologicznej zgodnie z wymaganiami ustawowymi oraz statusowymi ZPK WŚ. Tematyka warsztatów przyrodniczych porusza zagadnienia związane

⁴ na podstawie danych Programu ochrony środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024

z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi Żywieckiego Parku Krajobrazowego chronionego w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Adresatami warsztatów jest młodzież szkolna oraz osoby dorosłe. Zakres tematyczny obejmuje gatunki roślin i zwierząt występujące na obszarze Żywieckiego Parku Krajobrazowego, formy ochrony przyrody, osobliwości przyrodnicze, uwrażliwienie na wartości przyrodnicze i krajobrazowe ww. obszaru. Ponadto poruszane są kwestie związane z szeroko pojętą edukacją ekologiczną oraz dobrymi praktykami w życiu codziennym mającymi wpływ na stan środowiska (m.in. tematyka związana ze smogiem, segregacją śmieci).

Dodatkowo placówki oświatowe na obszarze Gminy Jeleśnia są na bieżąco informowane o prowadzonych przez ZPKWŚ o/ Żywiec działaniach z zakresu edukacji przyrodniczej, ekologicznej i korzystają z oferty poprzez uczestnictwo w konkursach przyrodniczych i ekologicznych, akcjach ekologicznych, warsztatach terenowych i stacjonarnych. Ponadto ZPKWŚ Oddział Biura w Żywcu rozpowszechnia wśród placówek oświatowych Biuletyn Informacyjny „Beskidzkie Parki Krajobrazowe” poruszający zagadnienia związane z ochroną przyrody i krajobrazu na obszarze Beskidzkich Parków Krajobrazowych⁵.

Rezerwat Przyrody Romanka

Został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 8 lipca 1963 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Rezerwat położony jest całkowicie na terenie gmin Jeleśnia i Węgierska Górka. Obecnie obejmuje obszar 124,50 ha. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych pierwotnego fragmentu Puszczy Karpackiej, w postaci ekosystemów leśnych regla górnego i dolnego wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny. Rozporządzeniem Nr 49/09 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Romanka" został utworzony plan ochrony przyrody obowiązujący do 09.10.2026 r. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Katowicach.

Rezerwat Przyrody Pod Rysianką

Został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Położony jest całkowicie w obrębie gminy Jeleśnia. Obejmuje powierzchnię 27,02 ha. W 2016 roku Zarządzeniem Nr 20/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 5 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Pod Rysianką, ustanowiono dla rezerwatu zadania ochronne obowiązujące do 04.08.2021 r. Celem ochrony jest tu zachowanie ze względów naukowych lasu jodłowo-bukowego, będącego fragmentem pierwotnej puszczy karpackiej regla dolnego w Beskidzie Żywieckim

Rezerwat Przyrody Pilsko

Został utworzony Rozporządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 13 października 1971 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Położony jest całkowicie w obrębie gminy Jeleśnia. Obejmuje powierzchnię 105,21 ha. Celem ochrony jest tu zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, zbliżonych do naturalnych, fragmentów świerczyny górnoreglowej oraz ekosystemów nieleśnych, kosodrzewiny i muraw krzewinkowych wraz z ich całym bogactwem gatunkowym. Zarządzeniem Nr 38/06 Wojewody Śląskiego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Pilsko” ustanowiono dla rezerwatu zadania ochronne obowiązujące do 21.08.2026 r.

Obszar Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki

Został utworzony Decyzją Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana, jako dokument nr C(2008)

---

⁵ dane udostępnione przez ZPKWŚ Oddział Biura w Żywcu pismem nr EE-Ż.63.1.16.2021.PD z dnia 23 lipca 2021 r.

271) (2008/218/WE). Zajmuje powierzchnię 35 276,05 ha na terenie powiatu żywieckiego, w tym w gminie Jeleśnia.

Obszar obejmuje fragment Beskidu Żywieckiego, który charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych – grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy na stokach i osuwisk skalnych. Zbudowany jest z fliszowych utworów serii magurskiej. Najciekawsze zespoły form skalnych znajdują się w szczytowych partiach Pilska, w obrębie grzbietowej części pasma Lipowskiej, Romanki, Boraczej i Prusowa. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Występuje tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano- Caricetum flavae, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *alpestris* oraz na obecność na wierzchołkach i grzbietach górskich torfowisk. W obszarze stwierdzono występowanie 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W masywie Pilska znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej (endemit karpacki). Brak jest aktualnych danych potwierdzających występowanie chrząszcza *Phryganophilus ruficollis*, stwierdzonego tu w XIX w. Flora tego obszaru liczy około 1 000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Utrzymuje się także, (choć stosunkowo nieliczna) populacja dzwonka piłkowanego. Obszar jest również ważny dla ochrony ptaków (m.in. głuszca).

Obszar Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki

Został utworzony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27.10.2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Zajmuje powierzchnię 34 988,81 ha na terenie powiatu żywieckiego, w tym w gminie Jeleśnia. Występują tu, co najmniej 4 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje powyżej 1% populacji krajowej (C6) głuszca (PCK). Obszar charakteryzuje się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Duże kompleksy leśne stanowią ostoję dużych drapieżników. Flora tego obszaru liczy około 1000 gatunków, w tym 150 gatunków górskich (18 alpejskich i 27 subalpejskich). Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetum flavae, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *alpestris*, oraz na bardzo rzadkie w Polsce jaworzyny *Aceri- Fagetum*.

Użytek ekologiczny Hala Cebulowa

Został utworzony Rozporządzeniem Nr 46/07 Wojewody Śląskiego z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Hala Cebulowa" w gminie Jeleśnia. Obejmuje on powierzchnię 16,36 ha w gminie Jeleśnia. Celem ochrony przyrody jest tu zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemu torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Nadzór na użytkiem sprawuje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Użytek ekologiczny Hala Miziowa

Został utworzony Rozporządzeniem Nr 73/08 Wojewody Śląskiego z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Hala Miziowa" w gminie Jeleśnia. Obejmuje on powierzchnię 5,1370 ha w gminie Jeleśnia. Celem ochrony przyrody jest tu zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych torfowiska ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Nadzór na użytkiem sprawuje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Użytek ekologiczny Hala Kamieniańska

Został utworzony Rozporządzeniem Nr 81/08 Wojewody Śląskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwą "Hala Kamieniańska" w gminie Jeleśnia. Obejmuje on powierzchnię 1,750 ha w gminie Jeleśnia. Celem ochrony przyrody jest tu

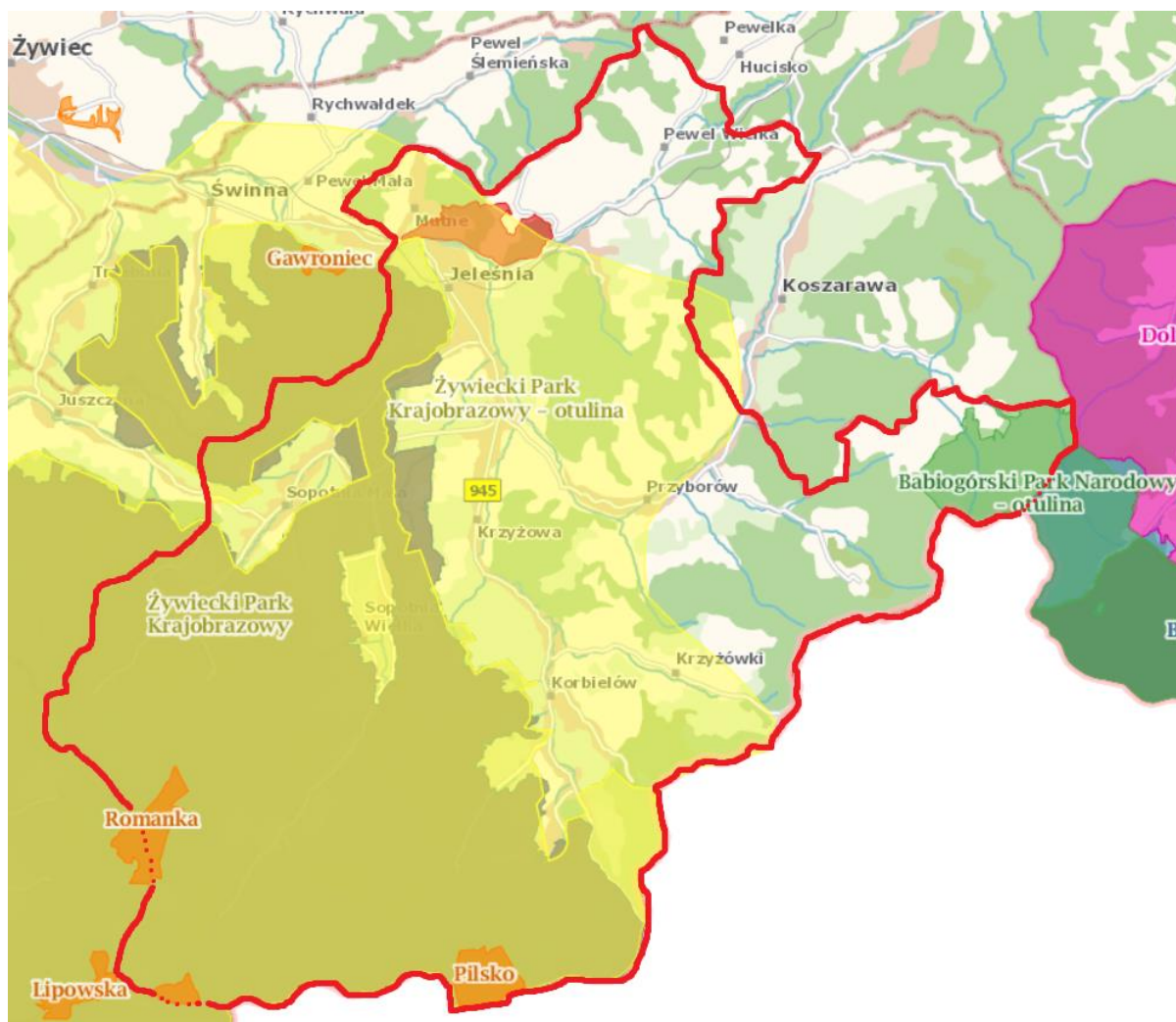
zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagna ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin. Nadzór na użytkiem sprawuje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Korytarze ekologiczne

Gmina Jeleśnia położona jest w obrębie korytarzy ekologicznych, wydzielonych w ramach projektu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego. Etap I.” (Parusel J. B. i in., 2010) oraz „Projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć obszarów Natura 2000” (Jędrzejewski W. i in., 2005), który powstał w nawiązaniu do korytarzy migracyjnych w krajach sąsiednich.

Na terenie gminy występują:

- obszary i korytarze ichtiologiczne – obszar gminy położony jest w ostoi ichtiofauny, wyznaczonym w miejscu występowania gatunków przewodnich dla danej krainy rybnej. Ostoja ichtiofauny w obszarze gminy to Soła źródłowa – ostoja wyznaczona dla zachowania materiału genetycznej cennych gatunków ryb i dla potadromicznych gatunków ryb,
- obszary i korytarze wyznaczone dla ornitofauny – na terenie gminy Jeleśnia znajdują się korytarze, którymi migrują ptaki oraz przystanki pośrednie, czyli miejsca zlokalizowane w obrębie szlaków migracji ptaków, będące terenem żerowania, odpoczynku, gniazdowania lub zimowania określonych gatunków,
- obszary i korytarze wyznaczone dla dużych ssaków drapieżnych i kopytnych – na terenie gminy znajdują się korytarze migracyjne umożliwiające przemieszczanie się pomiędzy siedliskami osobników należących do populacji ssaków kopytnych i drapieżnych oraz przystanki pośrednie, czyli obszary, które stanowią potencjalne siedliska tych zwierząt,
- korytarze spójności obszarów chronionych – w obszarze gminy Jeleśnia znajdują się następujące korytarze spójności: Koszarawa (korytarz o znaczeniu międzynarodowym), Jałowiecki (korytarz o znaczeniu krajowym), Pewelski (korytarz o znaczeniu międzynarodowym),
- Południowy Korytarz Ekologiczny – powstał w nawiązaniu do korytarzy migracyjnych w krajach sąsiednich, w celu zapewnienia łączności ekologicznej w skali europejskiej. W skład sieci wchodzi obszary przyrodniczo cenne oraz odcinki łączące te obszary. Na terenie gminy Jeleśnia przebiega krajowy Południowy Korytarz Ekologiczny – część biegnącego w województwie małopolskim korytarza ekologicznego łączącego Beskid Żywiecki z Beskidem Małym. Na terenie gminy przebiega dwoma odgałęzieniami: na południu wzdłuż pogranicznego pasma Beskidu Żywieckiego, na północy granicznymi wzniesieniami Przypór, Kiczora, doliną Koszarawy na północny-wschód w kierunku Leskowca (Beskid Mały).

Rysunek 5 Obszary chronione na terenie gminy Jeleśnia

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> (dostęp 13.09.2021 r.)

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Jeleśnia występuje 7 ustanowionych pomników przyrody, w tym 5 ożywionej (drzewa i grupy drzew) i 3 nieożywionej (wodospad, jaskinie).

Cały obszar gminy podlega różnym formom ochrony. Są one jednak zróżnicowane i obciążone różnymi rygorami. 28 lutego 2014 r. Uchwałą Rady Gminy zostały zatwierdzone zmiany do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jeleśnia.” W obowiązującym dokumencie wylicza się cztery poziomy ochrony terenów Żywieckiego Parku Krajobrazowego. Wyróżnia się następujące strefy:

A - strefa ochrony walorów przyrodniczych

W strefie tej dopuszcza się ściśle określone formy użytkowania gospodarczego jak gospodarka leśna, rolna i turystyka z ograniczonymi urządzeniami. Obowiązuje tu zakaz budowy obiektów kubaturowych z wyjątkiem schronisk turystycznych i budynków związanych z obsługą parku lub przejścia granicznego, budowy nowych dróg kołowych, kolei linowych, nowych wyciągów narciarskich i tras zjazdowych na terenach pokrytych zwartym lasem lub w przypadkach wymagających wycięcia znacznej liczby drzew bądź mogących uszkodzić chronione ekosystemy. W obrębie strefy wyodrębniono szczególnie chroniony obszar „Ar” na którym koncentrują się tereny i elementy o najwyższych walorach przyrodniczych - w tym rezerваты przyrody.

B - strefa ochrony walorów krajobrazowych

W strefie tej utrzymuje się tradycyjne funkcje gospodarcze, ograniczając jednocześnie możliwość rozwoju form działalności kolidujących z zasadami ochrony.

Należy także wyznaczać w miejscowych planach nowe tereny pod zabudowę, nie związane kompozycyjnie ze strukturą istniejącą.

Dopuszcza się także w tej strefie lokalizację bazy noclegowej turystyki - w tym pensjonatów do 30 miejsc. Jest to szczególnie ważne w przypadku osiedli położonych w granicach parku, a zwłaszcza w Sobotni Wielkiej.

C - Strefa ochrony walorów kulturowych

Obejmuje wydzielone ze strefy B enklawy „obejmujące zespoły zabudowy wiejskiej z dobrze zachowanym układem przestrzennym, dużą ilością obiektów zabytkowych oraz tradycyjnym rozłogiem pól”. W strefie tej obowiązuje m. in. opracowanie miejscowych planów w pierwszej kolejności i uzgadnianie projektów architektonicznych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

D - strefa (pasma) powiązań ekologicznych

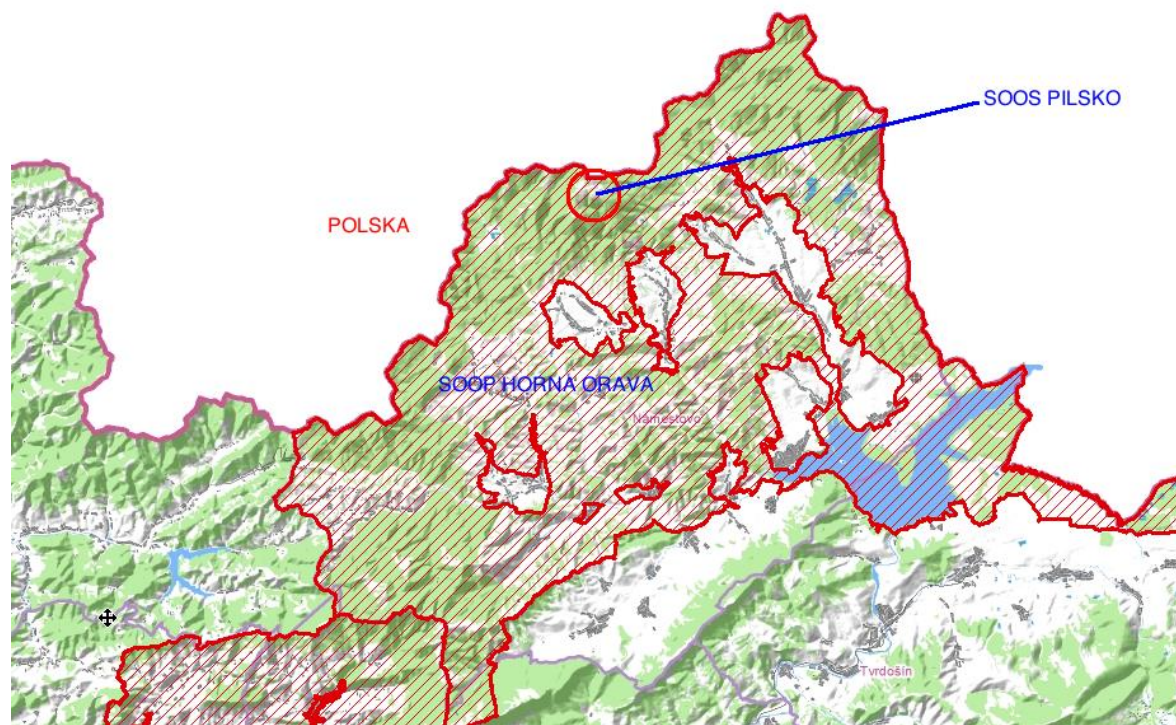
Obejmuje główne doliny rzek i potoków w obrębie niezabudowanej trasy łęgowej - w tym koryta rzeki, kamieńce, nieużytki, lasy łęgowe, zakrzewienia, łąki i pastwiska.

Jej funkcją jest stworzenie warunków swobodnej migracji gatunków pomiędzy poszczególnymi częściami parku i obszarami sąsiadującymi. Obowiązuje zakaz działań powodujących przegradzanie lub zawężanie strefy.⁶

Obszary chronione w najbliższym sąsiedztwie Gminy Jeleśnia

Gmina Jeleśnia graniczy po stronie słowackiej z terenami przyrodniczymi:

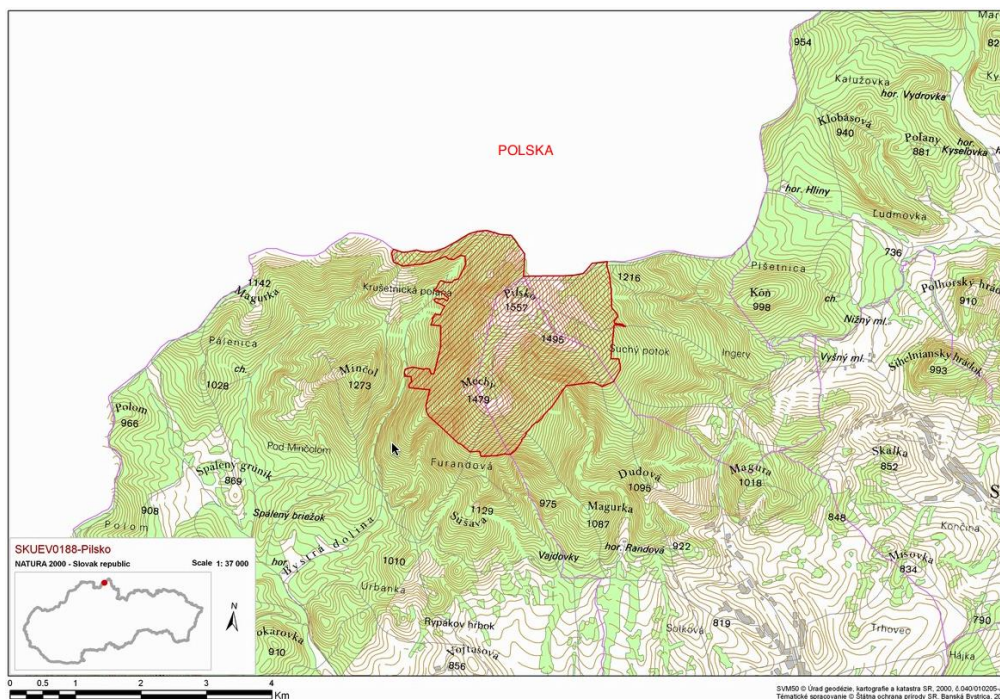
- Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Piłsko SKUEV0188,
- Specjalnym Obszarem Ochrony Ptaków Horna Orava SKCHVU008.

Rysunek 6 Lokalizacja SOOS Piłsko SKUEV0188 po stronie słowackiej

Źródło: geo.introportal.sk

⁶ na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jeleśnia przyjętym uchwałą nr XLV/278/2014 Rady Gminy Jeleśnia z dnia 28 lutego 2014 roku

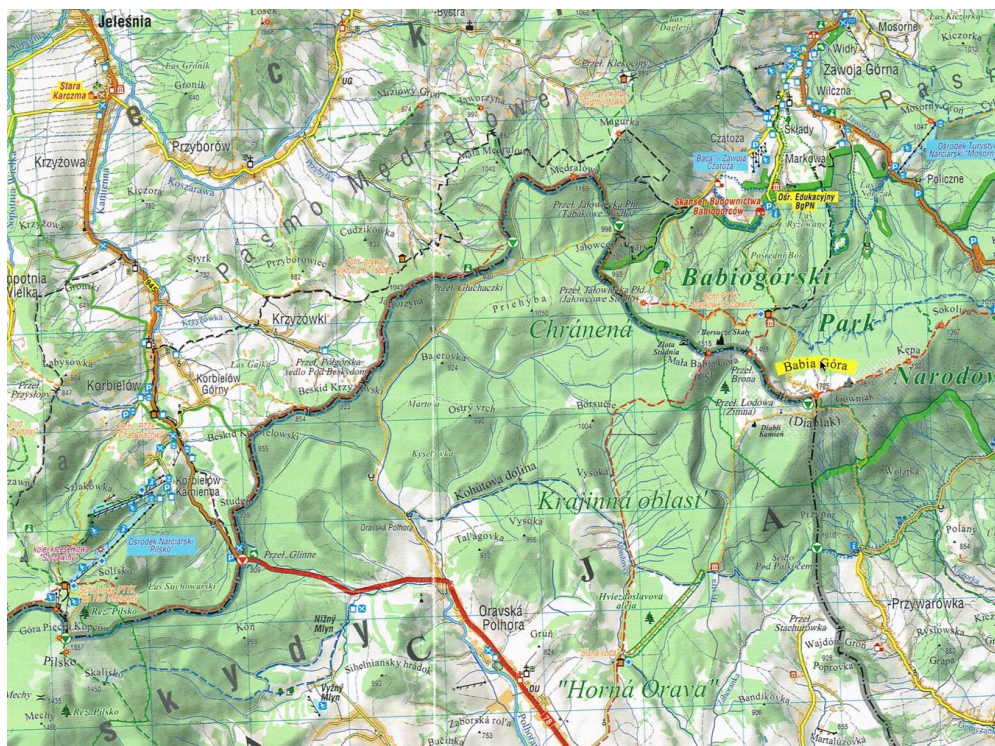

Rysunek 7 Lokalizacja SOOS Pilsko SKUEV0188 po stronie słowackiej

Źródło: <http://www.sopsr.sk/natura/img/uev/mapy/SKUEV0188.jpg>

W biskiej odległości od granicy zlokalizowany jest Park krajobrazowy Górna Orava (Chránená krajinná oblasť Horná Orava), położony jest na północy Słowacji, dominuje nad nim Babia Góra. Na jego obszarze występują gęste lasy, wilgotne torfowiska, typowe starodawne wsie oraz Orawskie morze, czyli zbiornik wodny Orava (Orava).

Park krajobrazowy powstał w 1979 roku i aktualnie zajmuje obszar 58 738 ha. Administracja Parku krajobrazowego ma siedzibę w mieście Námestovo.

Rysunek 8 Lokalizacja obszaru chronionego Chranenia Krajina Oblasť „Horna Orava”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy „Beskid Śląski, Żywiecki i Mały” wydanej przez Wydawnictwo Compass

Osobliwością tego Parku krajobrazowego jest to, że oprócz terenów leśnych obejmuje też tereny zabudowane, tereny rolnicze i zbiornik wodny Orawa, stanowiący ostoję wielu rzadkich gatunków ptaków.

Górskie tereny parku krajobrazowego są gęsto zalesione. Dużą część lasów stanowią jednak świerkowe monokultury. Pozostałości pierwotnej roślinności leśnej, porastającej zbocza Babiej Góry i Pilska, znajdują się pod ochroną.

Charakterystycznym zjawiskiem na terenie Górnej Orawy są torfowiska. Nigdzie indziej na Słowacji nie spotkamy się z torfowiskami o takim obszarze. Torfowiska typu górskiego znajdują się w dawnych borach. Wiele z nich zostało w przeszłości odwodnionych, by umożliwić wydobycie bogatych złóż torfu.

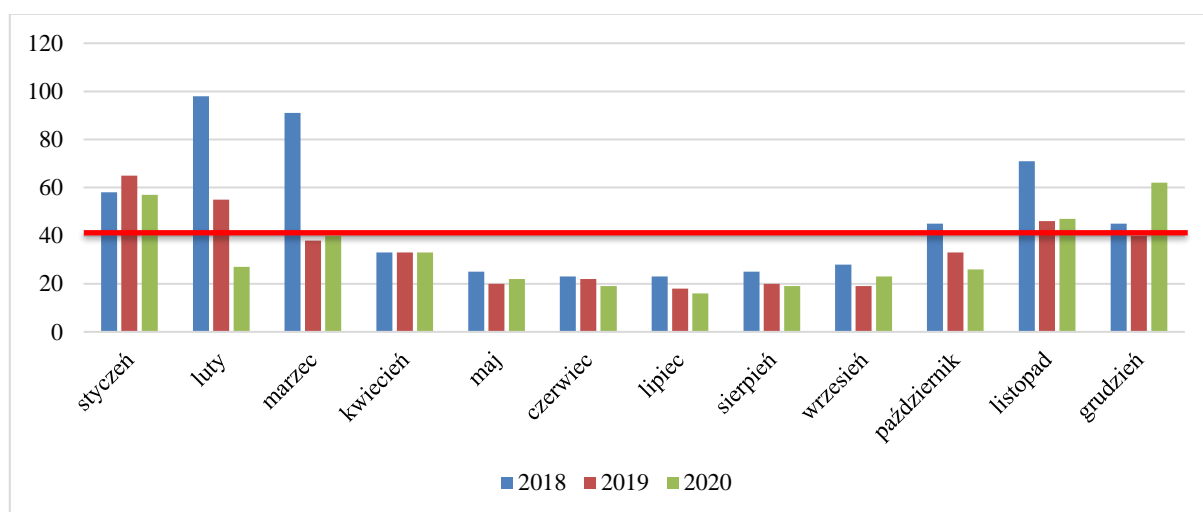
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Powietrze atmosferyczne

Na terenie strefy śląskiej oceny prowadzone są w oparciu o stacje pomiarowe znajdujące się poza terenem gminy Jeleśnia. Najbliżej granic gminy zlokalizowana jest stacja pomiarowa w Żywcu przy ul. Kopernika 83a, gdzie prowadzone są ciągłe automatyczne pomiary imisyjne stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu (NO, NO₂, NO_x) oraz pyłu zawieszonego PM₁₀, a także pomiary manualne: arsenu, niklu, kadmu, ołowiu, benzo(a)pirenu w PM₁₀, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pomiary parametrów meteorologicznych.

Maksymalne miesięczne stężenia dwutlenku siarki odnotowano w lutym 2018 tj. 38,6 µg/m³. Natomiast średnia wartość roczna wyniosła 13,9 µg/ m³ w 2018 roku, 11,4 µg/ m³ w 2019 roku, 11,8 µg/ m³ w 2020 roku, a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego (20 µg/ m³). Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2020 roku ze względu na stężenia dwutlenku siarki.

Maksymalne miesięczne stężenia dwutlenku azotu odnotowano w lutym 2018 tj. 30 µg/ m³. Natomiast średnia wartość roczna wyniosła 17 µg/ m³ w 2018, 15 µg/ m³ w 2019 roku oraz 14 µg/ m³ w 2020 roku, a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego (40 µg/ m³). Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2020 roku ze względu na stężenia dwutlenku azotu.

LEGENDA:

czerwona linia oznacza dopuszczalny poziom zanieczyszczenia (rok kalendarzowy)

Rysunek 9 Średnie stężenie pyłu PM₁₀ na stacji w Żywcu przy ul. Kopernika 83a w latach 2018-2020 (µg/m³)

Źródło: Pomiar automatyczny - Śląski Monitoring Powietrza za lata 2018-2020

Maksymalne miesięczne stężenie pyłu PM₁₀ odnotowano w lutym 2018 tj. 98 µg/m³. Średnia wartość roczna wyniosła: 47 µg/m³ w 2018, 34 µg/m³ w 2019 roku oraz 33 µg/m³ w 2020 roku, a zatem poniżej poziomu dopuszczalnego, tj. 40 µg/m³. Wartości średnio roczne wskazują na poprawę jakości powietrza w 2020 roku ze względu na stężenie pyłu PM₁₀.

Według oceny rocznej jakości powietrza na terenie województwa śląskiego, prowadzonej przez WIOŚ w Katowicach, na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakość powietrza w gminie odbiegała od poziomu odpowiadającego obowiązującym normom. Stałe występowały przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych takich zanieczyszczeń, jak: pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, benzo(a)piren, ozon.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2020 roku określono strefy dla województwa śląskiego, w których doszło do przekroczenia standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – pył PM10 (24h),
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne dla fazy II, dla których nie istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – pył PM2,5 (rok);⁷
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska - benzo(a)piren B(a)P (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia):
  - strefa śląska – ozon O₃ (8h),
  - strefa śląska – ozon O₃ (8h) 3lata.
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona roślin):
  - strefa śląska – ozon O₃ – AOT40-R,
  - strefa śląska – ozon O₃ – AOT40-R5.

Niska emisja została szczegółowo omówiona w przyjętym dnia 29 listopada 2016 roku uchwałą Rady Gminy Jeleśnia nr XXVIII/166/2016 Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Jeleśnia (dalej zwanym PGN).

Zaplanowane do realizacji działania na lata 2016-2020 miały pozwolić na:

- oszczędności energii na poziomie 1 157 MWh,
- wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych 156 MWh,
- redukcję emisji CO₂ na poziomie 348 MgCO₂.⁸

Pomimo brak dostępu do sieci gazowej na obszarze Jeleśni zrealizowano dotychczas istotne przedsięwzięcia nakierowane na ograniczenie niskiej emisji. Gmina objęta była projektem „Stoneczna Żywiecczyzna” (Lider Projektu: Międzygminny Związek ds. Ekologii, w ramach klastra energii „Żywiecka Energia Przyszłości”). Jest to projekt współfinansowany środkami Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 – 2020 (Działanie 4.1 „Odnawialne Źródła Energii”). Dodatkowo Gmina brała udział w projekcie „Ograniczenie niskiej emisji na terenie działalności Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu” – STOP SMOG. W

W trosce o czyste powietrze na terenie Jeleśni Gmina zrealizowała dotychczas bardzo szeroki zakres działań w obrębie termomodernizacji własnych, eksploatowanych przez samorząd obiektów. Było to możliwe dzięki zrealizowaniu projektu pod nazwą: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Jeleśnia” współfinansowanego środkami Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego), w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 – 2020 (Działanie 4.3 „Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej”). W ramach zakresu rzeczowego tego przedsięwzięcia kompleksowo zmodernizowano pod kątem efektywności energetycznej obiekty takie, jak: Zespół Szkół nr 5 w Korbielowie, Przedszkole w Przyborowie, Strażnica OSP w Przyborowie, Wiejski Dom Kultury w Sopotni Małej oraz Zespół Szkół nr 4 w Sopotni Wielkiej. W rezultacie zrealizowania tego projektu gminny zasób nieruchomości uznać należy za możliwie dostosowany, pod kątem efektywności energetycznej do współczesnych wymagań i oczekiwań. Wyzwaniem stojącym przed Gminą w perspektywie do 2030 r. będzie niewątpliwie wsparcie gospodarstw domowych z jej obszaru w procesie realizacji analogicznych przedsięwzięć, w obrębie budynków ulokowanych na terenie Gminy, a stanowiących własność jej mieszkańców.

⁷ Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszzonego PM2,5 do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II).

⁸ na podstawie opracowania „Program ochrony środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024”

Według danych na koniec 2021 roku na terenie gminy Jeleśnia funkcjonowało 11 instalacji fotowoltaicznych z mocą zainstalowaną większą niż 10 kW oraz ponad 200 z mocą mniejszą lub równą 10 kW przyłączonych do sieci TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku- Białej.

Na terenie gminy Jeleśnia w 9 budynkach użyteczności publicznej wykorzystywane są instalacje OZE:

- Urząd Gmina Jeleśnia - 13 kW,
- Szkoła Jeleśnia Rynek - 30 kW,
- Szkoła Jeleśnia ul. Żywiecka - 24 kW,
- Szkoła Korbielów - 39 kW,
- Szkoła Sopotnia W. - 39 kW,
- Szkoła Krzyżowa - 35 kW,
- Szkoła Pewel Wielka 2 - 25 kW,
- Szkoła Przyborów - 32 kW,
- Szkoła Sopotnia M. - 16 kW.⁹

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z ustawą Prawo wodne celem prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych jest pozyskanie informacji o stanie wód w dorzeczach dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), badania prowadzi się w 6-letnich cyklach Planów Gospodarowania Wodami (PGW). Rok 2020 był drugim w trzecim trzyletnim okresie obowiązywania Planów Gospodarowania Wodami w latach 2016-2021.

Badania prowadzono zgodnie z Aneks nr 1 do „Programu państwowego monitoringu środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2016-2020”, którego realizacja stanowiła podstawę oceny stanu wód. Sieć monitoringu wód powierzchniowych została zaplanowana na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. poz. 1178).

Podstawowymi jednostkami gospodarowania wodami są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk). Podstawę do jej wyznaczenia na terenie województwa śląskiego stanowiły opracowane przez KZGW wykazy wód oraz zalecenia i wskazówki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Głównym celem sporządzenia oceny stanu wód powierzchniowych jest dostarczenie wiedzy o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym wód powierzchniowych, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem.

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu jakości wód powierzchniowych ocenionych w 2020 roku na podstawie danych Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W obrębie regionu wodnego Górnej Wisły wody powierzchniowe badane były poza obszarem gminy Jeleśnia. Ze względu na przepływające JCWP przez teren gminy do oceny posłużono się pomiarami spoza terenu gminy, tj.:

- PLRW2000122132469 Sopotnia – ujście do Koszarawy
  - stan/potencjał ekologiczny **umiarkowany**,
  - stan chemiczny **poniżej stanu dobrego (PSDs)**,
  - aktualny stan **zły**,
- PLRW2000122132499 Koszarawa od Krzyżówki bez Krzyżówki do ujścia
  - stan/potencjał ekologiczny **umiarkowany**,

⁹ na podstawie opracowania „Program ochrony środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024”

- stan chemiczny **poniżej stanu dobrego (PSDsr)**,
- aktualny stan **zły**,
- PLRW200012214213259 Krzyżowka
  - stan/potencjał ekologiczny **umiarkowany**,
  - stan chemiczny **poniżej stanu dobrego (PSDsr)**,
  - aktualny stan **zły**.

W 2019 roku badania wód podziemnych prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową modyfikowaną pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej i sieć wojewódzką, uzupełniającą badania pod kątem ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, wykorzystywanych na terenie gminy do celów pitnych.

W podsystemie monitoringu jakości wód podziemnych badania prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych uznanych za zagrożone nie osiągnięciem dobrego stanu chemicznego.

Tabela 2 Klasyfikacja i wyniki wskaźników nieorganicznych w punktach pomiarowych przeprowadzonych w 2019 roku w sieci krajowej monitoringu wód podziemnych w rejonie gminy Jeleśnia

Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Gmina	Nazwa dorzecza	Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	Kod UE JCWPd (wg podziału na 172 części)	Stratygrafia	Wskaźniki fizyczno-chemiczne w zakresie stężeń II klasy jakości	Wskaźniki fizyczno-chemiczne w zakresie stężeń III klasy jakości	Wskaźniki fizyczno-chemiczne w zakresie stężeń IV klasy jakości	Wskaźniki fizyczno-chemiczne w zakresie stężeń V klasy jakości	Klasa jakości - wskaźniki fizyczno-chemiczne	Końcowa klasa jakości
110	Milówka	dorzecze Wisły	158	PLGW2000158	PgOI	HCO ₃ , Ca				II	II
114	Żywiec	dorzecze Wisły	158	PLGW2000158	PgPc					I	I
891	Czernichów	dorzecze Wisły	158	PLGW2000158	K2					I	I
1900	Żywiec	dorzecze Wisły	158	PLGW2000158	Q	Mn	NO ₃			III	III

Źródło: badania wykonane na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, 2020

Najbliższy punkt pomiarowy na JCWP nr 158 został zlokalizowany w sąsiedzkiej gminie Milówka w miejscowości Kamesznica. Punkt pomiarowy otrzymał II klasę jakości według wskaźników fizyczno-chemicznych. Końcowa klasa jakości wód: II – wody dobrej jakości. W dwóch punktach klasa jakości wody została określona jako wody bardzo dobrej jakości, jedynie z jednym punkcie – w miejscowości Żywiec woda otrzymała III klasę jakości – wody zadowalającej jakości. Wskaźnikami determinującym III klasę były azotany NO₃.¹⁰

¹⁰ na podstawie opracowania „Program ochrony środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024”

4.3. Ochrona przeciwpowodziowa

W latach 2016–2018 dokonano przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) w II cyklu planistycznym. Została ona zrealizowana w ramach projektu POIS.02.01.00-00-0014/16, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.

Na lata 2016 – 2022 został zaplanowany projekt pn.: „Przegląd i aktualizacja map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego”. MZP i MRP sporządzono zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego. W celu ochrony przeciwpowodziowej i strat w produkcji rolnej na terenie gminy Jeleśnia działa Gminna Spółka Wodna Jeleśnia utrzymująca się ze składek członkowskich, które przeznaczone są na remonty i konserwację urządzeń melioracji wodnej w miejscowości Jeleśnia (rowy melioracyjne i sieci drenarskie).

Przedziały ostrości suszy atmosferycznej (wartości SPI) określa 4 stopniowa skala:

- normalny (0,5 ÷ -0,5),
- umiarkowanie suchy (-0,5 ÷ -1,5),
- bardzo suchy (-1,5 ÷ -2),
- ekstremalnie suchy ≤ -2.

Na terenie Gminy Jeleśnia przedział ostrości suszy atmosferycznej wyniósł (-0,5 ÷ -1,5) tj. umiarkowanie suchy.¹¹

4.4. Ochrona powierzchni ziemi

Na podłożu z utworów fliszowych marglisto – krzemianowych wykształciły się gleby gliniaste, są to gleby brunatne z dużym poziomem próchnicznym. Większość z nich to gleby o dużej żyzności i zasobności w składniki pokarmowe, ich odczyn kształtuje się od obojętnego do lekko kwaśnego. Na podłożu kwarcowo – krzemianowym wykształciły się gleby piaszczyste i piaszczysto – gliniaste. Charakteryzują się odczynem wyraźnie kwaśnym. W dolinach rzek ukształtowały się mady. W zależności od podłoża w niektórych rejonach występują mady brunatne w innych mady z domieszkami wapieni tzw. mady rędzinowe. Utwory okrywowe na wzniesieniach wykształcone są jako gliny ciężkie i ilaste o niewielkiej miąższości z dużą zawartością rumoszu skalnego.

Pod względem przydatności rolniczej gleby zalicza się do IV klasy bonitacji glebowej, są to gleby zajmujące największe powierzchni Gminy. Powierzchniowo dominują jednak gleb klasy V nadające się do utrzymania jako użytki zielone, klasa VI łącznie z gruntami nieprzydatnymi do użytkowania rolniczego kwalifikuje się do zalesienia.

Gmina Jeleśnia zajmuje powierzchnię 170,62 km², z czego 22,14% stanowią użytki rolne. Strukturę użytkowania gruntów zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Szczegółowe zestawienie użytkowania powierzchni gminy

L.p.	Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział procentowy w całości Gminy
1.	powierzchnia gminy ogółem	17 062,00	100,00%
2.	grunty orne	16 751,09	98,25%
3.	użytki rolne	3 774,08	22,14%
4.	łąki trwałe	1 585,33	9,29%
5.	pastwiska trwałe	250,30	1,47%
6.	Pozostałe grunty	414,86	2,43%

Źródło: BDL (dostęp 13.09.2021)

¹¹ na podstawie opracowania „Program ochrony środowiska dla Gminy Jeleśnia na lata 2022-2024”

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Departament Ewidencji Producentów i Rejestracji Zwierząt Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o ilości hodowanych zwierząt na koniec 2020 roku według zgłoszeń składanych w biurach powiatowych przez posiadaczy zwierząt na terenie gminy hodowanych było:

- 291 sztuk bydła - dla porównania w 2010 roku 495 sztuk,
- 723 sztuki owiec - w 2010 roku dane GUS nie objęły owiec,
- 0 sztuk trzody chlewnej - dla porównania w 2010 roku 105 sztuki.

Na terenie Beskidów i Jury realizowany jest Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej Owca Plus.

Do końca 2020 roku realizowany był „Wojewódzki Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko- Częstochowskiej – Owca Plus do roku 2020”, przyjęty uchwałą nr 716/34/V/2015 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 7 maja 2015 roku.

Program Owca Plus na terenie gminy Jeleśnia do końca 2020 roku realizowany był w 35 lokalizacjach.

W tym czasie realizowano na terenie Beskidów wiele inicjatyw promocyjnych.

9 grudnia 2020 roku Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego nr 2841/194/VI/2020 przyjęto Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko – Częstochowskiej - Owca Plus do roku 2027

Na terenie powiatu żywieckiego w 2010, 2012 i 2015 roku analizowano próbki pobrane na terenie Żywca

i Węgierskiej Górki. Wyniki badań z 2010 i 2012 roku wskazywały na nieznaczne przekroczenia wartości kadmu i cynku oraz wyraźnie przekroczona zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA9 na terenie Żywca. Wyniki badań węglowodorów z 2015 roku zmniejszyły się w porównaniu do wyników z 2010 i 2012 roku. Według klasyfikacji IUNG gleby z terenu Żywca zostały zaklasyfikowane do oceny 2 natomiast gleby z terenu Węgierskiej Górki do oceny 1.¹²

Wyniki badań pobranych próbek nie reprezentują stanu gleb na terenie gminy Jeleśnia, pokazują jednak jak wygląda stan gleb w bliskiej odległości w punktach zlokalizowanych w Żywcu oraz Węgierskiej Górce.

Na podstawie wykonanych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa badań w latach 2010-2012 i 2015-2017 można przypuszczać, iż zawartości metali ciężkich i pierwiastków śladowych oraz w szczególności węglowodorów aromatycznych na terenie wiejskich gmin powiatu żywieckiego są niższe niż na terenie Żywca i gleby kwalifikują się do wszelkich upraw.

4.5. Gospodarka odpadami

Zgodnie ze złożonymi do Wójta Gminy sprawozdaniami podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości za rok 2020 z terenu gminy Jeleśnia zostało odebrane 2 613,711 Mg wszystkich odpadów.

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów na zasadzie u źródła, a także, jako wystawki w trakcie okazjonalnych zbiórek oraz zbiórka w PSZOK-u.

Ilość odpadów zebranych z terenu gminy corocznie się zwiększa. Zwiększająca się ilość odpadów zbieranych i odbieranych z terenu gminy jest czynnikiem pozytywnym. Zdecydowanie radziej gmina dostaje sygnały o zalegających nielegalnych wysypiskach śmieci. Na tej podstawie można wnioskować, że świadomość społeczeństwa w sprawie segregowania odpadów jest coraz większa.

Według Bazy Danych Odpadowych (BDO) w 2019 roku z terenu gminy Jeleśnia odebrano od przedsiębiorców 2 827,28 Mg odpadów innych niż niebezpieczne oraz 26,80 Mg odpadów niebezpiecznych.

¹² *Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012, 2015*

Według danych na koniec 2020 roku na terenie gminy Jeleśnia jest jeszcze 2 236,935 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast usunięto 614,408 Mg.

Bazując na początkowej ilości wyrobów zawierających azbest określonej w Bazie Azbestowej na 2 851,343 Mg można określić, iż z terenu gminy do końca 2020 roku usunięto 21,5% wyrobów zlokalizowanych na terenie gminy.

4.6. Hałas

W ostatnich latach nie przeprowadzono oceny akustycznej na obszarze gminy Jeleśnia.

Gmina Jeleśnia w całości pokryta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W latach 2016-2017 zostało sporządzonych 9 odrębnych planów dla każdego sołectwa. We wszystkich MPZP uwzględniono zapisy dotyczące zapewnienia właściwych warunków ochrony przed hałasem.

4.7. Podsumowanie

Po analizie istniejącego stanu środowiska możliwe jest wskazanie problemów środowiskowych występujących w poszczególnych sektorach. Zidentyfikowane problemy zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4 Ocena stanu środowiska gminy Jeleśnia wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Ochrona ziemi i gleb, gospodarka odpadami oraz inne problemy	Wody powierzchniowe i podziemne
<p>zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym, wynikające w dużej mierze ze znacznej liczby przestarzałych palenisk, kwalifikujących się do likwidacji,</p> <p>braki w infrastrukturze drogowej oraz niewystarczający (z punktu widzenia intensywności ruchu drogowego) stan niektórych dróg gminnych,</p> <p>brak sieci gazowniczej</p> <p>większość budynków jednorodzinnych opalanych węglem kamiennym</p> <p>spalanie śmieci w kotłach domowych</p> <p>niska świadomość społeczna dotycząca racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych</p>	<p>występowanie zagrożenia osuwiskowego</p> <p>ograniczenia w budownictwie ze względu na możliwość osuwania się mas ziemnych</p> <p>brak aktualnych badań gleb</p> <p>niskie tempo usuwania azbestu</p> <p>wyrzucanie odpadów w sposób niekontrolowany</p> <p>napływ zanieczyszczeń spoza gminy</p>	<p>problem suszy hydrologicznej, powodujący problemy w uzyskaniu lokalnie adekwatnej do zapotrzebowania gminy ilości wody),</p> <p>infrastruktura zaopatrywania terenu gminy w wodę (przede wszystkim stacje uzdatniania wody) niezapewniająca realizacji potrzeb gminy w tym obszarze</p> <p>niski stopień skanalizowania gminy</p> <p>brak wystarczającej długości kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych</p> <p>zrzuty ścieków z terenów rolniczych</p> <p>zły stan wód powierzchniowych</p> <p>występowanie terenów zagrożonych podtopieniami i powodzią.</p> <p>ograniczona retencja wód opadowych i roztopowych</p>

Źródło: opracowanie własne

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Strategii...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak jakichkolwiek działań inwestycyjnych przyczyni się do niezakłóconego stanu środowiska braku hałasu, braku zmiany stosunków wodnych,
  - niezwiększenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych polegającego na zagospodarowywaniu oraz penetracji terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000.
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
  - brak sprawnej komunikacji w gminie spowodowana złym stanem dróg gminnych,
  - brak możliwości schronienia na starych, niemodernizowanych przystankach komunikacji gminnej,
  - brak informacji pasażerskiej na przystankach komunikacji gminnej,
  - brak parkingów w formie centrum przesiadkowego,
  - zagrożenie dla pieszych z powodu braku oświetlenia w okolicy przejść dla pieszych,
  - zagrożenie dla pieszych w postaci braku chodników
  - wzrost zagrożenia dla rowerzystów z powodu braku bezpiecznych i wyremontowanych ścieżek rowerowych,
  - brak integralności ścieżek polskich ze słowackimi,
  - brak skomunikowania poszczególnych sołectw gminy Jeleśnia ze sobą w postaci braku ścieżek pieszo-rowerowych ze sobą,
  - zubożenie społeczeństwa z powodu braku turystów i atrakcji turystycznych,
  - stare, zużyte urządzenia turystyczne (brak działań modernizacyjnych) nie zachęcające do uprawniania turystyki na terenie gminy,
  - mało atrakcji dla turystów i mieszkańców w postaci braku rozbudowy i unowocześnienia skateparku,
  - brak możliwości wypoczynku nad wodą w okresie letnim z powodu braku plaży i atrakcji wodnych,
  - mała funkcjonalność, słaby dojazd do boiska w Korbielowie,
  - brak możliwości rozwijania umiejętności i pasji tenisowych z powodu braku kortów tenisowych na terenie gminy,
  - brak promocji walorów historycznych gminy Jeleśnia w powodu braku dostępu do zabytkowych obiektów militarnych,
  - brak nowoczesnych form informacji turystycznej w powodu braku mobilnych map i aplikacji na smartfony,
  - brak ciekawych, nowoczesnych tras narciarskich i saneczkowych,
  - brak dokładnego oznakowania, brak miejsc odpoczynku i promocji szlaków turystycznych,
  - niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewcze,
  - brak komfortu życia i wypoczynku z powodu braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,
  - brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy,
  - brak rozwoju kultury fizycznej z powodu braku boiska ze sztuczną nawierzchnią, braku rozwoju istniejącej siłowni,

- o brak warunków do zakładania rodziny z powodu braku opieki żłobkowej dla dzieci na terenie gminy,
- o brak domu opieki nad osobami starszymi,
- o brak mieszkań komunalnych,
- o słabej jakości usługi medyczne z powodu braku remontu i modernizacji Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej,
- o niskiej jakości oferta kulturalna z powodu braku remontów w Gminnym Ośrodku Kultury i dawnej organistówki,
- o brak ciekawej oferty dla niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- o brak oferty dla bezrobotnych w wyniku braku kursów i szkoleń dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Strategii...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej jednak powyższe skutki braku realizacji postanowień projektu „Strategii...” wskazują, iż korzystniejszym rozwiązaniem będzie realizacja postanowień „Strategii...” gdyż ilość skutków negatywnych jest zdecydowanie mniejsza niż skutków pozytywnych.

Na trzydzieści głównych i ogólnie sformułowanych skutków wymienionych powyżej, tylko dwa są pozytywne. Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej.

Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności gminy Jeleśnia (rozwój kultury fizycznej, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu bezrobociu, prowadzenie działań wspierających krzewienie tradycji regionalnych) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „Strategii...” działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej) i powietrza (zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa, brak działań termomodernizacyjnych, niski stopień wykorzystania energii odnawialnej, wysoki wskaźnik zużycia energii), a także zagrożenie powodziowe spowodowane złym stanem urządzeń melioracyjnych.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji działań związanych z:

- remontami / przebudową / korektą parametrów dróg lokalnych,
- modernizacją przystanków komunikacji publicznej,
- poprawą bezpieczeństwa wzdłuż dróg w postaci chodników i oświetlenia przejść dla pieszych,
- budową parkingu,
- uzupełnieniem sieci wodociągowej,
- przebudową / modernizacją / optymalizacją funkcjonowania stacji uzdatniania wody na terenie Gminy – przede wszystkim stacji Sopotnia Wielka oraz stacji Gaika
- uzupełnieniem sieci kanalizacyjnej,
- rozbudową istniejącego w Jeleśni Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
- wyposażeniem PSZOK-u w Jeleśni w sprzęt i urządzenia niezbędne do efektywnej gospodarki odpadami,
- uzupełnieniem sieci ścieżek rowerowych,
- termomodernizacją gospodarstw domowych pod kątem likwidacji przestarzałych palenisk, instalacji nowych, ekologicznych źródeł ciepła (w tym OZE) oraz przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu,
- brakiem możliwości rozwoju przedsiębiorczości,
- rozwojem turystyki i możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności gminy Jeleśnia zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów aktywnego wypoczynku.

Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Działania negatywne występować będą w czasie realizacji inwestycji (wodociągi, kanalizacja inwestycje drogowe), będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych.

W zakresie inwestycji planowanych zapisami projektu „Strategii...” są działania związane z podniesieniem atrakcyjności turystycznej gminy Jeleśnia, działania te polegać będą na poprawie jakości i funkcjonalności istniejących obiektów turystycznych miejsc wypoczynku, szlaków turystycznych, rozwoju informacji oraz rozbudowy i unowocześnienia i dostosowania do aktualnych potrzeb i oczekiwań istniejącej infrastruktury turystycznej. Działania te polegać będą na:

- budowie parkingu – w Sopotni Wielkiej,
- remoncie istniejącej sieci ścieżek rowerowych,
- połączeniu lokalnej sieci ścieżek rowerowych z siecią ścieżek słowackich,
- skomunikowaniu gminy ciągiem ścieżek pieszo- rowerowych, w tym połączeniu Jeleśni dolnej z Jeleśnią Górną w tym utworzeniu ścieżki edukacji ekologicznej,
- budowie wieży widokowej w Korbielowie będzie to nowy obiekt infrastruktury okołoturystycznej,
- budowie nowych, rozbudowie i modernizacji istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Pilska,
- rozbudowie skateparku w Jeleśni w formie dodatkowych obiektów, urządzeń, wyposażenia, oświetlenie, etc.),
- budowie plaży lub strefy odpoczynku w Jeleśni, na terenie należącym do Gminy,
- zwiększeniu funkcjonalności boiska do piłki nożnej w Korbielowie,
- budowie kortu tenisowego obok Szkoły Podstawowej w Korbielowie,
- budowie boiska do siatkówki i koszykówki w Jeleśni, budowa nowego obiektu sportowego,
- rozwijanie działalności gminnej siłowni w Korbielowie.
- wykonaniu oświetlenia i ogrodzenia w obrębie istniejących obiektów sportowych,
- zagospodarowaniu terenu wokół wodospadu w Sopotni Wielkiej (bez ingerencję w sam pomnik przyrody jakim jest wospad),
- stworzeniu dostępu do zabytkowych obiektów militarnych z terenu gminy szlakiem pieszo – rowerowym,
- tworzeniu na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzeselkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych
- realizacji prac w obrębie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy (szlak na Pilsko, Rysiankę, Halę Lipowską, Babią Górę) w tym oznakowanie, promocja, parkingi, miejsca wypoczynku turystów, miejsca widokowe, z uwzględnieniem infrastruktury zapewniającej uporządkowanie ruchu turystycznego w miejscach docelowych szlaków,
- poszukiwaniu i rozpoznawaniu zasobów wód termalnych i leczniczych w Korbielowie.

Działania te w głównej mierze zlokalizowane będą w miejscu już istniejącej infrastruktury jako jej uzupełnienie i unowocześnienie. Ścieżki rowerowe będą postawiały wzdłuż istniejących dróg na terenie gminy Jeleśnia, parking powstanie w terenie zurbanizowanym, gdzie parkują pojazdy, ale bez urządnego i utwardzonego terenu do zorganizowanego parkowania.

Zadanie polegające na zwiększeniu funkcjonalności istniejących obiektów sportowych przyczynią się do rozwoju kultury fizycznej młodych i dorosłych mieszkańców oraz turystów. Działania te polegały będą na budowie boiska sportowego przy istniejącej szkole w Korbielowie, budowie kortu tenisowego przy szkole w Korbielowie czy rozbudowie skate parku w Jeleśni.

Wśród zadań turystycznych są także zadania, które przy niewłaściwej lokalizacji mogą przyczynić się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Należy do nich wieża widokowa w Korbielowie, budowie nowych, rozbudowie i modernizacji istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Pilska oraz tworzeniu na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzeselkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych.

Część zadań to zadania w zakresie ułatwiający życie i funkcjonowanie mieszkańców i turystów – są to zadania dotyczące:

- łatwiejszego powrotu młodych matek do pracy zawodowej dzięki utworzeniu żłobka dla dzieci,
- usprawniające funkcjonowanie rodzin, gdzie są osoby starsze i schorowane wymagające całodobowej opieki dzięki stworzeniu domu opieki nad osobami zależnymi bądź zagospodarowania istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu,
- ułatwiający start w dorosłe życie młodych ludzi będących w szczególnie trudnej sytuacji dzięki stworzeniu gminnego zasobu mieszkań komunalnych dla mieszkańców,
- łatwiejszego funkcjonowania w budynkach użyteczności publicznej osób z niepełnosprawnościami poprzez likwidację barier architektonicznych.

Brak realizacji tych działań przyczyni się do pogorszenia warunków zamieszkania na terenie gminy oraz będzie powodem dla którego mieszkańcy będą wybierać inne lokalizacje do życia i zamieszkania takie, które stwarzają ułatwienia dla codziennego funkcjonowania.

Brak dbałości o potrzeby osób niepełnosprawnych oraz osób w trudnej sytuacji życiowej będzie przyczyniło się do ich dezintegracji zawodowej i pogłębianiu się ich poczucia bezradności i braku samodzielności.

Brak realizacji postanowień projektu „Strategii...” w zakresie rozwoju potencjału ludzkiego, zmniejszenia bezrobocia i stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej także przyczyni się do „odpływu” młodych ludzi w poszukiwaniu ciekawych kierunków kształcenia zawodowego, co związane jest z późniejszym osiedlaniem się młodych ludzi poza terenem gminy Jeleśnia.

Niskiej jakości oferta kulturalna dla mieszkańców i nieatrakcyjna infrastruktura turystyczna i sportowa nie przyciągnie zainteresowania mieszkańców gminy Jeleśnia, ani turystów, co w konsekwencji będzie powodowało ubożenie kulturalne, sportowe i turystyczne terenu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”.

Istotnym elementem jest również presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce, która nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. Należy zatem wcześniej opracować takie plany działań w kwestii uzbrajania nowych terenów inwestycyjnych, budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, czy rozwoju infrastruktury turystycznej, które umożliwią rozwój gospodarczy Gminy Jeleśnia przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie budowy wieży widokowej w Korbielowie, budowy nowych, i modernizacji istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Pilska oraz tworzeniu na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzeselkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych.

Tabela 5 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień projektu „Strategii...”

Elementy środowiska	Cele Strategiczne zapisane w projekcie „Strategii...”	Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
Różnorodność biologiczna	<p>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</p> <p>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</p> <p>Cel strategiczny nr 5: Efektywne i adekwatne reagowanie w sytuacjach kryzysowych / wyjątkowych,</p> <p>Cel strategiczny nr 6: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców.</p>	<p>dzięki braku realizacji działań zmniejszona zostanie presja na zabudowywanie nowych niezainwestowanych obszarów w tym także terenów o wysokich walorach przyrodniczych w tym Natura 2000</p>	<p>brak edukacji ekologicznej dla społeczeństwa, a także turystów wypoczywających na terenie gminy.</p> <p>brak ścieżek edukacji ekologicznej oraz tablic informacyjnych o zasobach przyrodniczych gminy Jeleśnia oraz walorach przyrody chronionej okolicznych terenów</p>
Ludzie	<p>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</p> <p>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</p> <p>Cel strategiczny nr 5: Efektywne i adekwatne reagowanie w sytuacjach kryzysowych / wyjątkowych,</p> <p>Cel strategiczny nr 6: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców.</p>	<p>nie ma pozytywnych skutków braku realizacji postanowień projektu „Strategii...” dla mieszkańców – wszystkie skutki braku realizacji będą miały negatywny charakter</p>	<p>brak sprawnej komunikacji w gminie spowodowana złym stanem dróg gminnych,</p> <p>brak możliwości schronienia na starych, niemodernizowanych przystankach komunikacji gminnej,</p> <p>brak informacji pasażerskiej na przystankach komunikacji gminnej,</p> <p>brak parkingu w formie centrum przesiadkowego,</p> <p>zagrożenie dla pieszych z powodu braku oświetlenia w okolicy przejść dla pieszych,</p> <p>zagrożenie dla pieszych w postaci braku chodników</p> <p>wzrost zagrożenia dla rowerzystów z powodu braku bezpiecznych i wyremontowanych ścieżek rowerowych,</p> <p>brak integralności ścieżek polskich ze słowackimi,</p> <p>brak skomunikowania poszczególnych sołectw gminy Jeleśnia ze sobą w postaci braku ścieżek pieszo-rowerowych ze sobą,</p> <p>zubożenie społeczeństwa z powodu braku turystów i atrakcji turystycznych,</p> <p>stare, zużyte urządzenia turystyczne (brak działań modernizacyjnych) nie zachęcające do uprawniania turystyki na terenie gminy,</p> <p>mało atrakcji dla turystów i mieszkańców w postaci braku rozbudowy i unowocześnienia skateparku,</p>

			<p>brak możliwości wypoczynku nad wodą w okresie letnim z powodu braku plaży i atrakcji wodnych,</p> <p>mała funkcjonalność, słaby dojazd do boiska w Korbielowie,</p> <p>brak możliwości rozwijania umiejętności i pasji tenisowych z powodu braku kortów tenisowych na terenie gminy,</p> <p>brak promocji walorów historycznych gminy Jeleśnia w powodu braku dostępu do zabytkowych obiektów militarnych,</p> <p>brak nowoczesnych form informacji turystycznej w powodu braku mobilnych map i aplikacji na smartfony,</p> <p>brak ciekawych, nowoczesnych tras narciarskich i saneczkowych,</p> <p>brak dokładnego oznakowania, brak miejsc odpoczynku i promocji szlaków turystycznych,</p> <p>niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewcze,</p> <p>brak komfortu życia i wypoczynku z powodu braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,</p> <p>brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy,</p> <p>brak rozwoju kultury fizycznej z powodu braku boiska ze sztuczną nawierzchnią, braku rozwoju istniejącej siłowni,</p> <p>brak warunków do zakładania rodziny z powodu braku opieki żłobkowej dla dzieci na terenie gminy,</p> <p>brak domu opieki nad osobami starszymi,</p> <p>brak mieszkań komunalnych,</p> <p>słabej jakości usługi medyczne z powodu braku remontu i modernizacji Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej,</p> <p>niskiej jakości oferta kulturalna z powodu braku remontów w Gminnym Ośrodku Kultury i dawnej organistówki,</p> <p>brak ciekawej oferty dla niepełnosprawnych i niesamodzielnych,</p> <p>brak oferty dla bezrobotnych w wyniku braku kursów i szkoleń dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
<p>Zwierzęta i rośliny</p>	<p><i>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</i></p> <p><i>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</i></p>	<p><i>brak zagrożenia spowodowanego budową sieci wodno – kanalizacyjnej, a także remontem sieci dróg i mostów,</i></p> <p><i>brak nowych inwestycji wpływających na siedliska roślin i zwierząt</i></p>	<p>brak sprawnej komunikacji w gminie spowodowana złym stanem dróg gminnych,</p> <p>wzrost zagrożenia dla rowerzystów z powodu braku bezpiecznych i wyremontowanych ścieżek rowerowych,</p> <p>stare, zużyte urządzenia turystyczne (brak działań modernizacyjnych) nie zachęcające do uprawniania turystyki na terenie gminy,</p>

	<p><i>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</i></p>		<p>brak nowoczesnych form informacji turystycznej w powodu braku mobilnych map i aplikacji na smartfony,</p> <p>brak dokładnego oznakowania, brak miejsc odpoczynku i promocji szlaków turystycznych,</p> <p>niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewczej,</p> <p>brak komfortu życia i wypoczynku z powodu braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,</p> <p>brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy</p> <p>brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody</p>
<p>Wody, zasoby naturalne</p>	<p><i>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</i></p> <p><i>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</i></p>	<p>brak dodatkowych zanieczyszczeń wody powstających w wyniku zlokalizowania nowych inwestycji</p> <p>brak zmiany stosunków wodnych w wyniku realizacji nowych dróg, budynków i budowli</p> <p>brak zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania terenów przyrodniczych oraz nadbrzeżnych wzdłuż rzek i potoków</p>	<p>brak odprowadzenia ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby</p> <p>brak dostępu do dobrej jakości wody do picia,</p> <p>niska jakość dróg gminnych,</p> <p>niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewczej,</p> <p>brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy</p> <p>brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody</p>
<p>Powietrze</p>	<p><i>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</i></p> <p><i>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</i></p>	<p>brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów</p> <p>brak atrakcyjnych możliwości dla turystów, nie będzie większej ilości odpadów i zanieczyszczeń powietrza (nie będzie większej ilości pojazdów)</p>	<p>brak zmniejszenia zjawiska niskiej emisji i zanieczyszczeń powietrza spowodowany brakiem działań termomodernizacyjnych i brakiem zainteresowania mieszkańców montażem instalacji OZE</p> <p>brak wymiany kotłów węglowych na nowoczesne wysokosprawnej jednostki grzewcze</p> <p>brak zmniejszenia emisji komunikacyjnej ciągłe przyspieszanie i hamowanie pojazdów spowodowany niską jakością dróg i długim czasem podróży</p>

<p>Powierzchnia ziemi, krajobraz</p>	<p>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</p> <p>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</p>	<p>brak zmian stosunków glebowych i wodnych w wyniku nowych działań inwestycyjnych</p> <p>brak zmiany krajobrazu w wyniku realizacji nowych inwestycji</p> <p>większa ilość turystów może powodować większą ilość odpadów i powstawanie dzikich wysypisk</p>	<p>brak działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci</p> <p>brak sprawnego systemu odprowadzania ścieków, co powoduje wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby</p> <p>brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody</p> <p>brak ścieżek i tras rowerowych spowoduje ruch rowerowy w miejscach nieprzeznaczonych do tego rodzaju ruchu</p>
<p>Klimat</p>	<p>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</p> <p>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</p>	<p>brak rozwoju turystyki na terenach cennych przyrodniczo</p> <p>brak dodatkowych działań antropopresyjnych na przyrodę i jej zasoby</p>	<p>brak poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów</p> <p>brak programów wspomagających zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w tym termomodernizacji budynków</p> <p>brak działań związanych z wymianą nie ekologicznych źródeł ciepła</p> <p>brak zmiany mikroklimatu gminy Jeleśnia poprzez zaprzestanie rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>brak poprawy warunków życia i wypoczynku na obszarze gminy Jeleśnia w wyniku braku działań ograniczających niską emisję</p> <p>brak wykorzystania energii odnawialnej (słońca) nie przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji.</p> <p>brak poprawy warunków klimatycznych spowodowane większym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców</p>
<p>Zabytki</p>	<p>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</p> <p>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</p> <p>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</p> <p>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</p> <p>Cel strategiczny nr 5: Efektywne i adekwatne reagowanie w sytuacjach kryzysowych / wyjątkowych,</p>	<p>brak zainteresowania turystycznego gmina Jeleśnia nie spowoduje większego zużycia zasobów, nie będzie produkowanych większych ilości odpadów i nie będzie większej ilości pojazdów na drogach</p>	<p>braku działań renowacyjnych na obiektach zabytkowych w tym militarnych</p> <p>brak dodatkowych działań edukacyjnych w postaci ścieżek edukacyjno-przyrodniczych</p> <p>brak promocji gminy i jej walorów przyrodniczo-rekreacyjnych</p> <p>brak promocji turystycznej gminy Jeleśnia</p> <p>brak działań termomodernizacyjnych i działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji</p>

	<p><i>Cel strategiczny nr 6: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców.</i></p>		
<p>Dobra materialne</p>	<p><i>Cel strategiczny nr 1: Zwiększenie popularności Gminy Jeleśnia jako atrakcyjnej turystycznie lokalizacji, zapewniającej warunki do wypoczynku i rekreacji</i></p> <p><i>Cel Strategiczny nr 2: Efektywne wykorzystanie potencjału przyrodniczo krajobrazowego gminy do jej rozwoju jako obszaru atrakcyjnego turystycznie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 3: Ochrona środowiska naturalnego i walorów Gminy wraz z tworzeniem korzystnych warunków zamieszkiwania na jej terenie,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 4: Wysokiej jakości, funkcjonalna i dostępna infrastruktura, zapewniająca mieszkańcom oczekiwany poziom codziennego życia,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 5: Efektywne i adekwatne reagowanie w sytuacjach kryzysowych / wyjątkowych,</i></p> <p><i>Cel strategiczny nr 6: Aktywna integracja społeczno – ekonomiczna mieszkańców.</i></p>	<p><i>brak zwiększenia zainteresowania turystycznego gmina i jej walorami nie będzie się przyczyniać do zubożenia jej wartości</i></p>	<p><i>brak promocji i informacji i edukacji społeczeństwa powoduje ubożenie dóbr materialnych</i></p> <p><i>brak działań w na rzecz wspierania matek powracających do pracy po urlopie macierzyńskim</i></p> <p><i>brak działań w na rzecz wspierania funkcjonowania osób niepełnosprawnych</i></p> <p><i>brak wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji będzie powodować zubożenie dóbr materialnych</i></p> <p><i>brak zachowania ładu przestrzennego rozumianego jako zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi funkcjami w gminie Jeleśnia</i></p>

Źródło: opracowanie własne

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenię możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (również na jego integralność), a także na środowisko, a w szczególności na: ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie „Strategii...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach projektu „Strategii...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych **przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.**

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektu „Strategii...”, a także z analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), **odstąpienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze, szczególnie pod względem społecznymi i gospodarczym, niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań środowiskowych.**

Mając powyższe na uwadze scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w projekcie „Strategii...” wraz z podaniem ich prawdopodobnej lokalizacji.

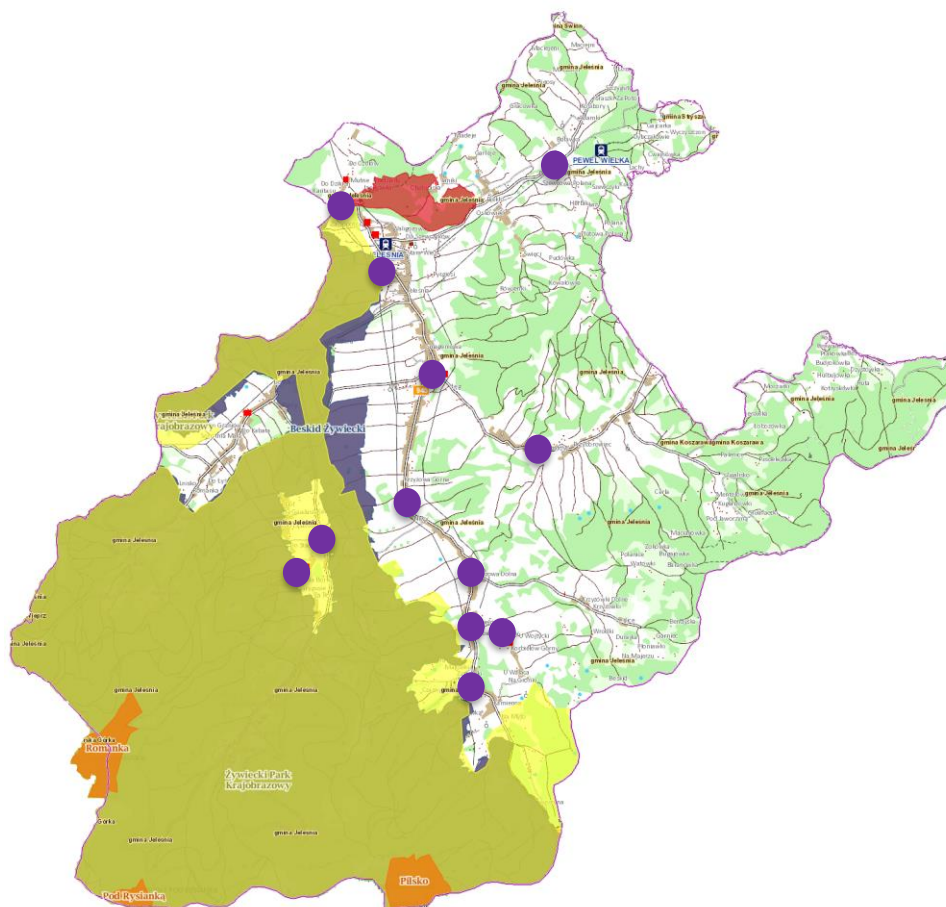
Tabela 6 Inwestycje w obszarze infrastruktury komunikacyjnej - analiza planowanych działań

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
1	Remont / przebudowa / korekta parametrów dróg lokalnych w poszczególnych sołectwach Gminy Jeleśnia	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegać będzie na przebudowie niektórych dróg gminnych w celu poprawy komfortu użytkowania i poprawy bezpieczeństwa zarówno kierowców i pieszych.</p> <p>Przebudowa dróg będzie miała charakter czasowo negatywny pod kątem hałasu, przemieszczania mas ziemnych i zmiany stosunków wodnych, natomiast po zakończeniu realizacji zadania oddziaływanie będzie tylko pozytywne w postaci płynniejszego ruchu.</p> <p>Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma wyszczególnionych wszystkich dróg do modernizacji i przebudowy.</p>
2	Dokończenie procesu modernizacji przystanków, rozlokowanych na terenie Gminy, w stylu regionalnym stylu góralskim	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegać będzie na dokończeniu rozpoczętej już kilka lat temu modernizacji przystanków komunikacji publicznej na terenie gminy. Modernizacja polega na poprawie funkcjonalności i estetyki przystanków, a w miejscach gdzie przystanki są w złym stanie ustawieniu nowych w stylu regionalnym góralskim.</p> <p>Oddziaływanie na walory przyrodnicze będzie neutralne, w wyniku zmiany wiat przystankowych na nowe czasowo może oddziaływać na ludzi i zwierzęta, zwiększona emisja hałasu ale po zakończeniu montażu nowych wiat przystankowych oddziaływanie będzie neutralne.</p> <p>Lokalizacja działań to wzdłuż wszystkich dróg na terenie gminy po których poruszają się pojazdy komunikacji publicznej.</p>
3	Wyposażenie przystanków, znajdujących się na terenie Gminy w elementy systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (wyświetlacze, możliwość pobrania informacji online o kursach)	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane działanie będzie drugim etapem modernizacji przystanków. Na przystankach, które zostały już zmodernizowane zostaną zamontowane elementy systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej w postaci wyświetlaczy.</p> <p>Oddziaływanie systemu informacyjnego będzie neutralne.</p> <p>Lokalizacja działań to wzdłuż wszystkich dróg na terenie gminy po których poruszają się pojazdy komunikacji publicznej.</p>
4	Budowa parkingu centrum przesiadkowego typu park & ride w Sopotni Wielkiej	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Przedmiotowa inwestycja realizowana będzie w Sopotni Wielkiej w okolicy wodospadu. Aktualnie w tym miejscu jest miejsce, gdzie parkują pojazdy mieszkańców i turystów, którzy idą w góry szlakami turystycznymi albo korzystają z uroków rzeki i wodospadu w sezonie letnim.</p> <p>Oddziaływanie aktualnie istniejących miejsc postojowych jest większe niż uporządkowanego systemu parkingowego. W chwili obecnej mieszkańcy i turyści parkują w zatoczkach wzdłuż drogi oraz na okolicznych drogach leśnych. Stworzenie</p>

			<p>uporządkowanego systemu parkingowego spowoduje utwardzenie terenów aktualnie zielonych, i zmieni nieznacznie stosunki wodne, przyczyni się do przemieszczania mas ziemi, ale w docelowym kształcie spowoduje zmniejszenie presji na środowisko i otaczającą przyrodę.</p> <p>Jednocześnie należy zaznaczyć że działania te nie będą miały żadnego negatywnego wpływu na pomnik przyrody nieożywionej jakim jest wodospad.</p> <p>Parking ulokowany zostanie w Sopotni Wielkiej w okolicach wodospadu.</p>
5	Zwiększenie bezpieczeństwa zapewnianego przez istniejące przejścia dla pieszych – oświetlenie, korzystniejsze oznakowanie, budowa azylów dla pieszych, wysp separujących ruch	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie planowane do realizacji polegało będzie na poprawie oznakowania istniejących przejść dla pieszych w postaci lepszego oświetlenia, oznakowania oraz stworzenia wysepek i azylów dla pieszych. Działania te zwiększą bezpieczeństwo pieszych spacerujących wzdłuż dróg na terenie gminy Jeleśnia. Oznakowanie i oświetlenie przejść dla pieszych będzie miało neutralny wpływ na środowisko, Niemniej jednak przy doborze opraw oświetleniowych pamiętać należy o założeniach Strategii ochrony ciemnego nieba.</p> <p>Lokalizacja inwestycji to cała gmina wszystkich dróg gdzie zlokalizowane są przejścia dla pieszych.</p>
6	Budowa chodników wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg na terenie gminy w celu zwiększenia zarówno bezpieczeństwa, jak i komfortu poruszania się	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Działania prowadzone będą wzdłuż dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkiej na terenie gminy gdzie panuje największy ruch pojazdów oraz pieszych. Celem tego działania jest zwiększenie bezpieczeństwa pieszych szczególnie po zmroku, kiedy to nie widać pieszych idących wąskim poboczem.</p> <p>Działania polegały będą na budowie chodników. Realizację tego zadania będzie prowadzić nie tylko Gmina Jeleśnia, ale także Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach. Lokalizacja kolejnych etapów tego zadania zostanie ustalona na podstawie analizy najbardziej uczęszczanych przez pieszych odcinków dróg, które w chwili obecnej nie posiadają chodników.</p> <p>Oddziaływanie chodników na środowisko przyrodnicze będzie znikome, na etapie realizacji inwestycji będzie czasowo zwiększona emisja hałasu oraz zwiększony ruch pojazdów ciężarowych. Natomiast sama eksploatacja chodników nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko.</p> <p>Lokalizacja zadania to główne drogi po których porusza się najwięcej pojazdów na terenie gminy.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Jeleśnia

Na mapie poglądowej Gminy Jeleśnia zaznaczono orientacyjne punkty lokalizacyjne planowanych inwestycji.

Rysunek 10 Przybliżona lokalizacja przedsięwzięć (których lokalizacja jest znana) zapisanych w ramach Inwestycji w obszarze infrastruktury komunikacyjnej”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 7 Inwestycje w obszarze infrastruktury okołoturystycznej / aktywnych form turystyki - analiza planowanych działań

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
1	Prace remontowe w obrębie istniejącej sieci ścieżek rowerowych	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane działanie polegać będzie na pracach remontowych i modernizacyjnych istniejących już ścieżek rowerowych. Ścieżki te prowadzone są głównie po drogach gminnych oraz drogach leśnych na terenach gminnych lub na terenach należących do Lasów Państwowych.</p> <p>Realizacja tego zadania nie powinna przyczynić się do negatywnych oddziaływań, w tym przypadku nie będzie budowana żadna nowa infrastruktura, trasy po których aktualnie odbywa się jazda na rowerach zostaną odpowiednio przystosowane w celu zwiększenia bezpieczeństwa rowerzystów oraz pieszych.</p> <p>Lokalizacja zadania to drogi gminne i leśne.</p>
2	Połączenie lokalnej sieci ścieżek rowerowych z siecią ścieżek słowackich	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Przedmiotowe zadanie to uzupełnienie brakujących odcinków ścieżek rowerowych, które przebiegają przez teren gminy i kierują się w stronę Słowacji.</p>
3	Skomunikowanie gminy ciągiem ścieżek	do 2030	

	<p>pieszo- rowerowych, w tym połączenie Jeleśni dolnej z Jeleśnią Górną (utworzenie ścieżki edukacji ekologicznej)</p>		<p>W ramach tego zadania planowane jest uzupełnienie tras rowerowych szczególnie z Sopotni Wielkiej do Jeleśni – aktualnie jest to uczęszczana przez rowerzystów droga przez las oraz z Korbielowa do Jeleśni po istniejącej drodze gminnej. W ramach zadania drogi te planuje się przystosować do bezpiecznej jazdy na rowerze.</p> <p>W trakcie realizacji zadania może dochodzić do przemieszania mas ziemi oraz ruchu pojazdów ciężarowych w tym koparki, ciężarówki i walca.</p> <p>W ramach tego zadania zostanie także utworzona ścieżka edukacji ekologicznej mająca na celu przybliżenie młodszej i starszej części społeczeństwa, a także turystom walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy Jeleśnia a także osobliwości świata roślin i zwierząt.</p> <p>Po zakończeniu realizacji zadania powstaną utwardzone ścieżki dla rowerzystów. W wyniku tych prac rowerzyści będą mieli bezpiecznej ścieżki a dzięki temu nie będą zjeżdżać po terenach leśnych w sposób chaotyczny i nie porządkowymi. Docelowe oddziaływanie istniejących już ścieżek będzie zdecydowanie pozytywne.</p> <p>Lokalizacja zadania to drogi gminne i leśne.</p>
<p>4</p>	<p>Budowa wieży widokowej w Korbielowie – nowego obiektu infrastruktury okoturystycznej</p>	<p>do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie ma polegać na budowie wieży widokowej. Wieża ma zapewnić możliwość dogodnej obserwacji terenów górskich okolic Pilska. W chwili obecnej nie została jeszcze wyznaczona lokalizacja wieży. Będzie ona ulokowana w okolicy istniejących wyciągów narciarskich jako uatrakcyjnienie spędzania czasu wolnego i podziwiania okolicznych terenów.</p> <p>Oddziaływanie samej wieży będzie neutralne, niemniej jednak w trakcie jej budowy będzie przemieszanie się pojazdów ciężarowych, tworzenie betonowej podbudowy wieży oraz konstrukcji, które w jakiś sposób musi zostać dostarczone na miejsce lokalizacji wieży. W związku z tym w czasie prac montażowych będzie zwiększona emisja hałasu oraz przemieszanie się mas ziemi, co spowoduje niszczenie roślinności i płoszenie zwierząt. Będzie to oddziaływanie czasowe, które po zakończeniu prac się skończy. Eksploatacja wieży może przyczynić się do zwiększonej ilości turystów, co jest związane ze zwiększoną ilością śmieci oraz większą presją na obszary przyrodnicze.</p> <p>Lokalizacja wieży będzie zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Jeleśnia oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeleśnia.</p>
<p>5</p>	<p>Budowa nowych, rozbudowa / modernizacja istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Pilska</p>	<p>do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>W ramach tego zadania planowane jest stworzenie tras dla rowerów w okolicy istniejących wyciągów narciarskich aby tereny te były wykorzystane także w okresie letnim dla aktywnej turystyki.</p> <p>Oddziaływanie tras rowerowych będzie niewielkie, gdy będą one uporządkowane. Aktualnie rowerzyści korzystają z tych terenów w sposób chaotyczny i niezorganizowany penetrując tereny leśne i zielone.</p> <p>Za zgodne z planem uznaje się wyznaczenie i realizację ścieżek spacerowych, konnych, rowerowych, narciarstwa biegowego oraz tras turystycznych na całym obszarze objętym ustaleniami planu w oparciu o istniejący układ dróg polnych i leśnych.</p> <p>Lokalizacja tras rowerowych będzie zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Jeleśnia oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeleśnia, które określają te tereny jako tereny rolniczy z opcją „ciągi piesze, szlaki turystyczne, trasy rowerowe, konne i narciarstwa biegowego”.</p>
<p>6</p>	<p>Rozbudowa skateparku w Jeleśni (dodatkowe obiekty, urządzenia,</p>	<p>do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>W ramach zadania planuje się rozbudowanie istniejącego skate parku zlokalizowanego w Jeleśni o dodatkowe urządzenia.</p>

	wyposażenie, oświetlenie, etc.)		<p>Dodatkowe planowane urządzenia to pieńki, platformy na łańcuchach oraz rampy. Planowane elementy skateparku to: Bank ramp, Funbox z disasterboxem + piramida 3, Quarter pipe, poręcz prosta mała, Grindbox 2.</p> <p>W rejonie skateparku oraz wokół ścieżki pieszo-rowerowej przewiduje się montaż ławek parkowych. Na terenie zaprojektowano kosze na śmieci, stojaki rowerowe oraz dwie tablice informacyjne.</p> <p>Aktualnie nie ma znaczącego oddziaływania skateparku na środowisko przyrodnicze, teren jest uporządkowany, a uczestnicy zabawy są bezpieczni. Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>
7	Zagospodarowanie obiektów dawnego przejścia granicznego w Korbielowie na Centrum Obsługi Turystów	do 2030	<p>Zadanie pozainwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie to zagospodarowanie istniejącej infrastruktury, która powstała w okolicy przejścia granicznego w Korbielowie. W ramach zadania prognozuje się powstanie Centrum Obsługi Turystów. W ramach zadania zostanie stworzony parking, Biuro Informacji Turystycznej, miejsca odpoczynku, oraz sklepiki z lokalnymi produktami regionalnymi.</p> <p>Aktualnie teren ten jest zabudowany budynkami, które nie są wykorzystane.</p> <p>Oddziaływanie tego terenu będzie pozytywne dla przyrody gdyż postój pojazdów będzie odbywał się w sposób zorganizowany a handel produktami regionalnymi i rękodziełem będzie w jednym miejscu, a nie wzdłuż dróg stwarzając niebezpieczeństwo dla sprzedających i kupujących.</p> <p>Lokalizacja to okolice przejścia granicznego w Korbielowie.</p>
8	Budowa plaży / strefy odpoczynku w Jeleśni, na terenie należącym do Gminy	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>W ramach zadania dotyczącego rozbudowy istniejącego skate parku zlokalizowanego w Jeleśni planowane jest stworzenie strefy wypoczynku w okolicach rzeki. Planowane jest utworzenie dogodnego wejścia do wody, a także części piknikowo – plażowej.</p> <p>State park i część wypoczynkowa będą stanowiły jedną strefę rekreacji w miejscowości Jeleśnia.</p> <p>Teren zostanie uporządkowany, a mieszkańcy i turyści będą mogli bezpiecznie skorzystać z uroków Jeleśni korzystając z plaży i pikniku. Teren na którym planuje się utworzenie plaży lub strefy wypoczynku należy do Gminy Jeleśnia. Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>
9	Podwyższenie standardu i zwiększenie funkcjonalności boiska do piłki nożnej w Korbielowie (w tym zakup wyposażenia, oświetlenie, zapewnienie lepszego dojazdu oraz możliwości parkowania pojazdów)	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne - boisko</p> <p>W ramach niniejszego zadania planowane jest podwyższenie standardu i zwiększenie funkcjonalności istniejącego boiska do piłki nożnej w Korbielowie. Zostanie wybudowane dogodna droga dojazdowa, zostanie wykonane oświetlenie boiska. Jednocześnie boisko zostanie wyposażone w dodatkowe elementy do rozwijania aktywności sportowych.</p> <p>Działanie to będzie na obszarze już zainwestowanym jako poprawa funkcjonalność i zwiększenie atrakcyjności istniejącego obiektu.</p> <p>Oddziaływanie boiska sportowego na przyrodę będzie neutralne.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>
10	Budowa kortu tenisowego obok Szkoły Podstawowej w Korbielowie	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne - korty</p> <p>W ramach niniejszego zadania planowane jest kortów tenisowych obok Szkoły Podstawowej w Korbielowie. Korty powstaną przy szkole więc w terenie zurbanizowanym, nie stwarzającym zagrożenia dla terenów atrakcyjnych przyrodniczo i chronionych terenów zielonych. Lokalizacja kortów zostanie ustalona zgodnie z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.</p>

			<p>Oddziaływanie inwestycji w trakcie budowy może być uciążliwe zarówno dla mieszkańców jak i dla okolicznych terenów będzie to związane z czasowym ruchem ciężkich pojazdów przemieszczaniem nas ziemnych oraz wzmożonym hałasem. Niemniej jednak będzie to oddziaływanie czasowe.</p> <p>Oddziaływanie kortów na przyrodę będzie neutralne.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>
11	Przebudowa rynku w Jeleśni, celem uzyskania atrakcyjnego dla mieszkańców i turystów obszaru	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie planowane jest w centrum miejscowości Jeleśnia na rynku i będzie miało na celu zwiększenie atrakcyjności terenu rynku jako centralnej części gminy Jeleśnia. Celem inwestycji jest uatrakcyjnienie tego miejsca pod kątem miejsca spotkań, wypoczynku i miłego spędzania czasu.</p> <p>Inwestycja ta w czasie eksploatacji nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze gdyż jest ulokowane w miejscu istniejącego rynku jako poprawa jego funkcjonalności i atrakcyjności.</p> <p>Oddziaływanie inwestycji w trakcie budowy może być uciążliwe zarówno dla mieszkańców jak i dla okolicznych terenów będzie to związane z czasowym ruchem ciężkich pojazdów przemieszczaniem nas ziemnych oraz wzmożonym hałasem. Niemniej jednak będzie to oddziaływanie czasowe.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów jest zdecydowanie pozytywne.</p>
12	Zagospodarowanie terenu wokół wodospadu w Sopotni Wielkiej z myślą o bezpieczeństwie oraz wypoczynku turystów		<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>W ramach zadania w Sopotni Wielkiej planowane jest stworzenie strefy wypoczynku w okolicach wodospadu. Planowane jest utworzenie dogodnego dojścia do rzeki, a także części piknikowo – plażowej. Teren zostanie uporządkowany, a mieszkańcy i turyści będą mogli bezpiecznie skorzystać z uroków natury korzystając z uporządkowanego terenu jako plaża czy miejsce na piknik.</p> <p>Realizacja planowanego zadania nie przyczyni się do negatywnych oddziaływań na pomnik przyrody jakim jest wodospad, w ramach zadania nie jest planowana ingerencja w wodospad.</p> <p>Teren do zagospodarowania należy do Gminy Jeleśnia.</p> <p>Podobne zadanie planowane jest w okolicy wodospadu w Korbielowie. Także jest to teren należący do Gminy Jeleśnia. Aktualnie w okresie letnim teren ten jest zwyczajowo wykorzystywany przez mieszkańców jako miejsce plażowe i piknikowe. Po realizacji zadania zostanie ono zorganizowane i dostosowane do potrzeb plażowiczów.</p> <p>Utworzenie zorganizowanego miejsca piknikowo-plażowego może przyczynić się do zwiększenia presji mieszkańców na środowisko przyrodnicze w postaci penetrowania miejsc leśnych w poszukiwaniu toalety lub pozostawiania większej ilości odpadów. W związku z tym niezbędna są działania organizacyjne w postaci ustawienia przenośnych toalet oraz koszy na odpady. Jednocześnie w okresie letnim niezbędna jest częsta kontrola okolicznych terenów leśnych celem ewidencji oraz uprzątnięcia ewentualnych odpadów, które mogą być przyczyną pożaru.</p> <p>Oddziaływania na środowisko o przyrodę będzie pozytywne gdyż aktualnie mieszkańcy i turyści korzystają z uroków środowiska naturalnego w sposób niezorganizowany i chaotyczny co powoduje narażenie przyrody na zubożenie i degradację.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
13	Podwyższenie walorów i funkcjonalności przestrzeni publicznej w Korbielowie – plaża, atrakcje wodne, plac przy wodospadzie	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegać będzie na utworzenie szlaku pieszo-rowerowego do zabytkowych obiektów militarnych zlokalizowanych w Krzyżowej i w Przyborowie.</p> <p>Schrony bojowe w Przyborowie i Krzyżowej znajdują się w atrakcyjnym górskim terenie. Aktualnie istnieje możliwość odbycia wycieczki pieszej lub rowerowej śladem fortyfikacji z Krzyżowej od schronu bojowego K-1</p>
14	Zapewnienie dostępu do zabytkowych obiektów militarnych z terenu gminy szlakiem pieszo – rowerowym	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegać będzie na utworzenie szlaku pieszo-rowerowego do zabytkowych obiektów militarnych zlokalizowanych w Krzyżowej i w Przyborowie.</p> <p>Schrony bojowe w Przyborowie i Krzyżowej znajdują się w atrakcyjnym górskim terenie. Aktualnie istnieje możliwość odbycia wycieczki pieszej lub rowerowej śladem fortyfikacji z Krzyżowej od schronu bojowego K-1</p>

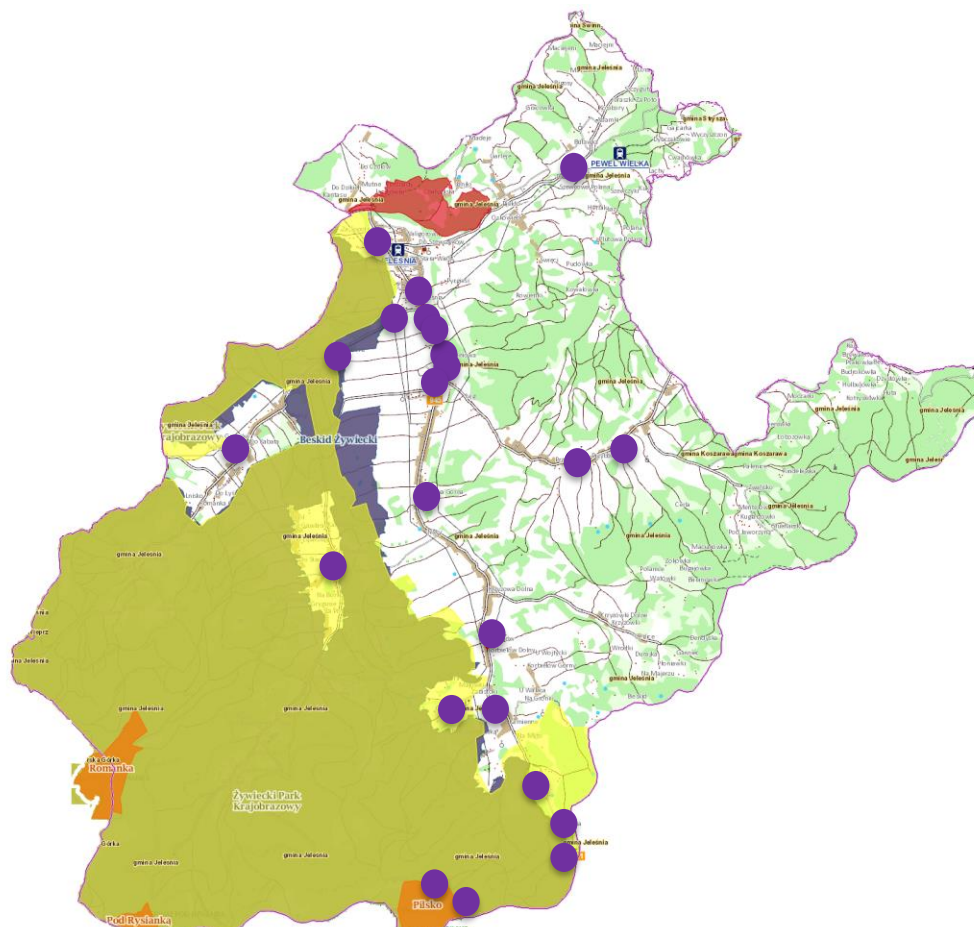
			<p>do Przyborowa do fundamentów schronu bojowego K-3 przez przełęcz pomiędzy szczytami Kiczora 752 m n.p.m. i Stryk 732 m n.p.m., ale należy zaopatrzyć się w kompas i mapę, gdyż idzie się całkowicie nie oznakowanymi ścieżkami leśnymi.</p> <p>Z tego powodu działania planowane rozpoczęte zostaną od oznakowania, utwardzenia i uporządkowania drogi do schronów oraz stworzenia ścieki pieszo-rowerowej celem dogodnego odwiedzenia elementów historycznych i militarnych zlokalizowanych na terenie gminy Jeleśnia.</p> <p>Droga zostanie poprowadzona śladem istniejącej drogi, dodatkowo zostanie oznakowania i ustawione zostaną tablice informacyjne i edukacyjne.</p> <p>Oddziaływanie tego zadania będzie neutralne dla środowiska przyrodniczego, a wręcz pozytywne gdyż oznakowana droga przyczyni się do zmniejszenia penetracji terenów leśnych w sposób chaotyczny i nieuporządkowany.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
15	<p>Efektywna promocja istniejących na terenie gminy tras biegowych i ścieżek rowerowych – tradycyjne mapy, aplikacje na smartfony, film promocyjny, inne materiały promocyjne</p>	do 2030	<p>Zadanie nie inwestycyjne</p> <p>Zadanie to polegało będzie na utworzeniu na bazie strony internetowej oraz istniejącej aplikacji na smartfony bazy danych o gminie Jeleśnia, a także atrakcjach turystycznych, miejscach wypoczynku, szlakach turystycznych i ścieżkach rowerowych i pieszych a także z informacjami o bazie noclegowej i gastronomicznej.</p> <p>Zadanie to jest nie inwestycyjne i nie przyczyni się do żadnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
16	<p>Tworzenie na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzesikowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych</p>	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Na stokach Pilsko istnieje od wielu lat ośrodek narciarski, Do 2010 roku w Sopotni Wielkiej funkcjonował tylko jeden wyciąg narciarski, aktualnie ośrodek narciarski został przejęty przez prywatnego właściciela. W ramach zadania planowana jest modernizacja ośrodka narciarskiego celem unowocześnienia i dostosowania go do aktualnych standardów oraz stworzenie infrastruktury do tras biegowych i kuligowych.</p> <p>Trasy narciarskie zlokalizowane zostaną na terenach określonych w miejscowych planie zagospodarowania przestrzennego jako przeznaczenie sportowe.</p> <p>Trasy do narciarstwa biegowego i trasy kuligowe zostaną poprowadzone i oznakowane po śladzie istniejących dróg leśnych.</p> <p>Za zgodne z planem uznaje się wyznaczenie i realizację ścieżek spacerowych, konnych, rowerowych, narciarstwa biegowego oraz tras turystycznych na całym obszarze objętym ustaleniami planu w oparciu o istniejący układ dróg polnych i leśnych.</p> <p>Właściciel ośrodka planuje zmodernizować bazę noclegową, usprawnić bazę narciarską, z zachowaniem istniejącej szerokości tras nie dokonując ich poszerzenia i wycinki lasu.</p> <p>Celem tych działań jest zachowanie wyjątkowości tego miejsca. W ramach modernizacji ośrodka narciarskiego planowany jest zeroemisyjny hotel, który będzie funkcjonował na zielonej energii. Planuje się iż ośrodek w Korbielowie będzie alternatywą dla ludzi chcących spędzić czas w ciszy, spokoju, na tonie w miarę dzikiej natury.</p> <p>Dzięki temu zminimalizuje się negatywne oddziaływanie na środowisko zwiększonej ilości turystów tym narciarzy, rowerzystów i amatorów wypoczynku na świeżym powietrzu na tonie natury.</p>
17	<p>Realizacja prac w obrębie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy (szlak na Pilsko, Rysiankę, Halę Lipowską, Babią Górę) – oznakowanie,</p>	do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie polegało będzie na pracach modernizacyjnych i uzupełniających w obrębie istniejących szlaków turystycznych w tym szlak na Pilsko, Rysiankę, Halę Lipowską, Babią Górę. Celem działań jest oznakowanie szlaków, przystosowanie ich do potrzeb turystów w postaci miejsc wypoczynku, wyeksponowania miejsc widokowych.</p>

	<p>promocja, parkingi, miejsca wypoczynku turystów, miejsca widokowe), z uwzględnieniem infrastruktury zapewniającej uporządkowanie ruchu turystycznego w miejscach docelowych szlaków (np. szczyt Pilska)</p>		<p>Działania te prowadzone będą jako uporządkowanie istniejących miejsc w taki sposób by nie dochodziło do niekontrolowanej penetracji terenów przyrodniczych w postaci tworzenia miejsc odpoczynku w terenach atrakcyjnych wraz z niszczeniem zasobów przyrodniczych deptania roślin i tworzenia ścieżek w miejscach o naturalnym charakterze.</p> <p>Planowane działania porządkujące spowodują iż turyści będą korzystać z wydzielonych miejsc odpoczynku i rekreacji bez niekontrolowanej dodatkowej eksploracji terenów.</p> <p>W miejscach rozpoczynających się szlaków w dolinach planowane są parkingi, które przyczynia się także do uporządkowania terenów gdzie pozostawiane są pojazdy aktualnie na poboczach i terenach zielonych. Uporządkowanie tego stanu doprowadzi do stworzenie zorganizowanego miejsca postoju i parkowania pojazdów.</p>
<p>18</p>	<p>Budowa miejsc odpoczynku dla turystów, rozlokowanych przy głównych ścieżkach rowerowych, szlakach turystycznych, przebiegających przez teren Gminy</p>	<p>do 2030</p>	<p>Oddziaływanie tego zadania będzie pozytywne dla środowiska przyrodniczego, gdyż oznakowane szlaki przyczynią się do zmniejszenia penetracji terenów leśnych w sposób chaotyczny i nieuporządkowany. Wydzielone miejsca odpoczynku i podziwiania natury w postaci ekspozycji widokowej spowodują zmniejszenie ilości niekontrolowanej penetracji terenów leśnych. Podobnie sytuacja będzie się miała w związku z uporządkowaniem terenów postojowych, zmniejszy to zagrożenie niszczenia terenów zielonych oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa pieszych.</p> <p>Oddziaływanie na mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
<p>19</p>	<p>Utworzenie oraz promocja i dystrybucja gminnej aplikacji, obejmującej wszystkie atrakcje turystyczne z terenu Gminy, infrastrukturę noclegową, gastronomiczną, usługową i pozostałą okołoturystyczną</p>	<p>do 2030</p>	<p><i>Zadanie nieinwestycyjnie</i></p> <p>Planowane zadanie polegało będzie na promocji i dystrybucji gminnej mobilnej aplikacji „Gmina Jeleśnia”, która jest interaktywnym przewodnikiem po Gminie Jeleśnia. W aplikacji można znaleźć informacje na temat interesujących miejsc z każdego sołectwa oraz ciekawych wydarzeń jakie mają miejsce na terenie Gminy. Aplikacja przeznaczona jest również dla turystów oraz dla osób odwiedzających tereny Gminy Jeleśnia - zawiera interaktywną mapę ze wszystkimi ciekawymi miejscami oraz atrakcjami w Gminie. Dodatkowo aplikacja oferuje podgląd mapy szlaków turystycznych, które znajdują się w Gminie Jeleśnia, a także obszerną historię Gminy. Osoby lubiące aktywnie spędzać czas wolny znajdą w aplikacji wiele przydatnych informacji na temat atrakcji, jakie możemy znaleźć na terenie Gminy.</p> <p>Oddziaływanie promocji aplikacji na przyrodę, mieszkańców i turystów będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
<p>20</p>	<p>Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód termalnych i leczniczych w Korbielowie, celem ewentualnego ich wykorzystania w celach związanych z obsługą ruchu turystycznego</p>	<p>do 2030</p>	<p><i>Zadanie inwestycyjnie</i></p> <p>Zamierzeniem inwestycyjnym jest wykonanie dwóch otworów geologiczno-poszukiwawczych Korbielów GT-1 i Korbielów GT-2 w celu poszukiwania i rozpoznania wód termalnych w obrębie otworów jednostki magurskiej i jej podłoża (eocen, oligocen) w Korbielowie. Inwestor przewiduje, że ujęta woda wykorzystana zostanie do celów ciepłowniczych i rekreacyjnych w projektowanym ośrodku rekreacyjno-sportowym.</p> <p>Projektowane przedsięwzięcie znajduje się w granicach otuliny Żywieckiego Parku Krajobrazowego, poza granicami ustanowionych Parków Narodowych oraz poza ustanowionymi granicami obszaru chronionego Natura 2000 – Beskid Żywiecki PLH 240006.</p> <p>Dla tego przedsięwzięcia na zlecenie Urzędu Gminy w Jeleśni został wykonany „Raport oddziaływania na środowisko dla projektowanego przedsięwzięcia - poszukiwanie i rozpoznanie wód leczniczych i termalnych w Korbielowie” został opracowany w Instytucie Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk.</p> <p>Przeprowadzona analiza niniejszego raportu wykazała brak ujemnego wpływu projektowanego przedsięwzięcia na środowisko. Emisja hałasu będzie minimalna i nie przekroczy dopuszczalnych norm.</p> <p>Projektowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi, wodę, powietrze, glebę i krajobraz, jak również na faunę i florę występującą w otoczeniu.</p>

Realizacja przedsięwzięcia jest zgodna z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Jeleśnia

Na mapie poglądowej Gminy Jeleśnia zaznaczono orientacyjne punkty lokalizacyjne planowanych inwestycji.

Rysunek 11 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć (których lokalizacja jest znana) w zakresie inwestycji w obszarze infrastruktury okołoturystycznej / aktywnych form turystyki”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Analiza skutków realizacji projektu “Strategii...” wskazuje na możliwe oddziaływania pozytywne i negatywne na ekosystemy i komponenty środowiska o różnym stopniu nasilenia. Analizując projekt “Strategii...” z punktu widzenia wpływu jego realizacji na środowisko trzeba podkreślić, że określenie podstawowych celów i kierunków rozwoju gminy w “Strategii...” stanowi podstawę do szczegółowego zaplanowania inwestycji służących rozwojowi, jednak dopiero na etapie projektowania inwestycji możliwa będzie pełna i pogłębiona ocena wpływu ich realizacji na środowisko.

W związku z tym realizacja tych zadań przyczyni się do usystematyzowania działań ochronnych przyrodniczo oraz dla ułatwiających wypoczynek turystom. W wyniku realizacji powyższych działań nie przewiduje się nowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Natomiast oddziaływania istniejące zostaną zminimalizowane w wyniku poprawy funkcjonalności istniejącej infrastruktury.

Tabela 8 Inwestycje w ochronie środowiska - analiza planowanych działań

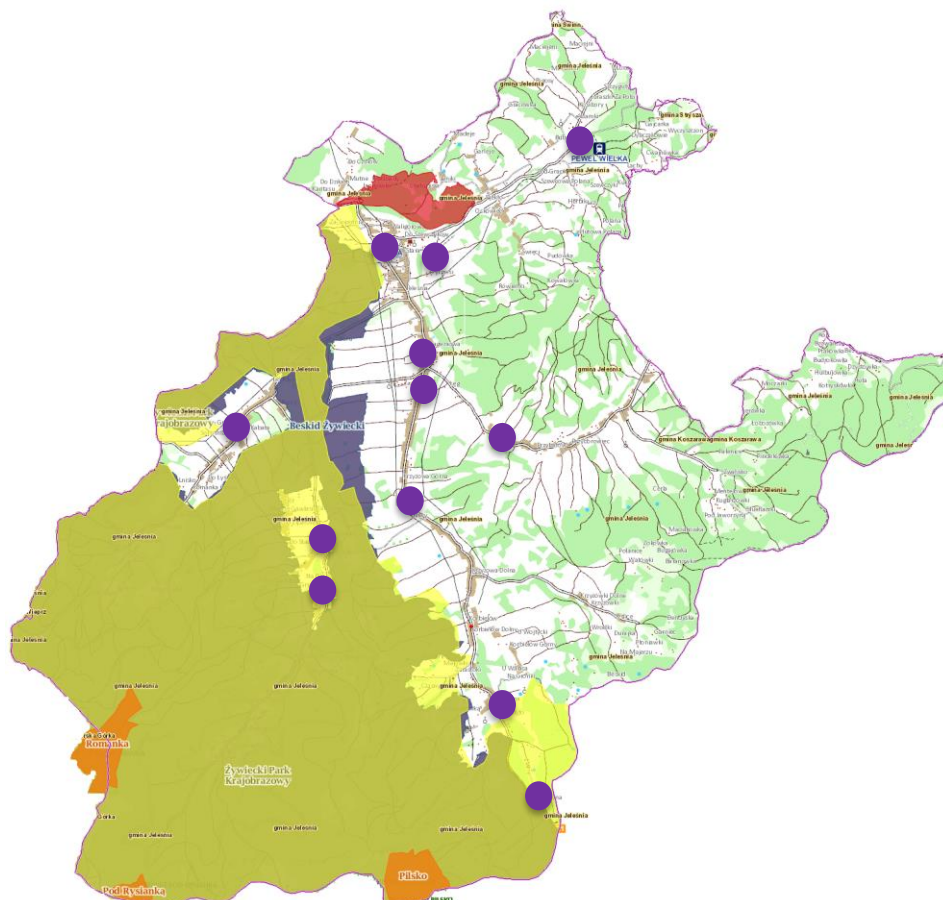
L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
1	Realizacja programu termomodernizacji gospodarstw domowych z terenu gminy pod kątem likwidacji przestarzałych palenisk, instalacji nowych, ekologicznych źródeł ciepła (w tym OZE) oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie ma na celu działania termomodernizacyjne polegające na dociepleniu ścian, dachów i stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz wymianę instalacji c.o. i źródła ciepła w budynkach mieszkalnych należących do mieszkańców gminy Jeleśnia.</p> <p>Mieszkańcy mogą składać wniosku w Programie Czyste Powietrze na pozyskanie dotacji na działania termomodernizacyjne.</p> <p>W ramach programu można także otrzymać dofinansowanie na wymianę starych, nie ekologicznych nisko sprawnych kotłów grzewczych na paliwa stałe.</p> <p>Działanie te realizowane będą przez mieszkańców i zgodnie z ich możliwościami finansowymi, nie ma możliwości prognozowania ilości budynków które zostaną poddane termomodernizacji.</p> <p>Zadanie będzie realizowane na obszarze całej gminy.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze zadań będzie zdecydowanie pozytywne dzięki zmniejszeniu ilości spalanych paliw, poprawie jakości powietrza zwiększeniu komfortu życia i zamieszkania oraz poprawie estetyki gminy i jej krajobrazu.</p>
2	Budowa nowych odcinków gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie całej gminy		<p>Zadanie inwestycyjne - kanalizacja</p> <p>W ramach tego zadania kontynuowana będzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Jeleśnia.</p> <p>Zadanie ma na celu poprawę jakości wód powierzchniowych, zmniejszenie zrzutu ścieków surowych do rzek i potoków oraz poprawę komfortu życia mieszkańców i turystów..</p>
3	Remont infrastruktury wodociągowej istniejącej na terenie Gminy, przede wszystkim sieci wodociągowej na terenie Sopotni Wielkiej i Sopotni Małej na terenie całej gminy	Do 2030	<p>Budowa sieci będzie miała charakter czasowo negatywny pod kątem hałasu, przemieszczania mas ziemnych i zmiany stosunków wodnych, natomiast po zakończeniu realizacji zadania oddziaływania będzie tylko pozytywne w postaci poprawy jakości wód powierzchniowych.</p> <p>Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma wyszczególnionych wszystkich odcinków sieci kanalizacji planowanych do budowy.</p> <p>Zadanie inwestycyjne - wodociągi</p> <p>Zadanie to polegało będzie na uzupełnieniu istniejącej sieci wodociągowej oraz modernizacji istniejącej sieci w celu zapewnienia mieszkańcom dobrej jakości wody do picia.</p> <p>Budowa sieci będzie miała charakter czasowo negatywny pod kątem hałasu, przemieszczania mas ziemnych i zmiany stosunków wodnych, natomiast po zakończeniu realizacji zadania oddziaływania będzie tylko pozytywne w postaci dostarczenia do mieszkańców wody do picia dobrej jakości.</p> <p>Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma wyszczególnionych wszystkich odcinków sieci wodociągowej planowanych do budowy i do modernizacji.</p>
4	Przebudowa / modernizacja / optymalizacja funkcjonowania stacji uzdatniania wody na terenie Gminy – przede wszystkim stacji Sopotnia Wielka oraz stacji Gaika	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie to polegało będzie na modernizacji oraz optymalizacji funkcjonowania stacji uzdatniania wody w pierwszej kolejności stacji Sopotnia Wielka oraz stacji Gaika w celu zapewnienia mieszkańcom dobrej jakości wody do picia.</p> <p>Inwestycja będzie miała charakter pozytywny w postaci dostarczenia do mieszkańców wody do picia dobrej jakości.</p> <p>Lokalizacja zadania to istniejące stacje uzdatniania wody w Sopotni Wielkiej oraz stacja Gaika.</p>

			Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma wyszczególnionych innych stacji do modernizacji.
5	Promocja odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla archaicznych form energetycznego zaopatrzenia obiektów (przede wszystkim gospodarstw domowych)	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie ma na celu połączenie i uzupełnienie działań termomodernizacyjnych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w postaci pomp ciepła oraz paneli fotowoltaicznych. Działanie te realizowane będą przez mieszkańców i zgodnie z ich możliwościami finansowymi, nie ma możliwości prognozowania ilości budynków gdzie zostaną zamontowane ww instalacje. Zadanie będzie realizowane na obszarze całej gminy.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze zadań będzie zdecydowanie pozytywne dzięki zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej oraz ilości spalanych paliw, poprawie jakości powietrza zwiększeniu komfortu życia i zamieszkania oraz poprawie estetyki gminy i jej jakości środowiska.</p>
6	Rozbudowa istniejącego w Jeleśni Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zadaszenie części placu, budowa nowych boksów do gospodarki odpadami)	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Aktualnie PSZOK mieści się na terenie Zakładu Gospodarki Komunalnej przy ulicy Suskiej w Jeleśni. Zadanie będzie polegało na wykonaniu prac modernizacyjnych PSZOK-a w postaci zadaszenia części placu oraz budowy nowych boksów. Dzięki temu gospodarka odpadami będzie prowadzona w sposób bardziej uporządkowany, nie będzie dochodziło do zalewania odpadów wodą deszczową co przyczyni się do ograniczenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych.</p> <p>Realizacja tego zadania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko gminy Jeleśnia oraz jej mieszkańców i użytkowników PSZOK-a.</p>
7	Wyposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Jeleśni w sprzęt i urządzenia niezbędne do efektywnej gospodarki odpadami (ładownia teleskopowa, kontenery do gospodarki odpadami)	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie będzie polegało na wyposażeniu PSZOK-a w sprzęt i urządzenia niezbędne do efektywnej gospodarki odpadami będą to ładownia teleskopowa, kontenery do gospodarki odpadami, które przyczynią się do sprawniejszego funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Jeleśnia.</p> <p>Realizacja tego zadania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko gminy Jeleśnia oraz jej mieszkańców i użytkowników PSZOK-a.</p>
8	Wdrożenie efektywnego systemu zbiórki odpadów komunalnych z istniejących na terenie gminy terenów charakteryzujących się zabudową rozproszoną / rozlokowaną na terenach trudno dostępnych	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie będzie polegało na poprawie istniejącego systemu zbiorek odpadów komunalnych na terenach trudno dostępnych w gminie Jeleśnia. Chodzi o zakup mniejszych, o większej mocy pojazdów, które będą miały możliwość dojazdu do wszystkich posesji na terenie gminy, w tym także położonych w trudno dostępnym terenie. Dzięki temu funkcjonujący system zostanie usprawniony, a mieszkańcy będą mieli poprawione warunki życia i zamieszkania a wszystkie powstające na poziomie gospodarstwa domowego odpady zostaną odebrane od mieszkańców i zagospodarowane zgodnie z wymogami prawnymi.</p> <p>Dzięki temu zmniejszy się zjawisko porzuconych odpadów w rowach i zagajnikach a także terenach leśnych i chronionych.</p> <p>Realizacja tego zadania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko gminy Jeleśnia oraz jej mieszkańców.</p>
9	Zakup pojazdów do transportu odpadów komunalnych, przystosowanych do eksploatacji na obszarze Gminy		
10	Smart village IDSC na terenie Sopotni Wielkiej – wykorzystanie technologii i innowacji do poprawy	Do 2030	<p>Zadanie nie inwestycyjne</p> <p>Koncepcja Smart village to wykorzystanie technologii i innowacji do poprawy warunków życia na wsi. To także połączenie nowoczesnych narzędzi i technologii dla polepszenia jakości życia oraz podniesienia standardu usług publicznych dla mieszkańców</p>

	warunków życia na wsi, w ramach zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich		<p>przy lepszym wykorzystaniu zasobów oraz mniejszym wpływie na środowisko.</p> <p>W miarę upływu czasu i precyzowania postanowień Strategii będą wyznaczane konkretne działania, aktualnie nie zostały jeszcze wyspecyfikowane zadania do realizacji.</p> <p>Realizacja tego zadania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko gminy Jeleśnia oraz jej mieszkańców.</p>
--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Jeleśnia

Na mapie poglądowej Gminy Jeleśnia zaznaczono orientacyjne punkty lokalizacyjne planowanych inwestycji.

Rysunek 12 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach „Inwestycji w ochrony środowiska”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 9 Inwestycje w obszarze infrastruktury społecznej - analiza planowanych działań

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
1	Budowa żłobka lub remont / adaptacja istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie polegało będzie na budowie lub przystosowaniu istniejącego budynku do funkcji żłobka dla dzieci.</p> <p>Aktualnie nie ma ewentualnej lokalizacji nowego budynku, który miałby być żłobkiem. Dostosowanie istniejącego budynku przyczyni się do braku nowych inwestycji a także do wykorzystania istniejącego obiektu. Dodatkowo wykorzystany zostanie istniejący budynek aktualnie nieużytkowany co podniesie atrakcyjność gminy. Aktualnie na terenie gminy brakuje takiego obiektu.</p>

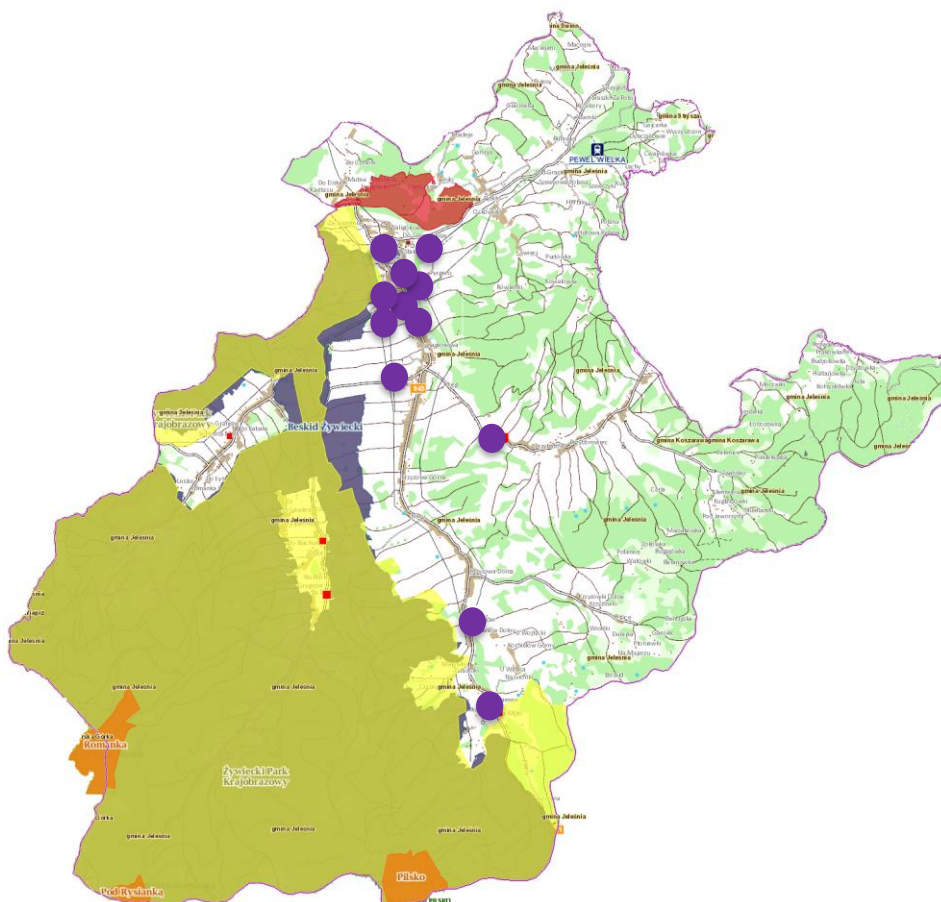
			<p>Oddziaływanie na środowiska żłobka będzie pozytywne oraz na mieszkańców zdecydowanie pozytywne. Młode kobiety - matki będą miały możliwość powrotu do pracy i będą miały możliwość zostawienia swoich dzieci w żłobki położonym blisko miejsca zamieszkania.</p>
2	<p>Budowa domu opieki nad osobami zależnymi / adaptacja bądź zagospodarowania istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu</p>	<p>Do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Realizacja tego zadania będzie miała na celu stworzenie domu opieki nad osobami zależnymi jako opieka dzienna.</p> <p>Obiekt ten zostanie zbudowany jako nowy lub przystosowany istniejący budynek do nowej funkcji. Dodatkowo wykorzystany zostanie istniejący budynek aktualnie nieużytkowany co podniesie atrakcyjność gminy. Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma planów w tym zakresie.</p> <p>Opieka nad osobami zależnymi, niepełnosprawnymi oraz seniorami z terenu gminy będzie miała charakter zinstytucjonalizowany będzie realizowana w ramach nowego ośrodka opieki dziennej.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko obiektu będzie pozytywne ze względu na brak potrzeby wożenia osób zależnych do odległych miejsc. Oddziaływanie na mieszkańców i bliskich osób zależnych będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
3	<p>Budowa boiska do siatkówki i koszykówki w Jeleśni, budowa nowego obiektu sportowego – boiska ze sztuczną nawierzchnią</p>	<p>Do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie polegało będzie na budowie nowego boiska do siatkówki i koszykówki w Jeleśni jako nowego obiektu. Będzie to nowy obiekt sportowy ze sztuczną nawierzchnią do uprawiania sportów i rozwijania aktywności sportowej mieszkańców gminy Jeleśnia.</p> <p>Aktualnie na terenie gminy nie ma pełnowymiarowych i uporządkowanych boisk do koszykówki i siatkówki. Nowe obiekty będą pełnić funkcje elementów do aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu a także do prowadzenia zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Dodatkowo wykorzystany zostanie istniejący budynek aktualnie nieużytkowany co podniesie atrakcyjność gminy.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko w trakcie budowy może nosić charakter czasowo negatywnego, będzie zwiększona emisja hałasu, przemieszczanie mas ziemi i zmiana stosunków wodnych. Niemniej jednak po zakończeniu realizacji zadania oddziaływanie będzie pozytywne dla mieszkańców oraz neutralne dla środowiska i przyrody.</p>
4	<p>Budowa nowego obiektu / adaptacja jednego z obiektów istniejących na terenie gminy z myślą o jego zagospodarowaniu jako gminnego zasobu mieszkań komunalnych dla mieszkańców, będących w szczególnie trudnej sytuacji</p>	<p>Do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie będzie polegało na budowie nowego obiektu lub adaptacji jednego z obiektów istniejących na terenie gminy z myślą o jego zagospodarowaniu jako gminnego zasobu mieszkań komunalnych dla mieszkańców, będących w szczególnie trudnej sytuacji. Aktualnie na terenie gminy nie ma mieszkań komunalnych.</p> <p>Oddziaływanie na środowisko w trakcie budowy lub remontu może nosić charakter czasowo negatywny, będzie zwiększona emisja hałasu, ruch pojazdów ciężarowych. Niemniej jednak po zakończeniu realizacji zadania oddziaływanie będzie pozytywne dla mieszkańców oraz neutralne dla środowiska i przyrody.</p> <p>Dodatkowo wykorzystany zostanie istniejący budynek aktualnie nieużytkowany co podniesie atrakcyjność gminy.</p>
5	<p>Wykonanie oświetlenia i ogrodzenia w obrębie istniejących obiektów sportowych na terenie Gminy</p>	<p>Do 2030</p>	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie będzie polegało na wykonaniu oświetlenia i ogrodzenia istniejących obiektów sportowych. Aktualnie nie ma możliwości bezpiecznego korzystania z tych obiektów po zmroku. Dzięki realizacji planowanych działań zwiększy się dostępność tych obiektów, zwiększy się aktywność sportowa mieszkańców gminy Jeleśnia oraz poprawi sprawność fizyczna.</p>

			Oddziaływanie oświetlenia na środowisko będzie neutralne z założeniem, że oprawy oświetleniowe zastosowane zostaną zgodnie z koncepcją ochrony Ciemnego Nieba.
6	Rozwój działalności gminnej siłowni w Korbielowie, w tym powiększenie, wyposażenie w dodatkowy sprzęt / urządzenia, a także prowadzenie działań „miękkich”, włączających mieszkańców w szeroko pojętą aktywność fizyczną	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>W Korbielowie i w Jeleśni przy szkołach są siłownie zewnętrzne. W ramach tego zadania planuje się w pozostałych sołectwach przy szkołach urządzić podobne siłownie zewnętrzne.</p> <p>Dodatkowo istniejące siłownie planuje się wyposażać w urządzenia i nowy sprzęt do ćwiczeń.</p> <p>Oddziaływanie tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne na środowisko i mieszkańców.</p>
7	Eliminacja barier architektonicznych w istniejących obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy (zapewnienie równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji)	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane działania polegały będzie na likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy. Zadanie będzie realizowane w trakcie remontów i modernizacji budynków użyteczności publicznej, będzie miało na celu przede wszystkim budowę podjazdów dla niepełnosprawnych.</p> <p>Aktualnie nie wszystkie budynki są dostępne dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Działania te nie wpłyną na sferę ekologiczną w negatywny sposób. Będą miały zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na ludzi, ich zdrowie oraz mienie.</p>
8	Rozwój usług publicznych, świadczonych przez Urząd Gminy w formie elektronicznej (rozszerzenie zakresu, podwyższenie stopnia dojrzałości, rozszerzenie dostępu z punktu widzenia mieszkańców i przedsiębiorców)	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadanie polegało będzie na usprawnieniu pracy Urzędu Gminy w Jeleśni i wprowadzenie elektronicznych usług.</p> <p>Działania te nie wpłyną na środowisko w żaden sposób. Będą miały zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na ludzi, ich zdrowie oraz mienie.</p>
9	Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa budynku Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie będzie miało na celu zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Jeleśnia.</p> <p>Aktualny ośrodek zdrowia w Sopotni Wielkiej jest w złym stanie dawno nie były prowadzone w nim działania remontowe i modernizacyjne. Jednocześnie w trakcie modernizacji ośrodek zostanie wyposażony w nowoczesny sprzęt, stworzone zostaną nowe gabinety specjalistyczne.</p> <p>Realizacja tego zadania tylko w trakcie prac remontowych będzie miała czasowo negatywny wpływ na środowisko będzie hałas i ruch pojazdów ciężarowych.</p> <p>Po zakończeniu działań remontowych i modernizacyjnych inwestycja będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców Gminy Jeleśnia.</p>
10	Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa siedziby Gminnego Ośrodka Kultury, wraz z wyposażeniem w sprzęt niezbędny do działalności i prowadzenia imprez oraz elementy wyposażenia	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegało będzie na remoncie i przebudowie istniejącego Gminnego Ośrodka Kultury w Jeleśni.</p> <p>Istniejący ośrodek Kultury mieści się w budynku Urzędu Gminy w Jeleśni jest w złym stanie technicznym. Nie wszystkie pomieszczenia nadają się do użytkowania, a w istniejących brakuje nowoczesnego sprzętu i wyposażenia. Nie wszystkie zajęcia mogą się odbywać w Ośrodku, a sala jest mała i nie posiada klimatyzacji.</p>

	(oświetlenie, nagłośnienie, mobilna scena)		<p>Realizacja tego zadania tylko w trakcie prac remontowych będzie miała czasowo negatywny wpływ na środowisko będzie hałas i ruch pojazdów ciężarowych.</p> <p>Po zakończeniu działań remontowych i modernizacyjnych inwestycja będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców i turystów odpoczywających na obszarze Gminy Jeleśnia.</p>
11	Remont konserwatorski oraz adaptacja na cele działalności kulturalnej budynku dawnej organistówki przy kościele w Jeleśni	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Planowane zadanie polegało będzie na pracach remontowych w istniejącym budynku dawnej organistówki w Kościele w Jeleśni. Działania modernizacyjne spowodują iż obiekt ten będzie można wykorzystać na cele kulturalne ze względu na jego walory zabytkowe i atrakcyjność obiektu.</p> <p>Po zakończeniu działań remontowych i modernizacyjnych inwestycja będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców i turystów odpoczywających na obszarze Gminy Jeleśnia.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Jeleśnia

Rysunek 13 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach „Inwestycji w obszarze infrastruktury społecznej”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 10 Zadania miękkie - analiza planowanych działań

Lp.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego zadania
-----	---------	-----------------------------	--------------------------

1	Oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadania te mają na celu rozwijanie wiedzy i przynależności do regionu a także tradycjonalności dzieci i młodzieży zamieszkującej oraz wypoczywającej na terenie gminy Jeleśnia.</p> <p>Dodatkowym elementem jest aktywny i kulturalny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Stworzenie im dodatkowych, ciekawych i interesujących zajęć pozalekcyjnych.</p> <p>Zadanie polegało będzie także na organizacji na terenie gminy spotkań, festynów lub pokazów folkloru tych terenów wraz z krzewieniem kultury i tradycji.</p> <p>Realizacja tego działania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców i turystów odpoczywających na obszarze Gminy Jeleśnia.</p>
2	Inicjatywy spędzania wolnego czasu dla mieszkańców	Do 2030	
3	Oferta usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych	Do 2030	<p>Zadanie pozainwestycyjne</p> <p>Działania będą miały na celu stworzenie oferty usług opiekuńczych dla dorosłych niepełnosprawnych oraz zależnych osób mieszkających na terenie gminy Jeleśnia.</p> <p>Celem jest stworzenie tym osobom dodatkowych, ciekawych i interesujących zajęć i możliwości spotkań. Jednocześnie opiekunowie będą mogli pracować zawodowo.</p> <p>Realizacja tego działania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców i turystów odpoczywających na obszarze Gminy Jeleśnia.</p>
4	Współpraca transgraniczna w zakresie promocji walorów obszarów przygranicznych oraz wartości kulturalnych	Do 2030	<p>Zadanie inwestycyjne</p> <p>Zadania te mają na celu zachowanie tradycji kulinarnych i kultury pochodzącej w dawnych czasów ściśle związanych z Gminą Jeleśnia. W tym zadaniu kluczowy dział będą miały Koła Gospodyń Wiejskich wszystkich sołectw, a także właściciele owiec i kóz.</p> <p>Zadanie polegało będzie także na organizacji na terenie gminy spotkań, festynów lub pokazów folkloru tych terenów wraz z krzewieniem kultury i tradycji.</p> <p>Planowane zadanie polegać będzie na informowaniu dzieci, młodzieży, a także dorosłych mieszkańców i turystów o dziedzictwie gminy Jeleśnia, jej zabytkach oraz spuściznie pozostawionej przez poprzednie pokolenia. Działania te będą realizowane poprzez tablice informacyjne, stronę internetową oraz lokalną prasę i plakaty na tablicach ogłoszeń.</p> <p>Realizacja tego działania będzie miała zdecydowanie pozytywny wpływ na mieszkańców i turystów odpoczywających na obszarze Gminy Jeleśnia.</p>
5	Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym działania aktywizacyjne dla osób poszukujących pracy	Do 2030	<p>Zadanie pozainwestycyjne</p> <p>Zadanie to będzie miało na celu szkoleń i kursów w tym także dla osób wykluczonych zawodowo i długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Działanie te mogą być organizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Żywcu.</p> <p>Działania realizowane w ramach tego celu będą miały charakter organizacyjny, w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu, zmniejszeniu bezrobocia i aktywizacji przedsiębiorczości.</p> <p>Działania te nie wpłyną na sferę ekologiczną w negatywny sposób. Będą miały zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na ludzi, ich zdrowie oraz mienie.</p>
6	Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Do 2030	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Jeleśnia

Realizacja powyższych działań nie przyczyni się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Działania realizowane w ramach „Zadań miękkich” będą miały charakter promocyjny, poznawczy szczególnie dla dzieci, młodzieży oraz turystów i organizacyjny. Celem tych działań jest zachowanie tradycji, dziedzictwa kulturalnego regionu Żywieckiego, a w szczególności Gminy Jeleśnia. Istotnym elementem jest zachowanie i kultywowanie hodowli owiec i kóz oraz promocja tych zachowań, w tym uroczyste wyprowadzanie na wiosnę i spędzanie na jesień owiec (redyki i łosody). Kultywowanie tych zwyczajów powoduje nie tylko rozwój tradycji, ale także

poznawanie upowszechnianie wiedzy na temat tradycji kulinarnych, rzemieślniczych i rolniczych gminy Jeleśnia. Istotnym elementem zachowania dziedzictwa jest przekazywanie i spisanie słownika języka gwarowego tego regionu, co dla dzieci i młodzieży będzie cennym doświadczeniem.

W związku z tym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na przyrodę i jej walory chronione w tym na obszary Natura 2000.

Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania realizacji zadań na zagadnienia i aspekty środowiska

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Inwestycje w obszarze infrastruktury komunikacyjnej														
Remont / przebudowa / korekta parametrów dróg lokalnych w poszczególnych sołectwach Gminy Jeleśnia	do 2030	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Dokończenie procesu modernizacji przystanków, rozlokowanych na terenie Gminy, w stylu regionalnym stylu góralskim	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Wyposażenie przystanków, znajdujących się na terenie Gminy w elementy systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej (wyświetlacze, możliwość pobrania informacji online o kursach)	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Budowa parkingu centrum przesiadkowego typu park & ride w Sopotni Wielkiej	do 2030	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+/-	+	+	+/-	N	+
Zwiększenie bezpieczeństwa zapewnianego przez istniejące przejścia dla pieszych – oświetlenie, korzystniejsze oznakowanie, budowa azylów dla pieszych, wysp separujących ruch	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa chodników wzdłuż najbardziej ruchliwych dróg na terenie gminy w celu zwiększenia zarówno bezpieczeństwa, jak i komfortu poruszania się	do 2030	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	N	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Inwestycje w obszarze infrastruktury okołoturystycznej / aktywnych form turystyki														
Prace remontowe w obrębie istniejącej sieci ścieżek rowerowych	do 2030	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+
Połączenie lokalnej sieci ścieżek rowerowych z siecią ścieżek słowackich	do 2030	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Skomunikowanie gminy ciągiem ścieżek pieszo- rowerowych, w tym połączenie Jeleśni dolnej z Jeleśnią Górną (utworzenie ścieżki edukacji ekologicznej)	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa wieży widokowej w Korbielowie – nowego obiektu infrastruktury okołoturystycznej	do 2030	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	N	+
Budowa nowych, rozbudowa / modernizacja istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Piłska	do 2030	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+	N	+
Rozbudowa skateparku w Jeleśni (dodatkowe obiekty, urządzenia, wyposażenie, oświetlenie, etc.)	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Zagospodarowanie obiektów dawnego przejścia granicznego w Korbielowie na Centrum Obsługi Turystów	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Budowa plaży / strefy odpoczynku w Jeleśni, na terenie należącym do Gminy	do 2030	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	N	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Podwyższenie standardu i zwiększenie funkcjonalności boiska do piłki nożnej w Korbielowie (w tym zakup wyposażenia, oświetlenie, zapewnienie lepszego dojazdu oraz możliwości parkowania pojazdów)	do 2030	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Budowa kortu tenisowego obok Szkoły Podstawowej w Korbielowie	do 2030	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	N	+
Przebudowa rynku w Jeleśni, celem uzyskania atrakcyjnego dla mieszkańców i turystów obszaru	do 2030	+/N	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zagospodarowanie terenu wokół wodospadu w Sopotni Wielkiej z myślą o bezpieczeństwie oraz wypoczynku turystów	do 2030	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Podwyższenie walorów i funkcjonalności przestrzeni publicznej w Korbielowie – plaża, atrakcje wodne, plac przy wodospadzie	do 2030	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Zapewnienie dostępu do zabytkowych obiektów militarnych z terenu gminy szlakiem pieszo – rowerowym	do 2030	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+
Efektywna promocja istniejących na terenie gminy tras biegowych i ścieżek rowerowych – tradycyjne mapy, aplikacje na smartfony, film promocyjny, inne materiały promocyjne	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Tworzenie na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuliżowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzesełkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych	do 2030	+/-	+/-/	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+/-	+	+
Realizacja prac w obrębie istniejących szlaków turystycznych na terenie gminy (szlak na Piłsko, Rysiankę, Halę Lipowską, Babią Górę) – oznakowanie, promocja, parkingi, miejsca wypoczynku turystów, miejsca widokowe), z uwzględnieniem infrastruktury zapewniającej uporządkowanie ruchu turystycznego w miejscach docelowych szlaków (np. szczyt Piłska)	do 2030	+	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa miejsc odpoczynku dla turystów, rozlokowanych przy głównych ścieżkach rowerowych, szlakach turystycznych, przebiegających przez teren Gminy	do 2030	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Utworzenie oraz promocja i dystrybucja gminnej aplikacji, obejmującej wszystkie atrakcje turystyczne z terenu Gminy, infrastrukturę noclegową, gastronomiczną, usługową i pozostałą okoturystyczną	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód termalnych i leczniczych w Korbielowie, celem ewentualnego ich wykorzystania w calach związanych z obsługą ruchu turystycznego	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Investycje w ochrony środowiska														
Realizacja programu termomodernizacji gospodarstw domowych z terenu gminy pod kątem likwidacji przestarzałych palenisk, instalacji nowych, ekologicznych źródeł ciepła (w tym OZE) oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu	do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa nowych odcinków gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie całej gminy	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Remont infrastruktury wodociągowej istniejącej na terenie Gminy, przede wszystkim sieci wodociągowej na terenie Sopotni Wielkiej i Sopotni Małej na terenie całej gminy	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Przebudowa / modernizacja / optymalizacja funkcjonowania stacji uzdatniania wody na terenie Gminy – przede wszystkim stacji Sopotnia Wielka oraz stacji Gaika	do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Promocja odnawialnych źródeł energii jako alternatywy dla archaicznych form energetycznego zaopatrywania obiektów (przede wszystkim gospodarstw domowych)	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozbudowa istniejącego w Jeleśni Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zadaszenie części placu, budowa nowych boksów do gospodarki odpadami)	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyposażenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Jeleśni w sprzęt i urządzenia niezbędne do efektywnej gospodarki odpadami (ładownia teleskopowa, kontenery do gospodarki odpadami)	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrożenie efektywnego systemu zbiórki odpadów komunalnych z istniejących na terenie gminy terenów charakteryzujących się zabudową rozproszoną / rozlokowaną na terenach trudno dostępnych	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zakup pojazdów do transportu odpadów komunalnych, przystosowanych do eksploatacji na obszarze Gminy	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Smart village IDSC na terenie Sopotni Wielkiej – wykorzystanie technologii i innowacji do poprawy warunków życia na wsi, w ramach zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inwestycje w obszarze infrastruktury społecznej														
Budowa żłobka lub remont / adaptacja istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa domu opieki nad osobami zależnymi / adaptacja bądź zagospodarowania istniejącego obiektu pod potrzeby z tego zakresu	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa boiska do siatkówki i koszykówki w Jeleśni, budowa nowego obiektu sportowego – boiska ze sztuczną nawierzchnią	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Budowa nowego obiektu / adaptacja jednego z obiektów istniejących na terenie gminy z myślą o jego zagospodarowaniu jako gminnego zasobu mieszkań komunalnych dla mieszkańców, będących w szczególnie trudnej sytuacji	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wykonanie oświetlenia i ogrodzenia w obrębie istniejących obiektów sportowych na terenie Gminy	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Rozwój działalności gminnej siłowni w Korbielowie, w tym powiększenie, wyposażenie w dodatkowy sprzęt / urządzenia, a także prowadzenie działań „miękkich”, włączających mieszkańców w szeroko pojętą aktywność fizyczną	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eliminacja barier architektonicznych w istniejących obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy (zapewnienie równości, włączenia społecznego i niedyskryminacji)	Do 2030	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój usług publicznych, świadczonych przez Urząd Gminy w formie elektronicznej (rozszerzenie zakresu, podwyższenie stopnia dojrzałości, rozszerzenie dostępu z punktu widzenia mieszkańców i przedsiębiorców)	Do 2030	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa budynku Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Remont / modernizacja / przebudowa / rozbudowa siedziby Gminnego Ośrodka Kultury, wraz z wyposażeniem w sprzęt niezbędny do działalności i prowadzenia imprez oraz elementy wyposażenia	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do roku 2030		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
(oświetlenie, nagłośnienie, mobilna scena)														
Remont konserwatorski oraz adaptacja na cele działalności kulturalnej budynku dawnej organistówki przy kościele w Jeleśni	Do 2030	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zadania miękkie														
Oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inicjatywy spędzania wolnego czasu dla mieszkańców	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Oferta usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Współpraca transgraniczna w zakresie promocji walorów obszarów przygranicznych oraz wartości kulturalnych	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym działania aktywizacyjne dla osób poszukujących pracy	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Do 2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: opracowanie własne

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(N) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie, wpływ jest neutralny,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, ***zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji***

(B) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

6.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Strategii...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa wodociągów i kanalizacji, rozbudowa wyciągów krzesikowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych, budowa nowych, rozbudowa / modernizacja istniejących obiektów infrastruktury aktywnych form turystyki w obrębie masywu Piłska infrastruktury turystycznej w tym wieży widokowej, plaży na terenach przybrzeżnych rzek i w okolicach wodospadu) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (rozbudowa i modernizacja dróg, budowa chodników i parkingów) oraz ochrony zwierząt (termomodernizacje i remonty budynków).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

1	wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej, budowa chodników i ścieżek rowerowych, infrastruktura turystyczna),
2	zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (przebudowa dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych, budowa wodociągów kanalizacji, stacji uzdatniania wody, infrastruktura turystyczna),
3	przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (budowa chodników, modernizacja dróg, sieci kanalizacji i wodociągów, tras rowerowych, saneczkowych biegowych i narciarskich).

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane z realizacją działań na obszarach chronionych. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- **zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,**
- **wykonanie działań kompensacyjnych,**
- **lub całkowitą rezygnację z inwestycji.**

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Strategii...” z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

1	racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych
2	poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez zmniejszenie zrzutu surowych ścieków do rowów i potoków, efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych

3	poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora mieszkalnego i komunalnego w tym związanych z wymianą kotłów, poprawą efektywności energetycznej (termomodernizacje) poprawą układu komunikacyjnego co wiąże się z płynniejszym ruchem pojazdów
4	zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (montaż paneli i pomp ciepła)
5	wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Jeleśnia

Tabela 12 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na Obszary Natura 2000

1	działania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć kanalizacji sanitarnej, wodociągowej, czy modernizacja dróg, budowa chodników nie przyczynią się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią krótkotrwałe oddziaływania, które należy w miarę możliwości minimalizować,
2	Ważna jest lokalizacja planowanych przedsięwzięć szczególnie dotyczy to infrastruktury turystycznej w tym, wieży widokowej, wyciągów narciarskich, saneczkowych, tras rowerowych – infrastrukturę należy zaprojektować zgodnie z miejscowym PZP oraz uwarunkowaniami lokalnymi a także z uwzględnieniem terenów przyrodniczych i prawnie chronionych w taki sposób by oddziaływanie było jak najmniejsze.
3	pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na obszary Natura 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny

Tabela 13 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

1	wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzaniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. <u>Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna.</u> Infrastrukturę turystyczną należy zaprojektować zgodnie z miejscowym PZP oraz uwarunkowaniami lokalnymi a także z uwzględnieniem terenów przyrodniczych i prawnie chronionych w taki sposób by oddziaływanie było jak najmniejsze.
2	projekt „Strategii...” przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia projektu „Strategii...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Tabela 14 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na ludzi

1	poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
2	poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),
3	poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągów, PSZOK),
4	zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu (trasy rowerowe, ścieżki dydaktyczne, tereny rekreacyjne, oznakowane szlaki turystyczne).
5	Dostęp do usług społecznych (żłobek, punkt opieki dla dorosłych, szkolenia, akcje informacyjne, spotkania i kursy dla bezrobotnych)

Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na powierzchnie ziemi i krajobraz

1	w większości działania zawarte w projekcie „Strategii...” dotyczą przestrzeni obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów zadań ma na celu ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne,
2	oddziaływanie na krajobraz może mieć miejsce w sytuacji wyciągów czy wieży widokowej czy przebudowie dróg, gdzie krajobraz zmianie ulegnie. Nową infrastrukturę w terenach niezabudowanych należy zaprojektować zgodnie z miejscowym PZP oraz uwarunkowaniami lokalnymi a także z uwzględnieniem terenów przyrodniczych i prawnie chronionych w taki sposób by oddziaływanie było jak najmniejsze.

Tabela 16 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na klimat

1	rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
2	nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki mimo rozbudowy infrastruktury narciarskiej, turystycznej, wieży widokowej czy parkingów, a także zagospodarowania nadbrzeży rzek na cele plażowe, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Tabela 17 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na zasoby naturalne

1	projekt „Strategii...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, wodociągów, termomodernizacji, wymiany kotłów), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców, lasy a także rośliny i zwierzęta
2	część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie gminy jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne przy zastosowaniu działań ograniczających negatywne oddziaływanie w tym dogodna lokalizacja oraz rozwiązania minimalizujące oddziaływanie na środowisko naturalne jest

	słosunkowo niewielkie i prognozuje się że nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.
--	--

Tabela 18 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Strategii...” na zabytki.

1	rozwój turystyki, w tym także udostępnienie terenów schronów militarnych oraz działania informacyjne i promocyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji turystycznych
2	oddziaływanie to ma także pozytywny efekt kiedy zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na kolejnych zabytkowych obiektach, (po organistówce w Jeleśni) w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności gminy.

Tabela 19 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na dobra materialne

1	projekt „Strategii...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
2	realizacja ustaleń projektu „Strategii...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów),
3	realizacja ustaleń projektu „Strategii...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania
4	realizacja postanowień projektu „Strategii...” przyczyni się do ochrony dóbr materialnych

7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Strategii...” które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, sieć drogowa, chodniki, ścieżki rowerowe, modernizacja budynków mieszkalnych i komunalnych, miejsca aktywności turystycznej w tym wyciągi narciarskie, wieża widokowa, parkingi, miejsca odpoczynku przy szlakach, miejsca plażowe i piknikowe, a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi i niewłaściwie ułożona infrastruktura turystyczna (wyciągi, trasy, wieża widokowa, hotele), parkingi.

Negatywne oddziaływanie na środowisko, zwłaszcza w obszarach o walorach chronionych oraz na terenach objętych siecią Natura 2000 mogą mieć działania związane z rozwojem infrastruktury turystycznej. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do:

- przeprowadzania prac zmieniających stosunki wodne i ukształtowanie terenu tylko w razie potrzeb w sytuacjach zagrażających życiu i mieniu mieszkańców,
- prawidłowego doboru lokalizacji działań w zakresie rozwoju turystyki (w fazie opracowywania niniejszej prognozy planowane zadania zostały ułożone tylko w pobliżu istniejącej już infrastruktury, inne lokalizacje aktualnie nie są znane, ale będą umiejscowione w sposób niezagrażający środowisku, dodatkowo zostać ułożone w sposób niezagrażający walorom środowiskowym i przyrodniczym, a także zgodnie z zapisami miejscowego PZP).
- jeśli do realizacji inwestycji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko konieczne będzie wydanie decyzji środowiskowej zostanie prowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko w ramach której wykonany zostanie Raport oddziaływania na środowisko, który szczegółowo będzie analizował wszelkie możliwe oddziaływania pozytywne i negatywne. W związku z tym na etapie niniejszej prognozy oceniono typowe oddziaływania bez uwarunkowań lokalizacyjnych.

Istotnym elementem jest racjonalny wybór lokalizacji każdego przedsięwzięcia, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt.
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi, jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy zielonych ekranów z drzew i krzewów oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Przy realizacji zadań w zakresie termomodernizacji należy planować prace poza okresami lęgowymi ptaków chronionych aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

Przy realizacji miejsc parkingowych należy je zaprojektować w miarę możliwości zgodnie z miejscami zwyczajowego parkowania mieszkańców i turystów co w najmniejszym stopniu zaburzy układ zieleni i stosunków wodnych.

Infrastrukturę turystyczną także należy ulokować w miejscach gdzie w najmniejszym stopniu będzie miała wpływ na ostoje roślin i zwierząt trasy migracji zwierząt, a także lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji, a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

---

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Strategii...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Innym zagadnieniem jest proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań związanych rozwojem infrastruktury turystycznej, w takich przypadkach możliwe są wskazania alternatywne rozwiązań lokalizacyjnych. Działania te należy zaprojektować zgodnie z warunkami ochrony siedlisk i gatunków występujących na terenach chronionych. Należy inwestycje zaplanować w sposób niekolidujący z obszarami o szczególnych walorach przyrodniczych.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy remontach i przebudowie dróg, działaniach termomodernizacyjnych, montażu urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe. Niemniej jednak w sytuacjach braku możliwości realizacji pewnych rodzajów zadań biorąc wszystkie „za” i „przeciw” możliwa jest rezygnacja z niektórych działań zapisanych w projekcie „Strategii...”.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej „Prognozy...” nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów oraz zadań proponowanych w ramach projektu „Strategii...” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.), co najmniej w cyklu dwuletnim.

Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy;
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „Strategii...”.

Prognoza realistyczna to taka, w której uwzględniono dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „Strategii...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „Strategii...”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Ujęcie jakościowe dla elementów projektu „Strategii...”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej.

Listę tą można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „Strategii...”.

Tabela 20 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowanie realizacji „Strategii...”

Zadanie monitorowane	Wskaźnik	Zmiana
Remont / przebudowa / korekta parametrów dróg lokalnych w poszczególnych sołectwach Gminy Jeleśnia	Ilości odcinków i długość przebudowanych dróg	wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego okresu monitorowanego
Dokończenie procesu modernizacji przystanków	Ilość zmodernizowanych przystanków	
Zwiększenie bezpieczeństwa zapewnianego przez istniejące przejścia dla pieszych – oświetlenie	Ilość przejść dla pieszych do których dodano oświetlenia/oznakowanie	
Budowa/modernizacja ścieżek rowerowych	Ilość i długość nowych/wyremontowanych ścieżek rowerowych	
Budowa parkingów	Ilość nowych miejsc parkingowych	
Budowa boisk sportowych	Ilość wybudowanych boisk	

Budowa placów zabaw/siłowni zewnętrznych	Ilość nowych miejsc do zabaw i ćwiczeń	wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego okresu monitorowanego
Zagospodarowanie budynków komunalnych nieużytkowanych	Ilość budynków poddanych pracom modernizacyjnym i wykorzystanych na cele społeczne	
Budowa plaży / strefy odpoczynku w Jeleśni, na terenie należącym do Gminy	Ilość nowych miejsc odpoczynku/pikników/plażowania	
Budowa nowych miejsc aktywności sportowej przy szkołach	Ilość wybudowanych obiektów	
Zapewnienie dostępu do zabytkowych obiektów	Ilość zabytkowych obiektów udostępnionych turystom	
Tworzenie na terenie gminy nowych tras: biegowych, narciarskich, trasy kuligowej, a także związanej z trasami infrastruktury – wyciągów krzeselkowych, narciarskich, całorocznych torów saneczkowych	Ilość nowych tras i długość nowych tras biegowych, narciarskich, kuligowych	
Oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	Ilość nowych zajęć pozalekcyjnych	
Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców, w tym działania aktywizacyjne dla osób poszukujących pracy	Ilość nowych zajęć dla osób bezrobotnych	

Źródło: opracowanie własne

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony.

W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu „Strategii ...” działania w zakresie celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych i społecznych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Strategii ...” ma charakter gminny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Strategii...” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 poz. 1029 z późn. zm.)

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Jeleśnia do 2030 roku”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Jeleśnia oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Gminy. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2020 i 2021 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2019.

Tabela 21 Ocena stanu środowiska gminy Jeleśnia wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Ochrona ziemi i gleb, gospodarka odpadami oraz inne problemy	Wody powierzchniowe i podziemne
<p>zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w sezonie grzewczym, wynikające w dużej mierze ze znacznej liczby przestarzałych palenisk, kwalifikujących się do likwidacji,</p> <p>braki w infrastrukturze drogowej oraz niewystarczający (z punktu widzenia intensywności ruchu drogowego) stan niektórych dróg gminnych,</p> <p>brak sieci gazowniczej</p> <p>większość budynków jednorodzinnych opalanych węglem kamiennym</p> <p>spalanie śmieci w kotłach domowych</p> <p>niska świadomość społeczna dotycząca racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych</p>	<p>występowanie zagrożenia osuwiskowego</p> <p>ograniczenia w budownictwie ze względu na możliwość osuwania się mas ziemnych</p> <p>brak aktualnych badań gleb</p> <p>niskie tempo usuwania azbestu</p> <p>wyrzucanie odpadów w sposób niekontrolowany</p> <p>napływ zanieczyszczeń spoza gminy</p>	<p>problem suszy hydrologicznej, powodujący problemy w uzyskaniu lokalnie adekwatnej do zapotrzebowania gminy ilości wody),</p> <p>infrastruktura zaopatrywania terenu gminy w wodę (przede wszystkim stacje uzdatniania wody) niezapewniająca realizacji potrzeb gminy w tym obszarze</p> <p>niski stopień skanalizowania gminy</p> <p>brak wystarczającej długości kanalizacji deszczowej na terenach zabudowanych</p> <p>zrzuty ścieków z terenów rolniczych</p> <p>zły stan wód powierzchniowych</p> <p>występowanie terenów zagrożonych podtopieniami i powodzią.</p> <p>ograniczona retencja wód opadowych i roztopowych</p>

Źródło: opracowanie własne

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania realizacji zadań wskazanych w projekcie „Strategii...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
<p><i>dzięki braku realizacji działań zmniejszona zostanie presja na zabudowywanie nowych niezainwestowanych obszarów w tym także terenów o wysokich walorach przyrodniczych w tym Natura 2000</i></p>	<p><i>brak edukacji ekologicznej dla społeczeństwa, a także turystów wypoczywających na terenie gminy.</i></p> <p><i>brak ścieżek edukacji ekologicznej oraz tablic informacyjnych o zasobach przyrodniczych gminy Jeleśnia oraz walorach przyrody chronionej okolicznych terenów</i></p>
<p><i>nie ma pozytywnych skutków braku realizacji postanowień projektu „Strategii...” dla mieszkańców – wszystkie skutki braku realizacji będą miały negatywny charakter</i></p>	<p>brak sprawnej komunikacji w gminie spowodowana złym stanem dróg gminnych, brak możliwości schronienia na starych, niemodernizowanych przystankach komunikacji gminnej,</p> <p>brak informacji pasażerskiej na przystankach komunikacji gminnej,</p> <p>brak parkingu w formie centrum przesiadkowego,</p> <p>zagrożenie dla pieszych z powodu braku oświetlenia w okolicy przejść dla pieszych,</p> <p>zagrożenie dla pieszych w postaci braku chodników</p> <p>wzrost zagrożenia dla rowerzystów z powodu braku bezpiecznych i wyremontowanych ścieżek rowerowych,</p> <p>brak integralności ścieżek polskich ze słowackimi,</p> <p>brak skomunikowania poszczególnych sołectw gminy Jeleśnia ze sobą w postaci braku ścieżek pieszo-rowerowych ze sobą,</p> <p>zubożenie społeczeństwa z powodu braku turystów i atrakcji turystycznych, stare, zużyte urządzenia turystyczne (brak działań modernizacyjnych) nie zachęcające do uprawniania turystyki na terenie gminy,</p> <p>mało atrakcji dla turystów i mieszkańców w postaci braku rozbudowy i unowocześnienia skateparku,</p> <p>brak możliwości wypoczynku nad wodą w okresie letnim z powodu braku plaży i atrakcji wodnych,</p> <p>mała funkcjonalność, słaby dojazd do boiska w Korbielowie,</p> <p>brak możliwości rozwijania umiejętności i pasji tenisowych z powodu braku kortów tenisowych na terenie gminy,</p> <p>brak promocji walorów historycznych gminy Jeleśnia w powodu braku dostępu do zabytkowych obiektów militarnych,</p> <p>brak nowoczesnych form informacji turystycznej w powodu braku mobilnych map i aplikacji na smartfony,</p> <p>brak ciekawych, nowoczesnych tras narciarskich i saneczkowych,</p> <p>brak dokładnego oznakowania, brak miejsc odpoczynku i promocji szlaków turystycznych,</p> <p>niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewcze,</p> <p>brak komfortu życia i wypoczynku z powodu braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,</p> <p>brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy,</p> <p>brak rozwoju kultury fizycznej z powodu braku boiska ze sztuczną nawierzchnią, braku rozwoju istniejącej siłowni,</p> <p>brak warunków do zakładania rodziny z powodu braku opieki żłobkowej dla dzieci na terenie gminy,</p> <p>brak domu opieki nad osobami starszymi,</p> <p>brak mieszkań komunalnych,</p> <p>słabej jakości usługi medyczne z powodu braku remontu i modernizacji Ośrodka Zdrowia w Sopotni Wielkiej,</p> <p>niskiej jakości oferta kulturalna z powodu braku remontów w Gminnym Ośrodku Kultury i dawnej organistówki,</p> <p>brak ciekawej oferty dla niepełnosprawnych i niesamodzielnych,</p>

	<p>brak oferty dla bezrobotnych w wyniku braku kursów i szkoleń dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>
<p>brak zagrożenia spowodowanego budową sieci wodno – kanalizacyjnej, a także remontem sieci dróg i mostów, brak nowych inwestycji wpływających na siedliska roślin i zwierząt</p>	<p>brak sprawnej komunikacji w gminie spowodowana złym stanem dróg gminnych, wzrost zagrożenia dla rowerzystów z powodu braku bezpiecznych i wyremontowanych ścieżek rowerowych, stare, zużyte urządzenia turystyczne (brak działań modernizacyjnych) nie zachęcające do uprawiania turystyki na terenie gminy, brak nowoczesnych form informacji turystycznej w powodu braku mobilnych map i aplikacji na smartfony, brak dokładnego oznakowania, brak miejsc odpoczynku i promocji szlaków turystycznych, niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewcze, brak komfortu życia i wypoczynku z powody braku dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej, brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody</p>
<p>brak dodatkowych zanieczyszczeń wody powstających w wyniku zlokalizowania nowych inwestycji brak zmiany stosunków wodnych w wyniku realizacji nowych dróg, budynków i budowli brak zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania terenów przyrodniczych oraz nadbrzeżnych wzdłuż rzek i potoków</p>	<p>brak odprowadzenia ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby brak dostępu do dobrej jakości wody do picia, niska jakość dróg gminnych, niskiej jakości powietrze na terenie gminy z powodu braku działań termomodernizacyjnych oraz wymiany nisko sprawnych kotłów węglowych na nowoczesnej jednostki grzewcze, brak sprawnie działającej zbiorów odpadów na terenie gminy oraz PSZOK-a, co zmniejsza komfort mieszkańców i estetykę gminy brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody</p>
<p>brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów brak atrakcyjnych możliwości dla turystów, nie będzie większej ilości odpadów i zanieczyszczeń powietrza (nie będzie większej ilości pojazdów)</p>	<p>brak zmniejszenia zjawiska niskiej emisji i zanieczyszczeń powietrza spowodowany brakiem działań termomodernizacyjnych i brakiem zainteresowania mieszkańców montażem instalacji OZE brak wymiany kotłów węglowych na nowoczesne wysokosprawnej jednostki grzewcze brak zmniejszenia emisji komunikacyjnej ciągłe przyspieszanie i hamowanie pojazdów spowodowany niską jakością dróg i długim czasem podróży</p>
<p>brak zmian stosunków glebowych i wodnych w wyniku nowych działań inwestycyjnych brak zmiany krajobrazu w wyniku realizacji nowych inwestycji większa ilość turystów może powodować większą ilość odpadów i powstawanie dzikich wysypisk</p>	<p>brak działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci brak sprawnego systemu odprowadzania ścieków, co powoduje wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby brak informacji turystycznych dla mieszkańców i turystów powoduje ubożenie społeczeństwa i brak szacunku do przyrody brak ścieżek i tras rowerowych spowoduje ruch rowerowy w miejscach nieprzeznaczonych do tego rodzaju ruchu</p>
<p>brak rozwoju turystyki na terenach cennych przyrodniczo</p>	<p>brak poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów brak programów wspomagających zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w tym termomodernizacji budynków</p>

<p><i>brak dodatkowych działań antropopresyjnych na przyrodę i jej zasoby</i></p>	<p><i>brak działań związanych z wymianą nie ekologicznych źródeł ciepła</i> <i>brak zmiany mikroklimatu gminy Jeleśnia poprzez zaprzestanie rozwoju przedsiębiorczości.</i></p> <p><i>brak poprawy warunków życia i wypoczynku na obszarze gminy Jeleśnia w wyniku braku działań ograniczających niską emisję</i></p> <p><i>brak wykorzystania energii odnawialnej (słońca) nie przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji.</i></p> <p><i>brak poprawy warunków klimatycznych spowodowane większym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców</i></p>
<p><i>brak zainteresowania turystycznego gmina Jeleśnia nie spowoduje większego zużycia zasobów, nie będzie produkowanych większych ilości odpadów i nie będzie większej ilości pojazdów na drogach</i></p>	<p><i>braku działań renowacyjnych na obiektach zabytkowych w tym militarnych</i></p> <p><i>brak dodatkowych działań edukacyjnych w postaci ścieżek edukacyjno-przyrodniczych</i></p> <p><i>brak promocji gminy i jej walorów przyrodniczo-rekreacyjnych</i></p> <p><i>brak promocji turystycznej gminy Jeleśnia</i></p> <p><i>brak działań termomodernizacyjnych i działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji</i></p>
<p><i>brak zwiększenia zainteresowania turystycznego gmina i jej walorami nie będzie się przyczyniać do zubożenia jej wartości</i></p>	<p><i>brak promocji i informacji i edukacji społeczeństwa powoduje ubożenie dóbr materialnych</i></p> <p><i>brak działań w na rzecz wspierania matek powracających do pracy po urlopie macierzyńskim</i></p> <p><i>brak działań w na rzecz wspierania funkcjonowania osób niepełnosprawnych</i></p> <p><i>brak wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji będzie powodować zubożenie dóbr materialnych</i></p> <p><i>brak zachowania ładu przestrzennego rozumianego jako zachowanie równowagi pomiędzy poszczególnymi funkcjami w gminie Jeleśnia</i></p>

Źródło: opracowanie własne

Realizacja żadnego z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Realizacja większości celów zapisanych w projekcie „Strategii...” przy ustaleniu korzystanej dla środowiska lokalizacji (czego w czasie opracowywania niniejszej prognozy nie wiadomo) nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w tym obszarze węzłowego korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i kopytnych, połączeń między obszarami Natura 2000 oraz na lokalne ostoje przyrody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niektórych przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą. Należy ocenić wagę bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz wagę przyrodniczą i zaplanować działania, które będą równoważyć te cele.

Optymalnym działaniem jest wybór przedsięwzięć ulokowanych w miejscu gdzie z zachowaniem bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego zachowane zostanie bezpieczeństwo ludzi, ich mienia, a nierzadko dorobku życia.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego, Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jeleśnia).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia. Jediną opcją alternatywną jest ich lokalizacja lub zaniechanie realizacji.

W przypadku gdy zaplanowane zadania pozainwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów społecznych, związanych z wykluczeniem, niskiej świadomości ekologicznej, braku profilaktyki zdrowotnej, a także niskim rozwojem przedsiębiorczości i słabą jakością usług samorządowych i niską aktywnością sportową dzieci i młodzieży.

W przypadku, gdy zaplanowane zadania inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzi to będzie do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych z projekcie „Strategii...” pozwala na stwierdzenie, iż generalnie realizacja zapisów i postanowień projektu analizowanego dokumentu doprowadzi do:

1. większego dostępu do infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej,
2. zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców – dzięki bezpiecznym przejściom dla pieszych i budowie chodników,
3. poprawy bezpieczeństwa pieszych, rowerzystów i kierowców na drogach, zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza – dzięki remontom i modernizacjom dróg gminnych, budowie ścieżek rowerowych,
4. poprawie funkcjonowaniu komunikacji publicznej dzięki zmodernizowanym przystankom i Informacjom dla pasażerów,
5. ograniczenia niskiej emisji dzięki wymianom kotłów oraz działaniom termomodernizacyjnym,
6. poprawy estetyki gminy dzięki termomodernizacjom i modernizacjom pustostanów na cele społeczne,
7. zwiększenie poziomu odzysku odpadów pochodzących z terenu gminy dzięki doposażeniu PSZOK-a, zakupie pojazdów do odbioru odpadów oraz poprawie funkcjonowania selektywnych zbiórek,
8. uporządkowaniu parkowania w miejscach turystycznych i rozpoczęcia szlaków, a także miejsc wypoczynku i pilników w okolicach nadbrzeży rzek,
9. zwiększenie aktywności sportowej dzieci i młodzieży mieszkańców gminy Jeleśnia oraz turystów dzięki ścieżkom rowerowym, siłowniom zewnętrznym, boiskom, kortom tenisowym oraz innym obiektom sportowym i rekreacyjnym,
10. zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców w tym dzieci i młodzieży,
11. zwiększenia wiedzy dzieci, młodzieży oraz turystów o lokalnych zabytkach, obiektach militarnych, tradycjach,
12. zwiększenia dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
13. poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego – dzięki poprawie funkcjonalności istniejącej infrastruktury turystycznej (istniejące szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, pola biwakowe, wyciąg narciarski),
14. poprawy bilansu energetycznego na korzyść odnawialnych źródeł energii – dzięki panelom fotowoltaicznym,
15. poprawy warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców gminy oraz turystów wypoczywających na jej terenie,
16. poprawy udzielanych świadczeń medycznych oraz aktywizujących dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
17. wzrostu poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców gminy.